

PGNiG

Polskie Górnictwo Naftowe
i Gazownictwo SA

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY

GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG

ZA 2015 ROK

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU ZAWIERA:

1. LIST PREZESA ZARZĄDU.
2. OPINIĘ I RAPORT BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.
3. WYBRANE DANE FINANSOWE.
4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU.
5. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU.
6. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU.
7. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU.

WYBRANE DANE FINANSOWE

za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego	w mln PLN		w mln EUR	
	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody ze sprzedaży	36 464	34 304	8 713	8 188
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej	3 290	3 843	786	917
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	3 014	3 626	720	866
Zysk/(Strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	2 134	2 823	510	674
Zysk/(Strata) netto	2 136	2 822	510	674
Całkowite dochody przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	1 767	2 602	422	621
Całkowite dochody razem	1 769	2 601	423	621
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 258	6 979	1 734	1 666
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 147)	(3 680)	(752)	(878)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(829)	(3 169)	(198)	(756)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	3 282	130	784	31
Zysk/(Strata) netto i rozwodniony/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję przypisany/(a) zwykłym akcjonariuszom jednostki dominującej (odpowiednio w PLN i w EUR)	0,36	0,48	0,09	0,11
	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Aktywa razem	49 825	48 926	11 692	11 479
Zobowiązania razem	19 084	18 757	4 478	4 401
Zobowiązania długoterminowe razem	12 795	12 384	3 002	2 905
Zobowiązania krótkoterminowe razem	6 289	6 373	1 476	1 496
Kapitał własny razem	30 741	30 169	7 214	7 078
Kapitał podstawowy (akcyjny)	5 900	5 900	1 384	1 384
Liczba akcji (średnia ważona w mln szt.)	5 900	5 900	5 900	5 900
Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (odpowiednio w PLN i w EUR)	5,21	5,11	1,22	1,20
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (odpowiednio w PLN i w EUR)	0,20	0,15	0,05	0,04

Pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu EUR/PLN, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski (NBP) na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu obrotowego.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone według średniego kursu EUR/PLN obowiązującego na koniec danego okresu obrotowego, ustalonego przez NBP.

Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro ustalone przez NBP

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Średni kurs w okresie	4,1848	4,1893
Kurs na koniec okresu	4,2615	4,2623

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA 2015 ROK

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	11
INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE OGÓLNE	12
2. INFORMACJE O STOSOWANYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI	20
3. SEGMENTY OPERACYJNE.....	50
4. KOSZTY OPERACYJNE	53
5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	54
6. WYCENA JEDNOSTEK METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	54
7. PODATEK DOCHODOWY	56
8. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	59
9. ZYSK/(STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ.....	59
10. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	61
11. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	61
12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	65
13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	66
14. INNE AKTYWA FINANSOWE.....	69
15. AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	69
16. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE	69
17. ZAPASY	70
18. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	71
19. ROZRACHUNKI Z TYTUŁU PODATKU BIEŻĄCEGO.....	72
20. POZOSTAŁE AKTYWA.....	72
21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY.....	72
22. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	73
23. KAPITAŁ PODSTAWOWY	73
24. KREDYTY, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE	74
25. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	77
26. REZERWY.....	78
27. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW.....	79
28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO.....	79
29. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	79
30. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ INNE ZOBOWIĄZANIA	80
31. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY POZYCJAMI SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE ZMIAN NIEKTÓRYCH POZYCJI SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ ROZBICIE POZYCJI POZOSTAŁE KOREKTY W DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	81
32. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	83
33. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	102
34. ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	108
35. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	109
36. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH.....	110
37. ZATRUDNIENIE (DANE W OSOBACH)	117
38. INFORMACJE NA TEMAT PROCESU RESTRUKTURYZACJI W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	117
39. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	117
40. INNE ISTOTNE INFORMACJE.....	118
41. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	122

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

Nota	3 miesiące	Rok zakończony	3 miesiące	Rok zakończony	
	zakończone 31 grudnia 2015	31 grudnia 2015	zakończone 31 grudnia 2014	31 grudnia 2014	
	zbadane	zbadane	zbadane	zbadane	
Przychody ze sprzedaży	3	9 769	36 464	11 487	34 304
Zużycie surowców i materiałów	4.1	(6 722)	(24 216)	(8 027)	(21 229)
Świadczenia pracownicze	4.2	(908)	(2 714)	(823)	(2 827)
Amortyzacja		(717)	(2 790)	(600)	(2 502)
Usługi obce	4.3	(813)	(2 674)	(818)	(2 843)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby		312	953	313	980
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	4.4	(867)	(1 733)	(773)	(2 040)
Koszty operacyjne razem	3	(9 715)	(33 174)	(10 728)	(30 461)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		54	3 290	759	3 843
Przychody finansowe	5	21	80	18	86
Koszty finansowe	5	(92)	(305)	(149)	(432)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	6	-	(51)	129	129
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		(17)	3 014	757	3 626
Podatek dochodowy	7	(4)	(878)	(71)	(804)
Zysk/(Strata) netto		(21)	2 136	686	2 822
Przypisany/(a):					
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(21)	2 134	688	2 823
Udziałom niekontrolującym		-	2	(2)	(1)
Zysk/(Strata) netto i rozdwojony/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję, przypisany/(a) zwykłym akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN)	9	(0,004)	0,36	0,12	0,48

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

	3 miesiące zakończone 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2015	3 miesiące zakończone 31 grudnia 2014	Rok zakończony 31 grudnia 2014
	zbadane	zbadane	zbadane	zbadane
Zysk/(Strata) netto	(21)	2 136	686	2 822
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków, dotyczące pozycji:	(208)	(334)	(193)	(197)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	16	15	(34)	18
Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń	(277)	(431)	(196)	(265)
Podatek odroczony	53	82	37	50
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty, dotyczące pozycji:	(46)	(33)	(13)	(24)
Zyski/(Straty) aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	(56)	(35)	(19)	(32)
Podatek odroczony	10	2	6	8
Inne całkowite dochody netto	(254)	(367)	(206)	(221)
Całkowite dochody razem	(275)	1 769	480	2 601
Przypisane:				
Akcjonariuszom jednostki dominującej	(275)	1 767	482	2 602
Udziałom niekontrolującym	-	2	(2)	(1)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
		zbadane	zbadane
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	11	32 967	33 528
Nieruchomości inwestycyjne	12	12	9
Wartości niematerialne	13	1 138	1 113
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	6	840	856
Inne aktywa finansowe	14	275	243
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15	1 575	1 783
Pozostałe aktywa trwałe	16	152	160
Aktywa trwałe (długoterminowe) razem		36 959	37 692
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	17	2 229	3 189
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	3 372	4 236
Należności z tytułu podatku bieżącego	19	7	5
Pozostałe aktywa	20	146	132
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	709	567
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	6 239	2 958
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	22	164	147
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) razem		12 866	11 234
Aktywa razem		49 825	48 926
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy (akcyjny)	23	5 900	5 900
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		1 740	1 740
Skumulowane inne całkowite dochody		(637)	(270)
Zyski/(Straty) zatrzymane		23 733	22 794
Kapitał własny, przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		30 736	30 164
Kapitał własny, przypisany udziałom niekontrolującym		5	5
Kapitał własny razem		30 741	30 169
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne	24	5 799	5 069
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	565	604
Rezerwy	26	1 728	1 803
Przychody przyszłych okresów	27	1 511	1 581
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	28	3 090	3 250
Inne zobowiązania długoterminowe	29	102	77
Zobowiązania długoterminowe razem		12 795	12 384
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	30	3 288	3 589
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne	24	583	769
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	1 165	593
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego	19	53	191
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	352	284
Rezerwy	26	694	720
Przychody przyszłych okresów	27	154	227
Zobowiązania krótkoterminowe razem		6 289	6 373
Zobowiązania razem		19 084	18 757
Zobowiązania i kapitał własny razem		49 825	48 926

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Rok zakończony 31	Rok zakończony 31
		grudnia 2015	grudnia 2014
		zbadane	zbadane
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		2 136	2 822
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		51	(129)
Amortyzacja		2 790	2 502
Zysk/(Strata) z tytułu różnic kursowych netto		(24)	201
Odsetki i dywidendy netto		127	127
Zysk/(Strata) z działalności inwestycyjnej		578	739
Podatek dochodowy bieżącego okresu		878	804
Pozostałe pozycje netto	31	276	910
Podatek dochodowy zapłacony		(833)	(677)
		5 979	7 299
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej przed zmianą stanu kapitału obrotowego			
Zmiana stanu kapitału obrotowego:			
Zmiana stanu należności	31	823	(128)
Zmiana stanu zapasów	31	960	189
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	31	29	11
Zmiana stanu rezerw	31	(85)	130
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	31	(255)	(477)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	31	(13)	(31)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	31	(180)	(14)
		7 258	6 979
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		77	30
Wpływy ze sprzedaży udziałów w jednostkach niepowiązanych		2	1
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(3 154)	(3 781)
Wydatki na nabycie udziałów w jednostkach powiązanych		(59)	(1)
Otrzymane odsetki		-	4
Otrzymane dywidendy		2	3
Pozostałe pozycje netto		(15)	64
		(3 147)	(3 680)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		1 639	152
Wpływy z tytułu emisji papierów dłużnych		309	377
Splata kredytów i pożyczek		(937)	(1 096)
Wykup papierów dłużnych		(390)	(1 429)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(38)	(50)
Wpływy z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		84	84
Wydatki z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(81)	(98)
Wypłacone dywidendy		(1 180)	(885)
Zapłacone odsetki		(213)	(218)
Pozostałe pozycje netto		(22)	(6)
		(829)	(3 169)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto			
Różnice kursowe netto	31	(1)	1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	31	2 956	2 826
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	31	6 238	2 956

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)						Kapitał własny (przypisany udziałom niekontrolującym)	Kapitał własny razem	
	Kapitał podstawowy (akcyjny)	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu:						Razem
			różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	stosowania rachunkowość i zabezpieczeń	zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych	Zyski/(Straty) zatrzymane			
Stan na 1 stycznia 2015 (zbadane)	5 900	1 740	(66)	(216)	12	22 794	30 164	5	30 169
Dywidenda	-	-	-	-	-	(1 180)	(1 180)	-	(1 180)
Wykup akcji (udziałów) od udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Zmiany w Grupie - wyłączenie z konsolidacji	-	-	-	-	-	(15)	(15)	-	(15)
Całkowite dochody razem	-	-	15	(349)	(33)	2 134	1 767	2	1 769
Zysk/(Strata) netto	-	-	-	-	-	2 134	2 134	2	2 136
Inne całkowite dochody netto	-	-	15	(349)	(33)	-	(367)	-	(367)
Stan na 31 grudnia 2015 (zbadane)	5 900	1 740	(51)	(565)	(21)	23 733	30 736	5	30 741
Stan na 1 stycznia 2014 (zbadane)	5 900	1 740	(84)	(1)	36	20 856	28 447	6	28 453
Dywidenda	-	-	-	-	-	(885)	(885)	-	(885)
Całkowite dochody razem	-	-	18	(215)	(24)	2 823	2 602	(1)	2 601
Zysk/(Strata) netto	-	-	-	-	-	2 823	2 823	(1)	2 822
Inne całkowite dochody netto	-	-	18	(215)	(24)	-	(221)	-	(221)
Stan na 31 grudnia 2014 (zbadane)	5 900	1 740	(66)	(216)	12	22 794	30 164	5	30 169

INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO na dzień 31 grudnia 2015 roku

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Nazwa, siedziba, podstawowy przedmiot działalności gospodarczej oraz podstawowe dane rejestrowe

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna (PGNiG S.A., PGNiG, Spółka, Jednostka Dominująca) z siedzibą w Polsce, w Warszawie, kod pocztowy 01-224, przy ulicy Marcina Kasprzaka 25 jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PGNiG (GK PGNiG, Grupa Kapitałowa, Grupa).

Spółka została wpisana do rejestru handlowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy Wydział XVI Gospodarczy, w dniu 30 października 1996 roku pod numerem RHB 48382. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000059492. Spółce nadano numer statystyczny REGON 012216736 oraz NIP 525-000-80-28.

Akcje PGNiG S.A. notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW). Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, import, magazynowanie oraz sprzedaż paliw gazowych, a także obrót energią elektryczną.

Grupa Kapitałowa jest jedyną pionowo zintegrowaną firmą w sektorze gazowym w Polsce, posiadającą wiodącą pozycję we wszystkich jego obszarach, jest również znaczącym producentem ciepła i energii elektrycznej w kraju. Obszar działalności Grupy Kapitałowej obejmuje poszukiwanie złóż, wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej, import, magazynowanie oraz obrót i dystrybucję paliw gazowych. Grupa Kapitałowa jest głównym importerem paliwa gazowego z Rosji, Niemiec, Szwajcarii, jak i głównym producentem gazu ziemnego ze złóż krajowych. Wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej jest jednym z kluczowych czynników zapewniających Grupie konkurencyjną pozycję na liberalizowanym rynku gazu w Polsce.

Obrót i dystrybucja gazu ziemnego oraz produkcja i sprzedaż ciepła stanowiące, obok wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej, podstawową działalność Grupy Kapitałowej, są regulowane przez Prawo Energetyczne, czego konsekwencją jest koncesjonowanie działalności oraz uzależnienie znaczącej części przychodów Grupy Kapitałowej od poziomu taryf zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Działalność poszukiwawczo-wydobywczą prowadzona jest na podstawie posiadanych koncesji normowanych przepisami prawa geologicznego i górniczego.

1.2. Czas trwania działalności Grupy Kapitałowej

Czas trwania działalności Jednostki Dominującej i jednostek zależnych jest nieoznaczony.

1.3. Okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowane zostały dane na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz obejmujące okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku wraz z danymi porównawczymi za odpowiednie okresy 2014 roku.

1.4. Sprawozdanie zawiera dane skonsolidowane

Sprawozdanie zawiera skonsolidowane dane: Jednostki Dominującej, 15 spółek zależnych (w tym: 3 grup kapitałowych) oraz 1 spółki współkontrolowanej (wspólnego przedsięwzięcia). Poniżej przedstawiono zakres podmiotowy jednostek wycenianych metodą praw własności i jednostek Grupy Kapitałowej PGNiG.

Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

L.p.	Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Procentowy udział w kapitale	
			31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
1.	SGT EUROPOL GAZ S.A. ¹⁾	Polska	51,18%	49,74%

1) W tym 48,00 % udział bezpośredni i 3,18% (1,74% na dzień 31.12.2014) udział pośredni poprzez spółkę GAS - TRADING S.A.

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Lp.	Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Procentowy udział Grupy Kapitałowej w kapitale spółki na dzień		Metoda konsolidacji na dzień	
			31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Spółki bezpośrednio zależne od PGNiG S.A.						
1	BSiPG Gazoprojekt S.A.	Polska	75% ¹⁾	75% ¹⁾	pełna	pełna
2	Exalo Drilling S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
3	GEOFIZYKA Kraków S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
4	GEOFIZYKA Toruń S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
5	Geovita S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
6	Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
7	PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
8	PGNiG Serwis Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
9	PGNiG Technologie S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
10	PGNiG TERMIKA S.A.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
11	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	pełna	pełna
12	PGNiG Finance AB	Szwecja	100%	100%	pełna	pełna
13	PGNiG Supply & Trading GmbH	Niemcy	100%	100%	pełna	pełna
14	PGNiG Upstream International AS	Norwegia	100%	100%	pełna	pełna
15	Polish Oil and Gas Company - Libya B.V.	Holandia	100%	100%	pełna	pełna
16	GAS - TRADING S.A.	Polska	79,58% ²⁾	43,41%	-	praw własności
17	PGNiG SPV 5 Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	-	-
18	PGNiG SPV 6 Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	-	-
19	PGNiG SPV 7 Sp. z o.o.	Polska	100%	100%	-	-
Spółki pośrednio zależne od PGNiG S.A.						
20	CHEMKOP Sp. z o.o.	Polska	85,51% ³⁾	85,51% ³⁾	-	-
21	Gas Assets Management Sp. z o.o.	Polska	100% ⁴⁾	100% ⁴⁾	-	-
22	Gas-Trading Podkarpacie Sp. z o.o.	Polska	78,82% ⁵⁾	42,99% ⁵⁾	-	-
23	GAZ Sp. z o.o.	Polska	100% ⁶⁾	80% ⁶⁾	pełna	pełna
24	NYSAGAZ Sp. z o.o.	Polska	100% ⁷⁾	66,28%	-	-
25	Powisłe Park Sp. z o.o.	Polska	100% ⁶⁾	100% ⁶⁾	pełna	pełna
26	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.	Polska	100% ⁸⁾	100% ⁸⁾	-	-
27	Oil Tech International F.Z.E.	Zjednoczone Emiraty Arabskie	100% ⁸⁾	100% ⁸⁾	pełna	pełna
28	Poltava Services LLC	Ukraina	99% ⁸⁾	99% ⁸⁾	pełna	pełna
29	PST Europe Sales GmbH	Niemcy	100% ⁹⁾	-	pełna	-
30	XOOL GmbH	Niemcy	100% ¹⁰⁾	100% ¹⁰⁾	pełna	pełna
Spółki, które na dzień 31.12.2015 nie są zależne od PGNiG S.A., ale były zależne w okresie porównawczym						
31	Zakład Separacji Popiołów Siekierki Sp. z o.o. ¹¹⁾	Polska	70%	70%	-	-
32	Polskie Elektrownie Gazowe Sp. z o.o. w likwidacji	Polska	-	100%	-	-
33	BUD-GAZ P.P.U.H. Sp. z o.o. w likwidacji	Polska	-	100%	-	-

1) Udział bezpośredni PGNiG S.A. w spółce wynosi 22,5%, udział pośredni poprzez spółkę PGNiG Technologie S.A. wynosi 52,5%. PGNiG S.A. ma prawo do powoływania większości członków Rady Nadzorczej spółki.

2) Udział bezpośredni PGNiG S.A. w spółce wynosi 43,41%, udział pośredni poprzez spółkę PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. wynosi 36,17%.

3) Udział pośredni PGNiG S.A. poprzez spółkę Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o.

4) Udział pośredni PGNiG S.A. w spółce wynosi 100%: 99% przez spółkę PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. oraz 1% przez spółkę PGNiG SPV 5 Sp. z o.o.

5) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę GAS - TRADING S.A.

6) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

7) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę PGNiG Termika S.A.

8) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę Exalo Drilling S.A.

9) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę PGNiG Supply & Trading GmbH.

10) Udział pośredni PGNiG S.A. przez spółkę PGNiG Supply & Trading GmbH oraz przez spółkę PST Europe Sales GmbH.

11) Zgodnie z umową spółki decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron, począwszy od 30.06.2015 spółka włączona do spółek współkontrolowanych przez PGNiG S.A.

1.5. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej emitenta.

Najistotniejsze zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej PGNiG w 2015 roku obejmowały:

- W dniu 17 lutego 2015 nastąpiła rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki Gas Asset Management Sp. z o.o. w organizacji, w związku z czym od tego dnia spółka funkcjonuje pod firmą Gas Asset Management Sp. z o.o.
- W dniu 5 marca 2015 roku spółka Polskie Elektrownie Gazowe Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.
- W dniu 12 marca 2015 roku został podwyższony kapitał zakładowy spółki Zakład Separacji Popiołów Siekierki Sp. z o.o. o kwotę 9 milionów złotych, do kwoty 10 milionów złotych, poprzez utworzenie równych niepodzielnych 90 tysięcy nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Nowoutworzone udziały zostały objęte przez dotychczasowych wspólników, proporcjonalnie do dotychczas posiadanych udziałów, tym samym procentowy udział PGNiG Termika w kapitale oraz liczbie głosów pozostaje bez zmian. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 23 kwietnia 2015 roku.
- W dniu 23 czerwca 2015 roku do rejestru handlowego prowadzonego przez sąd rejonowy w Monachium została wpisana spółka PST Europe Sales GmbH. Kapitał spółki wynosi 500 000 EUR; 100 % udziałów nowo powstałej spółki zostało objętych przez spółkę PGNiG Sales & Trading.
- W czerwcu 2015 roku w spółce GAZ Sp. z o.o. przeprowadzona została procedura związana z nabyciem przez spółkę udziałów własnych od wspólników mniejszościowych w celu umorzenia. Od dnia 30 czerwca 2015 roku (data uchwały Zgromadzenia Wspólników (ZW) GAZ Sp. z o.o. w sprawie umorzenia 40 udziałów nabytych przez spółkę od wspólników mniejszościowych) Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. jest jedynym udziałowcem GAZ Sp. z o.o. W związku z tym, że umorzenie udziałów przebiegało zgodnie z trybem art. 199 § 6 Kodeksu spółek handlowych, kapitał zakładowy GAZ Sp. z o.o. (300 tysięcy zł) oraz wartość nominalna 1 udziału (1 500 zł) nie uległy zmianie. Obniżeniu uległa liczba udziałów (z 200 do 160).
- W dniu 15 lipca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki z kwoty 250 000 zł do kwoty 51 381 000 zł, tj. o kwotę 51 131 000 zł, poprzez utworzenie 511 310 nowych udziałów Spółki o wartości nominalnej po 100 zł każdy, które zostały objęte przez PGNiG S.A. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 22 września 2015.
- W dniu 16 lipca 2015 roku Gas Assets Management Sp. z o.o., spółka pośrednio zależna od PGNiG S.A., nabyła 21 523 akcji spółki GAS - TRADING S.A. od spółki PHZ BARTIMPEX S.A., co stanowi 36,17% kapitału zakładowego i głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) GAS - TRADING S.A. Tym samym GK PGNiG posiada ogółem 79,58% akcji i głosów na WZ GAS - TRADING S.A.

W związku z powyższym zwiększył się również ogólny udział GK PGNiG w kapitale zakładowym spółki Gas-Trading Podkarpacie Sp. z o.o. (spółki zależnej GAS - TRADING S.A.) do poziomu 78,82%.

- W dniu 28 sierpnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie obniżenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 490 950 000 zł (z kwoty 1 091 000 000 zł do kwoty 600 050 000 zł), poprzez zmniejszenie wartości nominalnej 10 910 000 udziałów (z wartości wynoszącej 100 zł każdy do wartości 55 zł każdy). W związku z tym, że w ciągu 3-miesięcznego terminu, żaden z wierzycieli spółki nie zgłosił sprzeciwu, w dniu 4 stycznia 2016 roku nastąpiła rejestracja obniżenia kapitału.

- W dniu 13 października 2015 roku nastąpiła rejestracja wydzielenia ze spółki PGNiG Sales & Trading GmbH z siedzibą w Monachium (PST) majątku związanego ze sprzedażą gazu i energii elektrycznej odbiorcom końcowym i wniesienia go aportem do spółki PST Europe Sales GmbH (PST ES). Przedmiotem aportu było między innymi 100% udziałów w XOOOL GmbH, spółce zależnej od PST. W związku z powyższym, kapitał zakładowy PST ES został podwyższony z 500 tysięcy EUR do 1 mln EUR. PST posiada 100% udziałów w PST ES. Natomiast PST ES posiada 100% udziałów w XOOOL GmbH.

Jednocześnie zarejestrowana została zmiana firmy PST na PGNiG Supply & Trading GmbH. Obydwie spółki mają siedziby w Monachium.

Podział dotychczasowej działalności na dwie spółki wynika z konieczności dostosowania się do wymogów regulacyjnych. Spółka PST ES będzie prowadzić działalność obrotu gazem ziemnym i energią elektryczną (sprzedaż do odbiorców końcowych). Spółka PGNiG Supply & Trading GmbH będzie kontynuować działalność handlu hurtowego gazem ziemnym na rynku europejskim.

- W dniu 28 października 2015 roku nastąpiło przeniesienie własności 21 523 akcji GAS - TRADING S.A. z Gas Assets Management Sp. z o.o. na PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. w wyniku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego prowadzonego z wniosku wierzyciela PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. przeciwko dłużnikowi Gas Assets Management Sp. z o.o.
- W dniu 26 października 2015 roku ZW GAZ Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie zmiany umowy spółki obejmującą zwiększenie wartości nominalnej udziałów, tak aby suma ich wartości nominalnej równała się kapitałowi zakładowemu; na skutek tej zmiany kapitał zakładowy w wysokości 300.000 zł dzieli się na 160 udziałów o wartości nominalnej 1 875 zł.
- W dniu 28 października 2015 nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Gas Assets Management Sp. z o.o. o kwotę 1 340 000 zł, do kwoty 1 360 000 zł. Udziały w podwyższonym kapitale zakładowym w ilości 6 700 objęła spółka PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. w ramach konwersji wierzytelności (pożyczki od PGNiG SPV 6 Sp. z o.o.) na kapitał zakładowy spółki. Rejestracja w KRS nastąpiła z dniem 14 stycznia 2016 roku.
- W dniu 28 października 2015 roku PGNiG S.A. zawarło umowę z PGNiG Termika S.A. na sprzedaż 65 490 (wszystkich posiadanych) udziałów w spółce NYSAGAZ Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Jednocześnie w dniu 28 października 2015 roku PGNiG Termika S.A. zakupiła od drugiego udziałowca NYSYGAS Sp. z o.o., spółki VNG Polska Sp. z o.o., 33 320 udziałów. Obecnie PGNiG Termika S.A. posiada 100% udziałów NYSAGAZ Sp. z o.o.
- W dniu 30 grudnia 2015 roku spółka zależna BUD-GAZ Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Uslugowo-Handlowe Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z KRS.

1.6. Skład Zarządu PGNiG S.A.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego w skład Zarządu PGNiG S.A. wchodziło sześć osób:

- Pan Piotr Woźniak - Prezes Zarządu,
- Pan Janusz Kowalski - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Pan Łukasz Kroplewski - Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju,
- Pan Bogusław Marzec - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Pan Maciej Woźniak - Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych,
- Pan Waldemar Wójcik - Wiceprezes Zarządu.

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu PGNiG S.A.:

- W dniu 11 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza PGNiG odwołała ze składu Zarządu PGNiG Pana Mariusza Zawiszę, Prezesa Zarządu, Pana Jarosława Bauca, Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych i Pana Zbigniewa Skrzypkiewicza, Wiceprezesa Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania.

Jednocześnie Rada Nadzorcza PGNiG postanowiła delegować Pana Piotra Woźniaka, Członka Rady Nadzorczej PGNiG, do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PGNiG w okresie od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia 11 marca 2016 roku.

Po 31 grudnia 2015 roku, do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu PGNiG S.A.:

- W dniu 10 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza PGNiG zakończyła postępowanie kwalifikacyjne i z dniem 11 lutego 2016 roku w skład Zarządu PGNiG S.A. zostali powołani, na wspólną kadencję, kończącą się 30 grudnia 2016 roku:
 - Pan Piotr Woźniak - Prezes Zarządu,
 - Pan Janusz Kowalski - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
 - Pan Łukasz Kroplewski - Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju,
 - Pan Bogusław Marzec - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
 - Pan Maciej Woźniak - Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych.

1.7. Prokurenci PGNiG S.A.

Na dzień sporządzenia sprawozdania prokurentem PGNiG S.A. była Pani Violetta Jasińska-Jaśkowiak.

Udzielona prokura jest prokurą łączną, tj. dla skuteczności czynności prawnych konieczne jest współdziałanie prokurenta łącznie z członkiem Zarządu PGNiG S.A.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Prokurentami PGNiG S.A. były następujące osoby:

- Pani Violetta Jasińska-Jaśkowiak,
- Pan Janusz Kowalski,
- Pan Bogusław Marzec,
- Pan Maciej Woźniak.

Udzielone prokury były prokurami łącznymi, tj. dla skuteczności czynności prawnych konieczne było współdziałanie dwóch prokurentów.

W 2015 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Prokurentów PGNiG S.A.:

- W dniu 11 grudnia 2015 roku Zarząd PGNiG powołał na Prokurenta Spółki: Pana Janusza Kowalskiego, Pana Bogusława Marca oraz Pana Macieja Woźniaka.

Udzielone prokury były prokurami samoistnymi.

- W dniu 23 grudnia 2015 roku Zarząd PGNiG postanowił zmienić prokury wszystkim Prokurentom Spółki poprzez:
 - odwołanie prokury łącznej dla Pani Violetty Jasińskiej-Jaśkowiak,
 - odwołanie prokur samoistnych dla Pana Janusza Kowalskiego, Pana Bogusława Marca i Pana Macieja Woźniaka,
 - udzielenie prokur łącznych dla Pani Violetty Jasińskiej-Jaśkowiak, Pana Janusza Kowalskiego, Pana Bogusława Marca oraz Pana Macieja Woźniaka.

Po 31 grudnia 2015 roku, do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, miały miejsce następujące zmiany w składzie Prokurentów PGNiG S.A.:

- W związku z powołaniem w skład Zarządu PGNiG S.A. Pan Janusz Kowalski, Pan Bogusław Marzec oraz Pan Maciej Woźniak wypowiedzieli prokury z dniem 10 lutego 2016 roku.

1.8. Skład Rady Nadzorczej PGNiG S.A.

Na dzień sporządzenia sprawozdania Rada Nadzorcza składała się z ośmiu członków, zaś jej skład przedstawiał się następująco:

- Grzegorz Nakonieczny - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Wojciech Bieńkowski - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Magdalena Zegarska – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Sławomir Borowiec - Członek Rady Nadzorczej,
- Ryszard Wąsowicz - Członek Rady Nadzorczej,
- Mateusz Boznański - Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Gonet - Członek Rady Nadzorczej,
- Krzysztof Rogala - Członek Rady Nadzorczej.

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej PGNiG S.A.:

- W dniu 16 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG powołało w skład Rady Nadzorczej Panią Irenę Ożóg oraz Pana Macieja Mazurkiewicza.
- W dniu 22 lipca 2015 roku Pan Wojciech Chmielewski złożył rezygnację z funkcji Przewodniczącego i członka Rady Nadzorczej PGNiG, ze skutkiem na ten dzień.
- W dniu 28 lipca 2015 roku Rada Nadzorcza PGNiG wybrała na stanowisko Przewodniczącego Rady Nadzorczej Panią Agnieszkę Woś, która dotychczas pełniła funkcję Wiceprzewodniczącego. Jednocześnie Pan Andrzej Janiak został wybrany na stanowisko Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej PGNiG.
- W dniu 19 października 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. odwołało ze składu Rady Nadzorczej PGNiG S.A. Panią Agnieszkę Woś.
Jednocześnie w skład Rady Nadzorczej powołany został Pan Grzegorz Nakonieczny.
- Działając na podstawie par. 35 ust. 1 Statutu Spółki Akcjonariusz – Skarb Państwa powołał Pana Piotra Woźniaka do składu Rady Nadzorczej PGNiG z dniem 4 grudnia 2015 roku.
- W dniu 11 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza PGNiG postanowiła delegować Pana Piotra Woźniaka, Członka Rady Nadzorczej PGNiG, do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PGNiG.
- W dniu 29 grudnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. odwołało ze składu Rady Nadzorczej PGNiG S.A.: Pana Andrzeja Janiaka, Pana Macieja Mazurkiewicza, Panią Irenę Ożóg oraz Pana Janusza Pilotowskiego.

Jednocześnie w skład Rady Nadzorczej powołani zostali: Pan Wojciech Bieńkowski, Pan Mateusz Boznański, Pan Andrzej Gonet oraz Pan Krzysztof Rogala.

Po 31 grudnia 2015 roku, w związku z powołaniem w skład Zarządu PGNiG S.A. w dniu 10 lutego 2016 roku Pan Piotr Woźniak złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej PGNiG.

1.9. Akcjonariat PGNiG S.A.

Na dzień przekazania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2015 rok, jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGNiG S.A. był Skarb Państwa.

Struktura akcjonariatu PGNiG S.A. przedstawia się następująco:

Podmiot	Liczba akcji na dzień przekazania poprzedniego raportu okresowego*	Udział w liczbie głosów w % na dzień przekazania poprzedniego raportu okresowego*	Zmiana % w okresie	Udział w liczbie głosów w % na WZA na dzień przekazania raportu**	Liczba akcji na dzień przekazania raportu**
Skarb Państwa	4 271 708 411	72,402%	-1,575%	70,827%	4 178 771 608
Pozostali akcjonariusze	1 628 291 589	27,598%	1,575%	29,173%	1 721 228 392
Razem	5 900 000 000	100,00%	0,00%	100,00%	5 900 000 000

*Stan na 30 września 2015 roku.

**Stan na 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 2 grudnia 2015 roku, w związku z objęciem przez Ministra Skarbu Państwa nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. i pokrycia tych udziałów akcjami spółki PGNiG S.A., udział Skarbu Państwa uległ zmniejszeniu o 92 936 803 (1,57%) akcji. Ponadto w 2015 roku kontynuowany był proces wydawania akcji uprawnionym pracownikom. Na dzień 31 grudnia 2015 roku, z uwagi na toczące się sprawy spadkowe, proces ten nie został zakończony. Dysponentem akcji przysługujących pracownikom, które dotychczas nie zostały wydane jest Skarb Państwa.

1.10. Założenie kontynuacji działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

1.11. Połączenie spółek handlowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym, nie miało miejsca połączenie Grupy Kapitałowej z innymi spółkami handlowymi.

1.12. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostanie przedstawione do zatwierdzenia przez Zarząd Jednostki Dominującej do publikacji w dniu 4 marca 2016 roku.

2. INFORMACJE O STOSOWANYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, instrumentów pochodnych wycenionych w wartości godziwej oraz pożyczek, należności i zobowiązań wycenianych w skorygowanej cenie nabycia.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych (PLN). Wszystkie wartości, o ile nie jest to wskazane inaczej, podane są w milionach złotych. Ewentualne różnice pomiędzy kwotami ogółem, a sumą ich składników, wynikają z zaokrągleń.

2.1.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE) na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, MSSF składają się z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR) i Interpretacji wydanych przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Zakres informacji ujawnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jest zgodny z postanowieniami MSSF oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami).

2.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i zakresu ujawnień

2.2.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa przyjęła wszystkie nowe i zaktualizowane standardy oraz interpretacje, wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone do stosowania w Unii Europejskiej (UE), mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w rocznych okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2015 roku.

- Poprawki do MSSF (2010-2012) – zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 lipca 2014 roku,
- Poprawki do MSSF (2011-2013) – zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 lipca 2014,
- Zmiany do MSR 19 „Programy określonych świadczeń: składki pracownicze” – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 lipca 2014 roku.

Przyjęcie powyższych przepisów nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy ani w prezentacji danych w sprawozdaniach finansowych.

2.2.2. Standardy i interpretacje opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale niemające jeszcze zastosowania

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 27 „Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym” obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- Zmiany do MSR 1 „Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji” obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- Poprawki do MSSF (2012-2014) – zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – planowane obowiązywanie w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Wartości niematerialne”- wyjaśnienia odnośnie dozwolonych do stosowania metod amortyzacji - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” - ujmowanie udziałów we wspólnych działaniach - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku.

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych zmian do standardów.

Według szacunków Grupy wymienione wyżej standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na koniec okresu sprawozdawczego.

2.2.3. Standardy i interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, które według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku nie zostały zatwierdzone przez KE do stosowania i w związku z tym nie zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu

Standardy, które na dzień 31 grudnia 2015 roku nie zostały zatwierdzone przez KE do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 – Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy Inwestorem, a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Data obowiązywania została odroczone na czas nieokreślony,
- MSSF 14 „Działalność objęta regulacją cen; salda pozycji odroczone” – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- MSSF 15 „Przychody z umów z kontrahentami” - obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,
- MSSF 16 Leasing – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 „Jednostki Inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku od konsolidacji” obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,
- Zmiany do MSR 12 „ujmowanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikającego z niezrealizowanych strat” - obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,
- Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych: Ujawnienia – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.

Według szacunków Grupy, wymienione wyżej standardy i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na koniec okresu sprawozdawczego.

2.3. Stosowane zasady rachunkowości

Poniżej zostały przedstawione najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Kapitałową PGNiG.

2.3.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego jednostki dominującej, sprawozdań finansowych kontrolowanych przez nią istotnych spółek zależnych oraz wspólnego przedsięwzięcia.

Sprawozdania finansowe jednostek objętych konsolidacją sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości. W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych, stowarzyszonych bądź wspólnych przedsięwzięć dokonuje się korekt dostosowujących zasady rachunkowości stosowane przez jednostkę do zasad stosowanych przez Grupę Kapitałową.

Zgodnie z zasadą istotności wynikającą z założeń koncepcyjnych MSR, kontrolowane jednostki zależne, których sprawozdania finansowe wykazują nieistotne wielkości dla realizacji obowiązku rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Grupy, nie zostały objęte konsolidacją. To samo dotyczy spółek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć) i jednostek stowarzyszonych – jeżeli sprawozdania finansowe tych spółek wykazują nieistotne wielkości, nie są one objęte wyceną metodą praw własności.

2.3.1.1. Inwestycje w jednostki zależne

Jednostki zależne są konsolidowane metodą pełną od dnia przejęcia, będącego dniem objęcia kontroli nad spółką, do dnia utraty tej kontroli. Kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca, z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub ma do nich prawa oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacje prezentowane są w taki sposób, jakby dotyczyły pojedynczej jednostki. Według powyższej zasady skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- łączy podobne pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów, przepływów pieniężnych jednostki dominującej oraz jej jednostek zależnych;
- kompensuje wartość księgową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej (według MSSF 3);
- wyłącza w całości aktywa i zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy pieniężne grupy kapitałowej odnoszące się do transakcji między jednostkami grupy kapitałowej

(zyski i straty na transakcjach wewnątrz grupy, które są ujęte jako aktywa takie jak zapasy i środki trwałe, wyłącza się w całości).

Na dzień przejęcia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania jednostki przejmowanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka kosztu przejęcia (przekazana zapłata wyceniana zgodnie z MSSF 3, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej wycenionych zgodnie z MSSF 3 oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartość godziwa na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należące poprzednio do jednostki przejmującej) nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenianych zgodnie z MSSF jest ujmowana jako wartość firmy. W przypadku, gdy koszt przejęcia jest niższy od kwoty netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań, różnica ta ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat na dzień przejęcia.

Udział niekontrolujący to udział w zysku lub stracie i aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio do jednostki dominującej. Udziały niekontrolujące są prezentowane w osobnych pozycjach w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitego dochodu, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną w danym okresie sprawozdawczym, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są wyniki za tę część roku objętego sprawozdaniem, w którym to okresie jednostka dominująca posiadała taką kontrolę.

2.3.1.2. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest podmiot, na który jednostka dominująca wywiera znaczący wpływ (ale nie sprawuje nad nim kontroli ani współkontroli), uczestnicząc w podejmowaniu decyzji dotyczących polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej.

Udziały w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są metodą praw własności, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja została sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Inwestycje w jednostki stowarzyszone są wyceniane według ceny nabycia z uwzględnieniem zmian w udziale Grupy w aktywach netto, jakie wystąpiły do dnia bilansowego, pomniejszonych o utratę wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach stowarzyszonych nie są rozpoznawane.

Nadwyżka ceny nabycia powyżej wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia jest ujmowana w wartości księgowej inwestycji. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie.

Niezrealizowane zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym zgodnie z udziałem Grupy w kapitałach jednostki stowarzyszonej. Straty ponoszone przez jednostkę stowarzyszoną mogą świadczyć o utracie wartości jej aktywów, co powoduje konieczność ujęcia odpisu aktualizującego na odpowiednim poziomie.

2.3.1.3. Wspólne ustalenia umowne

Wspólne ustalenie umowne obejmują:

- wspólne działania,
- wspólne przedsięwzięcia.

Wspólne działanie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do składników aktywów oraz obowiązki z tytułu zobowiązań dotyczących ustalenia umownego. Strony te są nazywane współnikami wspólnego działania.

W związku z udziałami we wspólnym działaniu współnik wspólnego działania ujmuje:

- swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie,
- swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie,
- przychody ze sprzedaży swojego udziału produkcji w wynikach wspólnego działania,
- swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnego działania,
- swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.

W związku z tym, że aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze wspólnym działaniem są wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym współnika przedsięwzięcia, nie dokonuje się korekt oraz nie stosuje się innych procedur konsolidacyjnych w odniesieniu do tych pozycji podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez współnika wspólnego działania.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę mają prawa do aktywów netto tego ustalenia. Strony te są nazywane współnikami wspólnego przedsięwzięcia.

Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje swój udział we wspólnym przedsięwzięciu jako inwestycję i rozlicza tę inwestycję przy użyciu metody praw własności zgodnie z MSR 28, chyba że jednostka jest zwolniona ze stosowania metody praw własności zgodnie z tym standardem. Strona, która uczestniczy we wspólnym przedsięwzięciu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli i nie wywiera znaczącego wpływu, rozlicza swój udział zgodnie z MSR 39.

2.3.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji spółki PGNiG S.A. oraz jej jednostek zależnych jest polski złoty (PLN), z wyjątkiem:

- POGC Libya B.V. – dolar amerykański (USD),
- PGNiG Upstream International AS – korona norweska (NOK),
- PGNiG Supply & Trading GmbH - euro (EUR),
- PGNiG Finance AB – korona szwedzka (SEK),
- oddziałów zagranicznych spółek Grupy.

2.3.2.1. Wycena w momencie początkowego ujęcia

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej, obowiązującego na dzień zawarcia transakcji.

2.3.2.2. Wycena na koniec okresu sprawozdawczego

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego:

- Pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej, obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.
- Pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

2.3.2.3. Ujmowanie różnic kursowych

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w danym okresie lub w poprzednich sprawozdaniach finansowych ujmuje się w wyniku finansowym okresu, w którym powstają. W przypadku, gdy zyski lub straty z tytułu pozycji niepieniężnych ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, wszystkie elementy tych zysków lub strat, dotyczące różnic kursowych, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym. Natomiast, gdy zyski lub straty z tytułu pozycji niepieniężnych ujmuje się w wyniku finansowym, wszystkie elementy tych zysków lub strat, dotyczące różnic kursowych, Spółki Grupy ujmuje w wyniku finansowym.

Do skonsolidowanego sprawozdania finansowego włącza się odpowiednio dane wynikające ze sprawozdań z sytuacji finansowej jednostek i oddziałów znajdujących się poza granicami kraju, wyrażone w walutach obcych, przeliczone na walutę polską po średnim kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego, natomiast z rachunku zysków i strat – po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów na każdy dzień kończący miesiąc roku obrotowego.

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia aktywów i pasywów jednostek zagranicznych ujmowane są w Skumulowanych innych całkowitych dochodach i prezentowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, ujmowane w rachunku zysków i strat.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem zmian kursów walutowych, Grupa wykorzystuje walutowe transakcje pochodne (zasady rachunkowości stosowane przez Grupę w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych zostały przedstawione w pkt. 2.3.12.).

2.3.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa, które Grupa zamierza wykorzystywać w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych, przez czas dłuższy niż jeden rok, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują również środki trwałe w budowie. Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe obejmują:

- nakłady inwestycyjne poniesione w momencie początkowego ujęcia,
- nakłady stanowiące ulepszenie (modernizację) skutkujące zwiększeniem przyszłych korzyści ekonomicznych.

Pozycja rzeczowych aktywów trwałych w momencie początkowego ujęcia jest ujmowana według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych zalicza się koszty finansowania zewnętrznego (zasady kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego zostały opisane w pkt. 2.3.5.). Części zamiennie wykazywane są jako zapasy i ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania. Istotne części zamiennie oraz awaryjne wyposażenie kwalifikuje się do wykazania jako rzeczowe aktywa trwałe, jeżeli Grupa oczekuje, że będą one wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok i możliwe jest ich przypisanie do poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa nie zwiększa wartości księgowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych o koszty bieżącego utrzymania tych aktywów. Koszty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia. Na koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych, rozumianego jako remonty i konserwacje, składają się koszty robocizny i koszty zużycia materiałów oraz mogą obejmować koszty nieistotnych części zamiennych.

Do wyceny rzeczowych aktywów trwałych Grupa przyjęła model wyceny według kosztu historycznego. Po początkowym ujęciu rzeczowych aktywów trwałych jako składnika aktywów, Grupa wykazuje je według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość początkowa wytworzonych gazociągów lub magazynów gazu obejmuje również wartość gazu, która służy do ich pierwszego napełnienia. Ilość gazu niezbędna do pierwszego napełnienia gazociągu lub komory magazynowej odpowiada ilości niezbędnej do wytworzenia minimalnego ciśnienia pracy gazociągu lub magazynu.

W przypadku rozszczelnienia gazociągu, koszty jego ponownego napełnienia lub uzupełnienia utraconego paliwa są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Podlegającą amortyzacji wartość rzeczowych aktywów trwałych, z wyłączeniem gruntów i środków trwałych w budowie, rozkłada się w sposób systematyczny na przestrzeni okresu użytkowania przy zastosowaniu metody amortyzacji liniowej:

- Budynki i budowle 2 - 40 lat
- Maszyny i urządzenia, środki transportu oraz pozostałe 2 - 35 lat

Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umowy leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, zaliczone do majątku Grupy, amortyzuje się w okresie ekonomicznej użyteczności pozycji rzeczowych aktywów trwałych, nie dłużej jednak niż okres trwania umowy.

W momencie zbycia lub kiedy nie oczekuje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych i następującego po nim zbycia, wartość księgowa tych pozycji zostaje usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a wszelkie powstałe na transakcji zyski lub straty odnoszone są w rachunek zysków i strat.

Środki trwałe w budowie wyceniane są według wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do momentu zakończenia ich budowy i oddania do użytkowania.

2.3.4. Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze

Koszty związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż gazu ziemnego i ropy naftowej obejmują prace geologiczne wykonywane w celu odkrycia i udokumentowania złoża i rozliczane są przy zastosowaniu metody sukcesu geologicznego.

Prace polegające na rozpoznaniu złóż gazu ziemnego i/lub ropy naftowej (kopaliny) mogą zostać podjęte po uzyskaniu przez Spółkę:

- koncesji na rozpoznanie złóż kopaliny,
- koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż kopaliny,
- podpisaniu umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego.

Kosztem koncesji na rozpoznanie gazu ziemnego i/lub ropy naftowej oraz kosztem przedłużenia takiej koncesji jest opłata za działalność określoną w koncesji. Koszty koncesji na rozpoznanie złóż gazu ziemnego i/lub ropy naftowej Grupa ujmuje w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartości niematerialne.

Wydatki z tytułu badań sejsmicznych są kapitalizowane w wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz ujmowane w księgach rachunkowych jako odrębny składnik aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych.

Nakłady na poszczególne odwierty początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji Środki trwałe w budowie jako odrębny składnik aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów. Gdy prace

poszukiwawcze zakończą się stwierdzeniem sukcesu, czyli odkryciem złoża o zasobach nadających się do opłacalnej ekonomicznie eksploatacji, Grupa przeprowadza analizę rejonów i obiektów pod względem ekonomicznej opłacalności eksploatacji. W przypadku, gdy w efekcie rozpoznania złoża podjęto decyzję o jego eksploatacji, w momencie jej rozpoczęcia, Grupa przeklasyfikowuje aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do rzeczowych aktywów trwałych. Gdy prace poszukiwawcze zakończą się efektem negatywnym lub po ich zakończeniu, w efekcie analizy rejonów i obiektów pod względem ekonomicznej opłacalności eksploatacji, jednostka Grupy nie wystąpiła o przyznanie koncesji na rozpoznanie złóż gazu ziemnego i/lub ropy naftowej, aktywowane nakłady na wykonane odwierty przeprowadzone w ramach prac poszukiwawczych są odpisywane w całości w koszty w rachunek zysków i strat, w okresie, w którym podjęto decyzję o zakończeniu prac poszukiwawczych. W ciężar rachunku zysków i strat odpisywane są również skapitalizowane wydatki na badania sejsmiczne powiązane z danym obiektem.

Grupa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów eksploatacyjnych i magazynowych. Wartość zdyskontowanej rezerwy zwiększa wartość początkową odwiertów i amortyzowana jest w okresie ich ekonomicznego użytkowania.

2.3.5. Koszty finansowania zewnętrznego

Grupa kapitalizuje koszty finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem, budową lub wytworzeniem składników aktywów, wymagających znacznego okresu czasu do przygotowania ich do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tych składników aktywów.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia, budowy lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- składników aktywów wycenianych według wartości godziwej oraz
- zapasów produkowanych lub wytwarzanych w znaczących ilościach w sposób powtarzalny.

Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego,
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Wartość kosztów finansowania zewnętrznego od środków pożyczonych bez ściśle określonego celu, oblicza się przy zastosowaniu stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pozycji finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania Grupy w danym okresie, innych niż finansowanie zewnętrzne zaciągnięte w celu pozyskania określonego dostosowywanego składnika aktywów.

2.3.6. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości (grunty, budynki lub część budynków), które Grupa jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło

przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjnych Grupa stosuje model ceny nabycia i wycenia wszystkie należące do niej nieruchomości inwestycyjne zgodnie z wymogami MSR 16 określonymi dla tego modelu, tj. w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe umorzenie i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie ich zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z ich zbycia.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zbycia lub z wycofania z użytkowania nieruchomości inwestycyjnej, ustala się jako różnicę między przychodami netto ze zbycia a wartością księgową danego składnika aktywów i ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano operacji likwidacji lub sprzedaży.

Grupa stosuje liniową metodę amortyzacji nieruchomości inwestycyjnych i przyjmuje okres ekonomicznej przydatności dla tych składników z przedziału 2 – 40 lat.

2.3.7. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę w wyniku zdarzeń zaistniałych w przeszłości i które, zgodnie z przewidywaniami Grupy, przyniosą w przyszłości korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Grupa identyfikuje między innymi następujące wartości niematerialne:

- koszty zakończonych prac rozwojowych,
- wartość firmy,
- prawo wieczystego użytkowania gruntów – nabyte odpłatnie,
- koncesje wynikające z prawa geologicznego i górniczego, prawo do użytkowania górniczego, informację geologiczną,
- programy komputerowe,
- prawa do emisji gazów cieplarnianych.

Wartości niematerialne powstałe w wyniku prac rozwojowych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyłącznie w sytuacji, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika aktywów niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych oraz innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione na prace badawcze ujmuje się jako koszty w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wartości niematerialne stanowią również wydatki związane z nabyciem prawa wieczystego użytkowania gruntu.

Grupa korzysta z prawa wieczystego użytkowania gruntu jako:

- nabytego odpłatnie,
- nabytego nieodpłatnie.

Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte odpłatnie (od innych podmiotów) prezentowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane przez okres ich użytkowania. Okres użytkowania prawa wieczystego użytkowania gruntu nabytego odpłatnie od podmiotu innego niż Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego jest równy okresowi od dnia nabycia tego prawa do ostatniego dnia okresu użytkowania wieczystego, określonego w umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste. Okres użytkowania nadwyżki pierwszej opłaty nad opłatą roczną za prawo wieczystego użytkowania gruntów jest równy okresowi użytkowania wieczystego, określonemu w umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste.

Prawa wieczystego użytkowania gruntu otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej, wydanej na podstawie ustawy z dnia 20 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, ujmowane są wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Wartość koncesji na poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego i/lub ropy naftowej oraz wynagrodzenie dla Skarbu Państwa za ustanowienie użytkowania górniczego, Grupa ujmuje jako nakłady podlegające kapitalizacji i prezentuje w wartościach niematerialnych.

Grupa posiada przydział praw do emisji CO₂ na poszczególne instalacje zgodnie z ustawą o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Prawa do emisji Grupa dzieli na:

- nabyte w celu umorzenia,
- nabyte w celu odsprzedaży,
- nieodpłatnie otrzymane.

Nabyte w celu umorzenia prawa do emisji dla instalacji ujmowane są w księgach rachunkowych jako wartości niematerialne w rzeczywistych cenach nabycia.

Nabyte prawa do emisji w celu odsprzedaży ujmowane są w księgach rachunkowych jako zapas i wyceniane w momencie początkowego ujęcia w cenie nabycia, a na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub możliwej do uzyskania cenie sprzedaży netto, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Prawa do emisji otrzymane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień są ujmowane w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej i ewidencjonowane są pozabilansowo.

Składnik wartości niematerialnych w momencie początkowego ujęcia wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu składniki wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Stosowana metoda amortyzacji odzwierciedla sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika wartości niematerialnych przez Grupę, przy czym, przy braku możliwości wiarygodnego określenia sposobu konsumowania tych korzyści, stosuje się metodę liniową. Przyjętą metodę amortyzacji stosuje się w sposób ciągły w kolejnych okresach, chyba że nastąpiła zmiana oczekiwanego sposobu konsumowania korzyści ekonomicznych.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu i metody amortyzacji weryfikowane są na koniec roku obrotowego. Jeśli oczekiwany okres użytkowania składnika aktywów różni się znacząco od poprzednich szacunków, dokonuje się zmiany okresu amortyzacji. W przypadku znaczącej zmiany

oczekiwanego sposobu rozłożenia w czasie korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów, stosuje się inną metodę amortyzacji, aby odzwierciedlić tę zmianę. Powyższe operacje Grupa ujmuje jako zmiany wartości szacunkowych i odnosi w rachunek zysków i strat w okresie, w którym ma miejsce zmiana szacunków.

Okresy użyteczności stosowane dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- Nabyte licencje, prawa do patentów i podobne wartości 2-15 lat
- Nabyte oprogramowanie komputerowe 2-10 lat
- Prawo wieczystego użytkowania gruntów 40-99 lat
- Koncesje - udzielane na czas oznaczony, w drodze decyzji właściwego organu.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialne jeszcze nieużytkowane poddawane są cyklicznie (co najmniej raz do roku oraz za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości tego składnika) testowi na utratę wartości.

2.3.8. Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeśli warunki umowy przenoszą zasadniczo całe ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

2.3.8.1. Grupa jako leasingodawca

Aktywa oddane w leasing finansowy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu obrotowego, z wyłączeniem kosztów usług, zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych.

Przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego są ujmowane w kolejnych okresach przy uwzględnieniu stałej stopy zwrotu z wartości netto inwestycji z tytułu leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej przez okres leasingu, chyba, że zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Różnica pomiędzy wartością księgową majątku oddanego w leasing, a wartością godziwą odnoszona jest na przychody przyszłych okresów.

2.3.8.2. Grupa jako leasingobiorca

Aktywa trwale użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Grupy. Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu, Grupa ujmuje leasing finansowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości godziwej przedmiotu leasingu ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu lub w kwotach równych wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Kredyty, pożyczki i papiery dłużne, z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe będące częścią odsetkową opłaty leasingowej i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe rozłożone są na poszczególne okresy sprawozdawcze stanowiąc stały procent w stosunku do salda niespłaconego zobowiązania z tytułu wartości przedmiotu leasingu w każdym

z okresów sprawozdawczych. Koszty finansowe ustalane są przy użyciu metody wewnętrznej stopy zwrotu IRR.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu, chyba że zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika.

Takie same zasady prezentacji Grupa stosuje dla umów, które spełniają warunki uznania ich za leasing, chociaż nie są nazwane umowami leasingowymi.

2.3.9. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje oceny pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregośkolwiek ze składników aktywów. W przypadku stwierdzenia, że przesłanki takie występują, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów w celu sprawdzenia, czy nie nastąpiła jego utrata wartości. W sytuacji, gdy pojedynczy składnik aktywów nie wypracowuje wpływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych generowanych przez inne aktywa, ustala się wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów.

W przypadku składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, przeprowadza się corocznie test na utratę wartości składnika aktywów porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością księgową oraz za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości tego składnika.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Wartość użytkowa odpowiada bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), wartość księgowa obniżana jest do wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest jako koszt w okresie, w którym wystąpiła utrata wartości, o której mowa powyżej.

W przypadku, gdy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu, wartość księgowa składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) zostaje podwyższona do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej niż wartość księgowa jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmowane jest w rachunku zysków i strat.

2.3.10. Aktywa finansowe

Ze względu na charakter i przeznaczenie, aktywa finansowe Grupy kwalifikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (dodatnia wycena instrumentów pochodnych, dla których nie są stosowane zasady rachunkowości zabezpieczeń),

- instrumenty finansowe zabezpieczające określony rodzaj ryzyka w ramach rachunkowości zabezpieczeń,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności.

2.3.10.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do obrotu, jeżeli:

- został nabyty głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z aktualnym i faktycznym wzorem generowania krótkoterminowych zysków,
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Grupa klasyfikuje do tej pozycji pochodne instrumenty finansowe, których wartość wyceny jest dodatnia (np. SWAP, CIRS, opcje) dla których nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Grupa nie stosowała zasad rachunkowości zabezpieczeń w przypadku transakcji CIRS, gdyż zarówno wycena pozycji zabezpieczanej tj. różnice kursowe od pożyczki, jak i wycena instrumentu zabezpieczającego znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysku i strat w tym samym okresie sprawozdawczym.

W pozycji Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu ujęto również wartość dodatnią opcji towarowych, co do których Grupa unieważniła powiązania zabezpieczające.

2.3.10.2. Instrumenty finansowe zabezpieczające określony rodzaj ryzyka w ramach rachunkowości zabezpieczeń

Kategoria ta obejmuje wycenę instrumentów pochodnych, zawieranych w celu zabezpieczenia Grupy przed ryzykiem zmian cen gazu, energii elektrycznej, kursów walutowych oraz stóp procentowych, dla których Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń. Opis stosowanych zasad dotyczących rachunkowości zabezpieczeń znajduje się w pkt. 2.3.12.

2.3.10.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące aktywami finansowymi zaklasyfikowanymi do pozostałych kategorii, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wycenia według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym jako Skumulowane inne całkowite dochody. Inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa wycenia w cenie nabycia – bez przeszacowania na dzień bilansowy ich wartości o zmianę kursów walut.

Grupa klasyfikuje do tej pozycji:

- inwestycje w nienotowane instrumenty kapitałowe (z wyjątkiem udziałów i akcji jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć),
- inwestycje w notowane instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu (z wyjątkiem udziałów i akcji jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć),
- inwestycje w instrumenty dłużne, co do których Grupa nie ma stanowczego zamiaru utrzymania ich do terminu zapadalności,

- inne pozycje.

W przypadku wystąpienia trwałej utraty wartości udziałów, Grupa ujmuje w księgach odpowiedni odpis aktualizujący. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość tych udziałów pomniejszona jest o utworzone odpisy aktualizujące.

2.3.10.4. Pożyczki i należności

Kategoria pożyczek i należności obejmuje aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Różnice z wyceny odnoszone są w rachunek zysków i strat. Grupa nie dyskontuje należności, których okres płatności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego oraz jeśli efekt dyskontowania byłby nieistotny.

Grupa klasyfikuje do tej pozycji:

- wszystkie należności (bez podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń),
- udzielone pożyczki oraz obligacje niekwotowane na aktywnym rynku,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie stwierdzenia ich nieściągalności. Spisanie lub umorzenie należności z powodu przedawnienia lub nieściągalności powoduje zmniejszenie odpisów aktualizujących utworzonych uprzednio dla tych należności.

Należności umorzone lub spisane z powodu przedawnienia lub nieściągalności, dla których nie utworzono odpisów aktualizujących lub utworzono odpisy w niepełnej wysokości, zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

2.3.10.4.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo według wartości nominalnej (o ile efekt dyskontowania jest nieistotny). Po początkowym ujęciu należności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Różnice z wyceny odnoszone są w rachunek zysków i strat. Grupa nie dyskontuje należności, których okres płatności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego oraz jeśli efekt dyskontowania byłby nieistotny. Wartość należności aktualizuje się poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, gdy istnieją obiektywne dowody, że nie będzie można odzyskać całości należnych kwot.

Należności nieściągalne są odpisywane w rachunek zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności. Spisanie lub umorzenie należności z powodu przedawnienia lub nieściągalności powoduje zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących utworzonych uprzednio dla tych należności.

Należności umorzone lub spisane z powodu przedawnienia lub nieściągalności, od których nie dokonano odpisów aktualizujących lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

2.3.10.4.2. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz krótkoterminowe aktywa finansowe o dużej płynności, o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy, łatwo wymienne na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

2.3.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenia się, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych następuje, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu danego składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

W przypadku wartości pożyczek i należności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, uwzględnia się stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla tego składnika aktywów.

W zależności od rodzaju należności stosowana jest jedna z dwóch metod tworzenia odpisów aktualizujących: indywidualna lub statystyczna.

Według metody indywidualnej Grupa zawiązuje odpisy aktualizujące należności w przypadku, gdy należność jest przeterminowana powyżej 90 dni lub ma charakter wątpliwy (np. dłużnik jest w stanie upadłości). Wartość odpisu obejmuje 100% wartości należności.

Według metody statystycznej odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw paliwa gazowego tworzy się dla odbiorców rozliczanych w grupach taryfowych od 1 do 4. Podstawą tworzenia odpisów jest analiza danych historycznych o spłacie należności przeterminowanych w poszczególnych przedziałach wiekowania. Na bazie analizy ustalane są wskaźniki spłacalności, które są podstawą ustalenia odpisów aktualizujących należności w każdym przedziale wiekowania.

Wartość odpisu zaliczana jest odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

Gdy strata z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, ulegnie zmniejszeniu, to uprzednio ujętą jej wartość odwraca się poprzez rachunek zysków i strat. Odwrócenie nie powoduje zwiększenia wartości księgowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Zwiększenia wartości godziwej następujące po ujęciu straty z tytułu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

2.3.12. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń określa zasady księgowego traktowania instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w przypadku formalnego wyznaczenia tych transakcji do zabezpieczenia określonego rodzaju ryzyka.

Zabezpieczenie Grupa definiuje jako wyznaczenie jednego lub kilku instrumentów zabezpieczających, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, w taki sposób, aby zmiana ich wartości godziwej równoważyła w całości lub w części zmianę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przyszłych przepływów środków pieniężnych związanych z pozycją zabezpieczaną.

Wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić poprzez wiarygodną wycenę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów środków pieniężnych oraz wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń wstecz, tzn. nie wyznacza zabezpieczenia z datą wsteczną.

Zabezpieczenie wartości godziwej to ograniczenie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnika aktywów, zobowiązań, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania (bądź wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania bądź uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania), wynikających z określonego rodzaju ryzyka (np. walutowego, stopy procentowej).

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej:

- Grupa ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w zysku lub stracie, oraz
- zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość księgową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w wyniku. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według kosztu.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych to ograniczenie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych wynikających z określonego rodzaju ryzyka (np. kursu walutowego, stopy procentowej lub ceny towaru) związanego z wprowadzonymi do ksiąg rachunkowych aktywami i zobowiązaniami, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub z wysoce prawdopodobnymi planowanymi transakcjami.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w pozostałych dochodach całkowitych, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się w rachunek zysków i strat.

Grupa zaprzestaje księgowania instrumentów jako zabezpieczające, jeżeli instrument pochodny wygaśnie, zostanie sprzedany, rozwiązany lub zrealizowany lub jeżeli Grupa wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie albo, jeśli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń oraz zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji.

2.3.13. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy Grupy obejmują: materiały, towary, produkty gotowe, produkcję w toku oraz świadectwa pochodzenia energii.

Wartość zapasów ustala się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Zapas paliwa gazowego wyceniany jest dla wszystkich magazynów łącznie według średniej ważonej ceny pozyskania paliwa gazowego. Rozchód paliwa gazowego do sprzedaży i na cele zużycia własnego w Podziemnych Magazynach Gazu (PMG) oraz różnice bilansowe, wycenia się według średniej rzeczywistej ceny pozyskania, na którą składają się koszt nabycia paliwa gazowego ze wszystkich źródeł zagranicznych, rzeczywisty koszt wydobycia ze źródeł krajowych, koszt odazotowania oraz koszt pozyskania z innych źródeł krajowych.

Spółki Grupy mają obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwa pochodzenia energii elektrycznej, odpowiadające wielkości sprzedaży energii do końcowych odbiorców.

Świadectwa pochodzenia energii uzyskane w związku z wytworzeniem energii elektrycznej, jak również świadectwa pochodzenia energii zakupione w celu przedstawienia ich do umorzenia, Grupa ujmuje jako zapas.

Uzyskane w związku z wytworzeniem energii elektrycznej świadectwa pochodzenia ujmowane są w wartości rynkowej w momencie uprawdopodobnienia faktu otrzymania tych świadectw. Zakupione świadectwa pochodzenia energii ujmowane są w cenie nabycia. Rozchód nabytych świadectw pochodzenia wycenia się metodą średniej ważonej.

Na świadectwa pochodzenia energii przedstawiane do umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców końcowych zawiązywana jest rezerwa w momencie sprzedaży energii. Rezerwa jest rozliczana z zarejestrowanymi certyfikatami ujętymi jako zapas, w momencie zarejestrowania umorzenia w Rejestrze Świadectw Pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE).

W przypadku, gdy cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów nie są możliwe do odzyskania, Grupa dokonuje odpisów aktualizujących ich wartość do wartości netto możliwej do uzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu ich wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszystkie straty w zapasach są ujmowane jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Odpisy wartości zapasów ustalane są w wyniku doraźnej oceny przydatności zapasów według poniższych założeń:

- materiały zakupione i nie wykazujące ruchu w okresie od 1 roku do 5 lat - w większości przypadków obejmowane są odpisem aktualizującym w wysokości 20% ich wartości. W przypadkach, w których uwzględniana jest indywidualna ocena przydatności i możliwości wykorzystania grupy asortymentowej materiałów oraz struktury czasowej ich zalegania, stosowane są również odpisy w wysokości 5% i 10%,
- materiały zakupione i nie wykazujące ruchu w okresie od 5 lat do 10 lat - stosowany jest odpis aktualizujący w wysokości od 20% do 100% wartości zapasu,
- materiały zalegające powyżej 10 lat, cechujące się całkowitym brakiem przydatności i przeznaczone do likwidacji - Grupa dokonuje odpisu w wysokości 100% ich wartości.

2.3.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów (lub grup do zbycia) oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Składnik aktywów (lub grupa do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczony do sprzedaży po podjęciu decyzji przez uprawniony, zgodnie ze statutem / umową spółki, organ spółki - Zarząd, Radę Nadzorczą lub Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy / Zgromadzenie Wspólników. Ponadto, składnik aktywów (lub grupa do zbycia) musi być aktywnie oferowany na sprzedaż po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej. Dodatkowo, należy oczekiwać, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia klasyfikacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w kwocie niższej spośród dwóch wartości: wartości księgowej netto i wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą. Jeśli wartość godziwa jest niższa od wartości księgowej netto, różnicę ujmuje się jako odpis aktualizujący w rachunku zysków i strat. Ewentualne odwrócenie tej różnicy ujmuje się także w rachunku zysków i strat, ale tylko do wysokości wcześniej utworzonego odpisu.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) nie podlegają amortyzacji.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) prezentowane są w osobnej pozycji aktywów obrotowych.

2.3.15. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do rejestru sądowego.

Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na kapitał podstawowy. Akcje własne oraz należne wpłaty na kapitał podstawowy pomniejszają wartość kapitałów własnych jednostki.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio), a pozostałej po pokryciu kosztów tej emisji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą ich część zalicza się do pozostałych kapitałów rezerwowych, które prezentowane są w pozycji Zyski/(straty) zatrzymane.

Skutki korekt związanych z zastosowaniem MSR po raz pierwszy zostały ujęte w pozycji Zyski/(straty) zatrzymane. Zgodnie z postanowieniami MSR, wynik finansowy roku ubiegłego jednostka może przeznaczyć jedynie na powiększenie kapitałów własnych lub dywidendę dla akcjonariuszy (udziałowców). Stosowana w polskim systemie prawnym możliwość podziału zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, Fundusz Restrukturyzacji bądź na inne cele nie znajduje odzwierciedlenia w postanowieniach MSR. Z tego powodu, Grupa wykazuje wymienione wyżej zmniejszenia zysku jako koszty okresu, w którym wystąpiło wiążące zobowiązanie do przekazania środków.

2.3.16. Rezerwy

Rezerwy są tworzone w przypadku, gdy w następstwie przeszłych zdarzeń na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków stanowiących korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku, przy czym kwota lub termin wymagalności zobowiązania nie są pewne.

Grupa weryfikuje stan rezerw na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej właściwego szacunku. Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, Grupa dyskontuje wartość rezerw. Jeśli rezerwa jest dyskontowana, zwiększenie wartości rezerwy wynikające z upływu czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat. W Grupie tworzone są w szczególności następujące rezerwy:

- rezerwa na koszty likwidacji odwiertów,
- rezerwy na koszty związane z ochroną środowiska,
- rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów,
- rezerwa na świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej,
- pozostałe rezerwy.

2.3.16.1. Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe koszty likwidacji odwiertów oraz Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego (FLZG).

Rezerwa na przyszłe koszty likwidacji odwiertów wyliczona jest w oparciu o koszt stanowiący średni koszt likwidacji odwiertów w poszczególnych oddziałach Jednostki Dominującej w ciągu ostatnich trzech pełnych lat poprzedzających okres sprawozdawczy, skorygowany o prognozowany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz zmianę wartości pieniądza w czasie. Uwzględnienie trzyletniego horyzontu czasowego wiąże się ze zróżnicowaniem ilości likwidowanych odwiertów i ich kosztu likwidacji w poszczególnych latach.

W przypadku, gdy rezerwy dotyczą kosztów likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, początkowa wartość rezerwy zwiększa wartość tych rzeczowych aktywów trwałych. Późniejsze korekty wysokości rezerwy będące skutkiem zmian szacunków są również traktowane jako korekta wartości składnika rzeczowych aktywów trwałych. Korekty wysokości rezerwy wynikające ze zmiany dyskonta ujmują się w rachunku zysków i strat.

FLZG tworzony jest na mocy artykułu 128 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. Nr 163 poz. 981 z późniejszymi zmianami) Prawo Geologiczne i Górnicze.

Środki FLZG mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a w szczególności kosztów:

- likwidacji i zabezpieczania otworów eksploatacyjnych, magazynowych, zrzutowych, obserwacyjnych i piezometrycznych,
- likwidacji zbędnych obiektów oraz demontażu maszyn i urządzeń,
- rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej,
- utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczeństwo ruchu zakładu górniczego.

W Grupie dokonywane są odpisy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego w wysokości od 3% do 10% wartości rocznych odpisów amortyzacyjnych od rzeczowych aktywów trwałych zakładu górniczego (ustalonych zgodnie z przepisami o podatku dochodowym) w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi.

Wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji odwiertów korygowana jest o sumę niewykorzystanych odpisów na FLZG.

2.3.16.2. Rezerwy na koszty związane z ochroną środowiska

Przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowego obowiązku wykonania tych czynności, ujmowane są jako rezerwy. Tworzona rezerwa odzwierciedla potencjalne koszty przewidziane do poniesienia, szacowane i weryfikowane okresowo według cen bieżących.

2.3.16.3. Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej spółki Grupy instalują urządzenia techniczne służące do przesyłu i dystrybucji gazu na nieruchomościach gruntowych, stanowiących własność podmiotów trzecich, będących bardzo często osobami fizycznymi.

W przypadkach, gdy było to możliwe, w momencie instalacji infrastruktury, spółki Grupy zawierały umowy ustanawiające standardowe służebności gruntowe oraz umowy służebności przesyłu.

Służebność przesyłu jest instytucją prawa cywilnego, uregulowaną na podstawie wprowadzonych w życie w 2008 roku przepisów art. 305¹-305⁴ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).

Grupa, kierując się zasadą istotności, szacuje wartość rezerwy na zgłoszone roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, w przypadku których, w ciągu ostatnich 3 lat, prowadzona była korespondencja ze zgłaszającym roszczenie oraz roszczenie to jest roszczeniem o potwierdzonej zasadności.

Grupa szacuje kwotę rezerwy w oparciu o:

- operat szacunkowy wykonany przez rzeczoznawcę bądź
- samodzielnie, biorąc pod uwagę powierzchnię strefy kontrolowanej w metrach kwadratowych, wysokość czynszu dzierżawnego za rok, za metr kwadratowy podobnego gruntu w danej gminie, oraz okres bezumownego korzystania z gruntu (nie więcej niż 10 lat) bądź
- w przypadku, gdy uzyskanie wiarygodnych danych wymaganych do zastosowania metody opisanej powyżej nie jest możliwe, Grupa analizuje indywidualnie zgłoszone roszczenia.

2.3.16.4. Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej

W przypadku braku na dzień bilansowy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków zgodnie z Prawem energetycznym i Ustawą o efektywności energetycznej, Spółki tworzą rezerwę na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Rezerwa ta zawiązywana jest na koniec okresu sprawozdawczego, w oparciu o ilość sprzedanej do odbiorców końcowych energii elektrycznej, ciepła i paliwa gazowego, oraz wytworzonej energii elektrycznej zużytej na własne potrzeby, z uwzględnieniem obowiązującej jednostkowej opłaty zastępczej lub ceny świadectw na TGE.

2.3.16.5. Pozostałe rezerwy

Spółki Grupy Kapitałowej mogą również tworzyć inne rezerwy na przyszłe wydatki związane z działalnością i funkcjonowaniem jednostek Grupy, jeżeli są one na tyle istotne, że ich nieuwzględnienie w wyniku finansowym okresie spowodowałoby zniekształcenie obrazu sytuacji majątkowej i finansowej Grupy.

2.3.17. Rozliczenia międzyokresowe

Grupa dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych w stosunku do ponoszonych z góry wydatków i kosztów, dotyczących przyszłych okresów.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rozliczenia międzyokresowe czynne są prezentowane w podziale na długoterminowe (pozycja: Pozostałe aktywa trwałe) i krótkoterminowe (pozycja: Pozostałe aktywa).

Bierne rozliczenia międzyokresowe są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Rozliczenia te w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są wykazywane w pasywach łącznie ze zobowiązaniami z tytułu dostaw i usług oraz innymi zobowiązaniami.

Do rozliczeń międzyokresowych przychodów Grupa zalicza wartość przychodów przyszłych okresów, między innymi z tytułu dodatkowych opłat za nieodebrany gaz oraz dotacji rządowych do aktywów. Przychody dotyczące dodatkowych opłat za nieodebrany gaz wynikają z umów sprzedaży gazu zawierających klauzulę „take or pay” (bierz lub płać). W pozycji tej ujmuje się wartość przychodów w związku z zamówionymi i nieodebranymi ilościami gazu i rozlicza się je proporcjonalnie do faktycznie zrealizowanej dostawy gazu. W przypadku, gdy kontrahent po okresie umownym nie odbierze zadeklarowanych ilości, kwotę przychodów przyszłych okresów przeklasyfikowuje się do przychodów z tytułu otrzymanych kar, grzywien i odszkodowań.

Dotacje rządowe do aktywów ujmowane są w pozycji Przychody przyszłych okresów w momencie uzyskania pewności, że zostały przydzielone. Odpisywane są one w rachunek zysków i strat proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych od odpowiadającym im składnikom aktywów.

Spółki będące operatorami systemów dystrybucyjnych (obecnie Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.) zaliczają do rozliczeń międzyokresowych wartość nieodpłatnie przyjętej infrastruktury gazowej oraz opłatę przyłączeniową (otrzymaną do 30 czerwca 2009 roku). Przychody z tych tytułów rozliczane są w czasie, proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od powyższych przyłączy.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazywane są w pasywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe.

2.3.18. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikowane są w podziale na dwie kategorie: zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz pozostałe zobowiązania finansowe (obejmujące m. in. zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania, kredyty, pożyczki i papiery dłużne).

W momencie początkowego ujęcia zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku zobowiązań finansowych niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązania finansowego.

2.3.18.1. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem zobowiązań finansowych wycenianym według wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający którykolwiek z poniższych warunków:

- jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu lub
- przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Grupę jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik zobowiązań finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do obrotu, jeżeli:

- został zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie,
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych zaliczonych do powyższej kategorii zobowiązań finansowych ujmowane są jako przychód lub koszt okresu sprawozdawczego, w którym nastąpiło przeszacowanie.

Do zobowiązań wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa klasyfikuje pochodne instrumenty finansowe niewyceniane zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, których wartość wyceny jest ujemna.

2.3.18.2. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Kategoria zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu obejmuje wszystkie zobowiązania z wyjątkiem zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń.

W momencie początkowego ujęcia, składniki tej grupy zobowiązań wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązania finansowego.

Na dzień bilansowy, składniki tej grupy zobowiązań, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu skorygowanej ceny nabycia uwzględniane są koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Różnica pomiędzy wpływami netto, a wartością wykupu jest wykazywana w przychodach lub kosztach finansowych w okresie wykorzystywania kredytu lub pożyczki.

2.3.18.3. Pozostałe zobowiązania finansowe

Kategoria pozostałych zobowiązań finansowych obejmuje inne zobowiązania niż wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu skorygowanej ceny nabycia uwzględniane są koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

2.3.18.4. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz zostały zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą.

2.3.18.5. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Świadczenia pracownicze są to wszystkie formy świadczeń Grupy oferowane w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników lub z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to świadczenia pracownicze (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy), które podlegają w całości rozliczeniu przed upływem 12 miesięcy od końca rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę.

Świadczenia po okresie zatrudnienia to świadczenia pracownicze (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy i krótkoterminowe świadczenia pracownicze), które są należne po zakończeniu zatrudnienia.

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wypłacanych przez Grupę należą:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- krótkoterminowe płatne nieobecności, jeśli oczekuje się, że nieobecność wystąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- wypłaty z zysku i premie przypadające do wypłaty w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku i premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

Grupa ujmuje przewidywane koszty krótkoterminowych świadczeń pracowniczych w formie płatnych nieobecności w przypadku kumulowanych płatnych nieobecności (czyli takich, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać w przyszłości, jeśli w bieżącym okresie nie zostały w pełni wykorzystane) oraz w przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności (które rodzą zobowiązania po stronie Grupy z chwilą ich wystąpienia).

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia pracownicze (np. nagrody jubileuszowe, długoterminowe renty inwalidzkie) ustalane są z wykorzystaniem metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na koniec okresu sprawozdawczego.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń po okresie zatrudnienia są prezentowane w innych całkowitych dochodach. Natomiast zyski i straty dotyczące pozostałych świadczeń wypłacanych w okresie zatrudnienia są odnoszone w rachunek zysków i strat bieżącego okresu sprawozdawczego.

2.3.18.6. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania obejmują wszystkie zobowiązania, niezaliczane przez Grupę do zobowiązań z tytułu dostaw i usług lub zobowiązań z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń i zobowiązań z tytułu wynagrodzeń.

Do pozostałych zobowiązań długoterminowych Grupa zalicza m.in. zobowiązania z tytułu koncesji.

W pozycji Inne zobowiązania krótkoterminowe Grupa prezentuje w szczególności zobowiązania:

- wobec pracowników – z innych tytułów niż wynagrodzenia,
- z tytułu wadliwych,
- z tytułu zabezpieczeń należytego wykonania umowy,
- inne zobowiązania.

2.3.19. Przychody ze sprzedaży

Grupa prowadzi działalność w zakresie wydobycia, dystrybucji, magazynowania oraz obrotu gazem ziemnym wysokometanowym i zaazotowanym, produkcji i sprzedaży energii elektrycznej i ciepła oraz wydobycia i sprzedaży ropy naftowej.

Grupa prowadzi działalność w formie sprzedaży dóbr, świadczenia usług oraz oddawania w użytkowanie przez inne podmioty aktywa Grupy. Do dóbr zalicza się dobra, które Grupa wyprodukowała z zamiarem ich sprzedaży oraz dobra zakupione w celu odsprzedaży np. towary, grunty, nieruchomości.

Przychody ze sprzedaży stanowią należności (z wyłączeniem należnego podatku VAT oraz innych kwot pobieranych w imieniu osób trzecich) za dobra i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej. Są one wykazywane w wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty, po pomniejszeniu o rabaty, podatki związane ze sprzedażą (VAT, podatek akcyzowy) oraz inne obciążenia.

2.3.19.1. Sprzedaż dóbr

Sprzedaż dóbr ujmowana jest w momencie dostarczenia nabywcy dóbr wraz z przekazaniem znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z ich praw własności.

W celu prawidłowego zaliczenia przychodów ze sprzedaży gazu do właściwego okresu sprawozdawczego, na dzień bilansowy dokonywane są szacunki ilości i wartości gazu dostarczonego, lecz nie zafakturowanego na koniec okresu sprawozdawczego, do odbiorców indywidualnych.

Sprzedaż szacowaną gazu, która nie została zafakturowana w danym okresie sprawozdawczym, określa się na bazie stosowanych w branży standardów w oparciu o charakterystykę odbioru gazu przez odbiorców indywidualnych w porównywalnych okresach sprawozdawczych. Wartość sprzedaży szacowanej gazu określana jest jako iloczyn ilości przypisanych do poszczególnych grup taryfowych oraz stawek określonych w obowiązującej taryfie.

Grupa prowadzi również sprzedaż ropy naftowej, helu, energii elektrycznej i innych dóbr. Szczegółowe informacje na temat struktury rodzajowej sprzedaży zaprezentowane zostały w nocie 3.2

2.3.19.2. Świadczenie usług

Przedmiotem działania Grupy jest również świadczenie usług, takich jak dystrybucja paliw gazowych, magazynowanie paliw gazowych, wynajem nieruchomości, usługi gazownicze, serwisowe, geologiczne, poszukiwawcze, transportowe, hotelarskie, leasing finansowy i inne.

Jeżeli wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można oszacować w wiarygodny sposób, przychody z transakcji ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji usługi na koniec okresu sprawozdawczego.

2.3.19.3. Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną

W przypadku, gdy wynik umowy o usługę budowlaną może być wiarygodnie oszacowany, przychody i koszty związane z umową rozpoznawane są w odniesieniu do stopnia zaawansowania realizacji umowy na koniec okresu sprawozdawczego.

W przypadku, kiedy nie można w wiarygodny sposób oszacować stopnia realizacji umowy, wówczas przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania.

2.3.20. Przychody z tytułu oddawania w użytkowanie przez inne podmioty aktywa Grupy

Użytkowanie przez inne podmioty aktywów jednostki powoduje uzyskanie przez nią przychodów w formie odsetek, tantiem oraz dywidend. Przychody te są ujmowane w momencie, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z przeprowadzoną transakcją, a kwota przychodów może być wyceniona w wiarygodny sposób.

2.3.20.1. Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę upływu czasu powstawania, poprzez odniesienie do głównej kwoty należnej i przy uwzględnieniu efektywnej stopy procentowej, czyli rzeczywistej stopy procentowej obliczanej na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z transakcji.

2.3.20.2. Tantiemy

Przychody z tytułu tantiem ujmowane są w oparciu o zasadę memoriału, zgodnie z istotą stosownej umowy.

2.3.20.3. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie ustanowienia prawa udziałowców/akcjonariuszy do otrzymania płatności.

2.3.21. Dotacje

Grupa dzieli dotacje na:

- dotacje do aktywów, których udzieleniu towarzyszy podstawowy warunek mówiący o tym, że Grupa powinna zakupić, wytworzyć lub w inny sposób pozyskać aktywa trwałe,
- dotacje do przychodu.

Dotacje nie są ujmowane do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że jednostka Grupy spełni warunki związane z dotacją i otrzyma dotacje.

Dotacje do aktywów są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, a następnie systematycznie, drogą równych odpisów rocznych, odnoszone są w rachunek zysków i strat przez przewidywany okres użytkowania tych aktywów. Dotacje niepieniężne do aktywów ujmuje się w księgach w wartości godziwej.

Dotacje do przychodu prezentowane są w ogólnej pozycji Przychody ze sprzedaży; ewentualnie dotacje mogą także pomniejszać odnośne koszty.

Dotacje należne jako forma rekompensaty już poniesionych wydatków lub strat lub przyznane jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla jednostki, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym stają się należne.

2.3.22. Podatek dochodowy

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: bieżący podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk/(Strata) podatkowy różni się od księgowego zysku/(straty) netto w związku z różnym momentem uznania przychodów i kosztów za zrealizowane dla celów podatkowych i rachunkowych, a także ze względu na trwałe różnice pomiędzy podatkowym i rachunkowym traktowaniem przychodów i kosztów.

Podatek odroczony jest obliczany przy zastosowaniu metody bilansowej, uwzględniając różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustaloną dla celów księgowych a wartością ustaloną dla celów podatkowych.

Podatek bieżący wyliczany jest w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustalane są od dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu w momencie ich realizacji dla celów podatkowych, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe, w tym wykazane straty podatkowe.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie są tworzone w odniesieniu do rozpoznanej wartości firmy. Zobowiązania (aktywa) z tytułu odroczonego podatku dochodowego

nie są również tworzone w przypadku pierwotnego ujęcia składnika aktywów i pasywów pochodzącego z transakcji, która nie stanowi połączenia jednostek oraz gdy w momencie zajścia transakcji nie ma on wpływu na wynik księgowy, ani na podstawę opodatkowania.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ustalane od dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych oraz udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, z wyjątkiem sytuacji gdy spółka Grupy jako jednostka dominująca, inwestor lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych i jest prawdopodobne, że w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie odwrócą się.

Wartość aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy. W przypadku, gdy przewiduje się, że przyszły dochód do opodatkowania nie będzie wystarczający by rozliczyć ujemne różnice przejściowe, następuje odpis aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podatek odroczonego jest wyliczany przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w momencie, gdy wartości księgowe aktywów i pasywów zostaną zrealizowane.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu podatku dochodowego są kompensowane wtedy, gdy Grupa:

- posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników.

Bieżący i odroczonego podatek ujmowany jest w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem podatków wynikających z transakcji lub zdarzeń, które są ujmowane w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym (podatek odroczonego jest wówczas rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym).

2.3.23. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy:

- prowadzącą działalność gospodarczą, w ramach której uzyskuje przychody i ponosi koszty;
- której wyniki działalności podlegają regularnej kontroli przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych Grupy oraz wyniki te są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu;
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

W Grupie PGNiG przyjęto, że podstawowym kryterium podziału na segmenty operacyjne jest rodzaj prowadzonej działalności. Jednostki objęte konsolidacją prowadzą działalność w następujących segmentach:

a) *Segment Poszukiwanie i wydobywanie*. Podstawową działalnością segmentu są: pozyskanie węglowodorów ze złóż i przygotowanie produktów do sprzedaży. Segment obejmuje proces poszukiwania i wydobywania gazu ziemnego i ropy naftowej ze złóż, poczynając od przeprowadzenia analiz geologicznych, badań geofizycznych i wierceń, po zagospodarowanie i eksploatację złóż. Działalność poszukiwawczo-wydobywczą prowadzą zarówno PGNiG S.A., POGC Libya BV, PGNiG Upstream International AS jak i spółki Grupy Kapitałowej świadczące usługi w tym zakresie.

b) *Segment Obrót i magazynowanie.* Segment prowadzi sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych, wykorzystuje podziemne magazyny gazu na potrzeby handlowe oraz prowadzi działalność w obszarze obrotu energią elektryczną. Sprzedażą gazu ziemnego zajmuje się PGNiG S.A. oraz PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o., Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o. świadczy usługi magazynowania gazu. Segment wykorzystuje na swoje potrzeby sześć podziemnych magazynów gazu zlokalizowanych w Mogilnie, Wierzchowicach, Husowie, Brzeźnicy, Strachocinie i w Swarzowie. Ponadto, do segmentu Obrót i magazynowanie zostały zakwalifikowane spółki grupy kapitałowej PGNiG Supply & Trading GmbH, zajmujące się obrotem i dystrybucją gazu oraz energii elektrycznej, głównie na terenie Niemiec.

Działalność w zakresie obrotu i magazynowania gazu w Polsce regulowana jest przez Prawo energetyczne. Ceny sprzedaży ustalane są na podstawie taryf zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Ponadto w zakresie obrotu hurtowego zawierane są transakcje na Towarowej Giełdzie Energii S.A.

c) *Segment Dystrybucja.* Podstawową działalność segmentu stanowi przesyłanie gazu ziemnego siecią dystrybucyjną. Dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., która dostarcza gaz do odbiorców indywidualnych, przemysłowych i hurtowych. Ponadto, spółka ta odpowiada za eksploatację, remonty oraz rozbudowę sieci dystrybucyjnej.

d) *Segment Wytwarzanie.* Segment obejmuje swym zakresem działalność polegającą na wytwarzaniu oraz sprzedaży energii elektrycznej i ciepła. W ramach segmentu ewidencjonowane są składniki majątkowe, przychody oraz koszty spółki PGNiG TERMIKA S.A.

e) *Pozostałe segmenty.* Pozycja obejmuje spółki Grupy Kapitałowej prowadzące działalność niekwalifikującą się do wymienionych wcześniej segmentów. Spółki te zajmują się projektowaniem i realizacją obiektów budowlanych oraz maszyn i urządzeń dla sektora górniczego oraz paliwowo-energetycznego, a także świadczeniem usług z zakresu branży hotelarskiej.

Aktywa segmentu obejmują wszystkie aktywa operacyjne wykorzystywane przez segment, na które składają się głównie – środki pieniężne, należności, zapasy oraz rzeczowe aktywa trwałe w wartości pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące. Większość aktywów może być bezpośrednio przyporządkowana do poszczególnych segmentów, jednak gdy dane aktywa są użytkowane przez dwa lub więcej segmentów, wartość takich aktywów alokowana jest do poszczególnych segmentów na podstawie stopnia ich wykorzystania przez odpowiednie segmenty.

Zobowiązania segmentu obejmują wszelkie zobowiązania operacyjne (głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług), zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i podatków (zarówno wymagalne jak i naliczone) oraz rezerwy na zobowiązania, które można przypisać do danego segmentu.

Zarówno aktywa jak i zobowiązania segmentu nie obejmują podatku odroczonego.

Transakcje wewnętrzne w ramach segmentu podlegają eliminacji.

2.4. Główne przyczyny niepewności wartości szacunkowych

W wyniku stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości opisanych powyżej, Grupa przyjęła założenia dotyczące niepewności i szacunków, które miały istotny wpływ na wartości zamieszczone w sprawozdaniu finansowym. W związku z tym, istnieje ryzyko wystąpienia zmian w kolejnych okresach sprawozdawczych dotyczące głównie wymienionych niżej obszarów.

2.4.1. Utrata wartości majątku trwałego

Podstawowe aktywa operacyjne Grupy stanowi majątek wydobywczy (służący eksploatacji gazu ziemnego i ropy naftowej), infrastruktura dystrybucji gazu oraz magazyny paliwa gazowego. Wartość majątku została poddana testom na utratę wartości. Grupa skalkulowała i ujęła w księgach istotne kwoty odpisów z tytułu utraty wartości majątku, bazując na ocenie ich przydatności do użycia

obecnie i w przyszłości, planowanych likwidacji lub sprzedaży. Założenia przyjmowane w związku z możliwością dalszego użytkowania, likwidacji i sprzedaży aktywów podlegają weryfikacji w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Odpowiednie informacje odnośnie wartości odpisów z tytułu utraty wartości w 2015 roku zamieszczono w nocie 11.3.

W przypadku majątku wydobywczego istnieje niepewność związana z szacunkami zasobów gazu i ropy naftowej, na podstawie których kalkulowane są przepływy pieniężne dotyczące tego majątku. Zmiana szacunków zasobów ma bezpośredni wpływ na wielkość odpisów aktualizujących majątek segmentu Poszukiwanie i wydobywanie.

Istotnym elementem niepewności jest też ryzyko związane z decyzjami Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w zakresie poziomu cen na usługi dystrybucji paliwa gazowego. Poziom cen ma istotny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych w Grupie, a jego zmiana może skutkować koniecznością aktualizacji odpisów dotyczących wartości majątku dystrybucyjnego.

2.4.2. Okresy ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych

W punkcie 2.3.3. sprawozdania podano okresy ekonomicznej użyteczności dla głównych grup rzeczowych aktywów trwałych. Okresy ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych oparto na ocenie służb technicznych, odpowiedzialnych za ich eksploatację. Szacunkom takim towarzyszy niepewność co do przyszłych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zmian technologicznych i konkurencji na rynku, które skutkować mogą inną oceną ekonomicznej przydatności składników i pozostałego okresu ich użyteczności, co w rezultacie może istotnie wpłynąć na wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz koszty amortyzacji w przyszłości.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych. Ostatnia weryfikacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2015 roku.

2.4.3. Szacowanie sprzedaży gazu

W celu prawidłowego zaliczenia przychodów ze sprzedaży gazu do właściwego okresu sprawozdawczego, na koniec okresu sprawozdawczego dokonywane są szacunki ilości i wartości gazu dostarczonego, a niezafakturowanego, do odbiorców indywidualnych.

Wartość gazu dostarczonego do odbiorców indywidualnych, a niezafakturowanego, szacuje się w oparciu o dotychczasową charakterystykę odbioru w porównywalnych okresach sprawozdawczych. Istnieje ryzyko, że ostateczne rzeczywiste wielkości sprzedaży paliwa gazowego mogą się różnić od wartości szacowanych. Może to skutkować uznaniem wyniku finansowego za dany okres wartością części szacowanej sprzedaży, która nie zostanie zrealizowana.

2.4.4. Rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i ochronę środowiska

Znaczącą pozycję rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stanowi rezerwa na koszty likwidacji odwiertów oraz rezerwy związane z ochroną środowiska zaprezentowane w nocie 26. Rezerwy te są oparte na szacunkach przyszłych kosztów likwidacji aktywów i rekultywacji gruntów, na które znaczący wpływ ma przyjęta stopa dyskonta oraz szacunek okresu wystąpienia przyszłych przepływów pieniężnych.

2.4.5. Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów

Grupa, kierując się zasadą istotności, oszacowała wartość rezerwy na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów (opis rezerwy został przedstawiony w pkt. 2.3.16.3).

Z uwagi na fakt, że wartości przyjęte do ww. kalkulacji wynikają z wielu zmiennych będących podstawą do ich wyliczenia, ostateczne kwoty wynagrodzeń (odszkodowań) z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, jakie Grupa będzie musiała zapłacić, mogą odbiegać od rozpoznanych rezerw z tego tytułu.

2.4.6. Utrata wartości akcji SGT EUROPOL GAZ S.A.

Jednostka Dominująca przeprowadziła analizę pod kątem utraty wartości inwestycji w SGT EUROPOL GAZ S.A. stosując metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena została sporządzona zgodnie z postanowieniami Protokołu Międzyrządowego z dnia 29 października 2010 roku, które zawierają oczekiwany wynik netto spółki. Wynik przeprowadzonego testu na utratę wartości charakteryzuje się wrażliwością na przyjęte założenia dotyczące przyszłych przepływów pieniężnych (uzależnionych od realizacji przez spółkę postanowień Protokołu Międzyrządowego w zakresie osiąganego wyniku netto w kolejnych latach) oraz stopy dyskontowej. Zmiany założeń wynikające z aktualizacji prognoz finansowych Spółki oraz zmiany stopy dyskontowej wynikające z uwarunkowań zewnętrznych, jak i z działalności samego podmiotu, mogą istotnie wpłynąć na wartość spółki w przyszłości. Wartości z wyceny zostały zaprezentowane w nocie 6.

2.4.7. Postępowanie dotyczące realizacji obligo giełdowego

Prezes URE w 2015 roku wszczął wobec Spółki dwa postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za brak realizacji obligo giełdowego odpowiednio w 2013 i 2014 roku. Podkreślić należy, że w obecnych realiach rynkowych PGNiG S.A. jest jedynym podmiotem zobowiązanym do realizacji obligo giełdowego, a wszczęte wobec Spółki postępowania mają charakter precedensowy. Przedmiotowe okoliczności mają zasadniczy wpływ na możliwość szacunku grozących Spółce kar.

Postępowanie dotyczące realizacji obligo giełdowego w 2013 roku

Na chwilę obecną nadal nie zakończyło się wszczęte w dniu 13 stycznia 2015 roku postępowanie w sprawie wymierzenia Spółce kary pieniężnej za brak realizacji obligo giełdowego w 2013 roku. Prezes URE w dniu 30 kwietnia 2015 roku zawiesił w/w postępowanie administracyjne. Motywem takiego działania Prezesa URE było zażalenie, jakie Spółka wniosła na postanowienie odmawiające Spółce dostępu do części akt postępowania. Spółka obecnie oczekuje na rozstrzygnięcie przedmiotowego zagadnienia incydentalnego przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na obecnym etapie postępowania trudno jest określić, kiedy należy spodziewać się decyzji w przedmiocie ewentualnego nałożenia kary pieniężnej na PGNiG S.A.

Postępowanie dotyczące realizacji obligo giełdowego w 2014 roku

W dniu 28 października 2015 roku Prezes URE wszczął postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej PGNiG S.A. za brak realizacji obligo giełdowego w 2014 roku. Do chwili sporządzania niniejszej informacji nie zostało zakończone postępowanie dowodowe.

Spółka nie ma możliwości dokonania wiarygodnego szacunku potencjalnego zobowiązania z tytułu obowiązku związanego z ewentualną koniecznością zapłaty kar pieniężnych z uwagi na następujące okoliczności:

- precedensowy charakter postępowań,
- brak pełnej analogii pomiędzy obligo giełdowym na rynku gazu ziemnego a obligo giełdowym na rynku energii elektrycznej, przesądzający o niemożliwości uwzględnienia przy szacowaniu kary innych decyzji administracyjnych Prezesa URE w zakresie wymierzania kar pieniężnych za brak realizacji obowiązków w zakresie sprzedaży towarów za pośrednictwem giełdy,
- poważne argumenty Spółki przemawiające za odstąpieniem przez Prezesa URE od wymierzenia PGNiG S.A. kar pieniężnych za brak realizacji obligo giełdowego na poziomie wymaganym ustawowo.

2.5. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Warunkowy składnik aktywów to możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub

niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki.

Aktywów warunkowych nie ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ może to prowadzić do ujęcia dochodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty. Jeśli jednak wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, Grupa podaje na koniec okresu sprawozdawczego w informacji dodatkowej krótki opis rodzaju aktywów warunkowych oraz jeśli jest to wykonalne w praktyce, szacuje ich skutki finansowe, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się czy zaistniały bieg zdarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odnośny dochód ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana. Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny, Grupa ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy lub
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Grupa nie ujmuje zobowiązań warunkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, z wyjątkiem zobowiązań warunkowych nabytych w drodze połączenia jednostek gospodarczych, które ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

Z wyjątkiem przypadku, gdy możliwość wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku jest znikoma, Grupa podaje na koniec okresu sprawozdawczego, w odniesieniu do każdego rodzaju zobowiązań warunkowych, krótki opis rodzaju zobowiązania warunkowego oraz jeśli jest to wykonalne, Grupa ujawnia:

- wartość szacunkową jego skutków finansowych, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw,
- przesłanki świadczące o istnieniu niepewności co do kwoty lub terminu wystąpienia wypływu środków oraz
- możliwość uzyskania zwrotów.

3. SEGMENTY OPERACYJNE

3.1. Segmenty sprawozdawcze

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów, kosztów, zysków i strat oraz aktywów i pasywów poszczególnych segmentów sprawozdawczych Grupy za okresy zakończone 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

Okres zakończony 31 grudnia 2015 roku	Poszukiwanie i wydobywanie	Obrót i magazynowanie	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostałe segmenty	Eliminacje	Razem
Rachunek zysków i strat							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 148	31 274	654	1 215	173	-	36 464
Sprzedaż między segmentami	1 707	468	3 931	672	152	(6 930)	-
Przychody segmentu razem	4 855	31 742	4 585	1 887	325	(6 930)	36 464
Amortyzacja	(1 331)	(242)	(889)	(312)	(18)	2	(2 790)
Pozostałe koszty	(2 429)	(31 119)	(2 246)	(1 208)	(313)	6 931	(30 384)
Koszty segmentu razem	(3 760)	(31 361)	(3 135)	(1 520)	(331)	6 933	(33 174)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej segmentu	1 095	381	1 450	367	(6)	3	3 290
Koszty finansowe netto							(225)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(51)					(51)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem							3 014
Podatek dochodowy							(878)
Zysk/(Strata) netto							2 136
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ							
Aktywa segmentu	14 743	18 283	14 331	4 256	282	(5 240)	46 655
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności		840					840
Aktywa nieprzypisane							755
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							1 575
Aktywa razem							49 825
Kapitał własny ogółem							30 741
Zobowiązania segmentu	4 065	4 616	2 515	2 016	128	(4 948)	8 392
Zobowiązania nieprzypisane							7 602
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							3 090
Zobowiązania i kapitał własny razem							49 825
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(1 460)	(171)	(1 180)	(353)	(7)	17	(3 154)
Odpisy aktualizujące aktywa	(2 947)	(1 797)	(121)	(56)	(18)	-	(4 939)
Odpisy aktualizujące aktywa nieprzypisane							(46)

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Okres zakończony 31 grudnia 2014 roku	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostałe segmenty	Eliminacje	Razem
Rachunek zysków i strat							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 346	28 367	280	1 149	162	-	34 304
Sprzedaż między segmentami	1 725	458	4 003	794	163	(7 143)	-
Przychody segmentu razem	6 071	28 825	4 283	1 943	325	(7 143)	34 304
Amortyzacja	(1 137)	(181)	(864)	(301)	(20)	1	(2 502)
Pozostałe koszty	(2 928)	(28 061)	(2 281)	(1 480)	(373)	7 164	(27 959)
Koszty segmentu razem	(4 065)	(28 242)	(3 145)	(1 781)	(393)	7 165	(30 461)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej segmentu	2 006	583	1 138	162	(68)	22	3 843
Koszty finansowe netto							(346)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		129					129
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem							3 626
Podatek dochodowy							(804)
Zysk/(Strata) netto							2 822
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ							
Aktywa segmentu	15 442	18 299	14 142	4 184	387	(6 780)	45 674
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności		856					856
Aktywa nieprzypisane							613
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							1 783
Aktywa razem							48 926
Kapitał własny ogółem							30 169
Zobowiązania segmentu	5 531	4 873	2 638	2 049	219	(6 427)	8 883
Zobowiązania nieprzypisane							6 624
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							3 250
Zobowiązania i kapitał własny razem							48 926
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(2 063)	(269)	(1 091)	(285)	(10)	(63)	(3 781)
Odpisy aktualizujące aktywa	(2 381)	(1 590)	(112)	(26)	(22)	-	(4 131)
Odpisy aktualizujące aktywa nieprzypisane							(46)

3.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa prowadzi swoją działalność w przeważającej części na terenie kraju (Polska). Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych poza Polskę, w 2015 roku, stanowiły 11,47% (14,89% w 2014 roku) ogólnej kwoty przychodów ze sprzedaży do klientów zewnętrznych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Sprzedaż w Polsce:	32 282	29 195
Gaz wysokometanowy	26 576	23 944
Gaz zaazotowany	1 389	1 367
Ropa naftowa łącznie z gazoliną	703	789
Hel	7	12
Energia elektryczna	990	910
Ciepło	1 127	1 079
Usługi geofizyczno - geologiczne	53	83
Usługi wiertnicze i serwisowe	53	168
Usługi budowlano - montażowe	129	131
Usługi dystrybucji	363	67
Opłata przyłączeniowa	120	112
Pozostała sprzedaż	772	533
Sprzedaż poza Polską:	4 182	5 109
Gaz wysokometanowy	1 965	1 782
Gaz zaazotowany	36	35
Ropa naftowa łącznie z gazoliną	1 174	1 758
Hel	68	108
Gaz NGL	68	107
Energia elektryczna	580	785
Usługi geofizyczno - geologiczne	62	198
Usługi wiertnicze i serwisowe	214	312
Usługi budowlano - montażowe	-	4
Pozostała sprzedaż	15	20
Razem	36 464	34 304

Grupa sprzedaje za granicę głównie do klientów w Niemczech (48,5% sprzedaży poza Polską), Norwegii i Szwajcarii.

Również aktywa trwałe (inne niż instrumenty finansowe) Grupy w przeważającej części znajdują się na terenie Polski. Wartość aktywów trwałych położonych poza granicami Polski według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowiła 12,50% (13,13% na dzień 31 grudnia 2014 roku) ogólnej kwoty aktywów Grupy.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wartość aktywów trwałych innych niż instrumenty finansowe znajdujących się w Polsce	29 854	30 100
Wartość aktywów trwałych innych niż instrumenty finansowe znajdujących się poza Polską*	4 263	4 550
Razem	34 117	34 650
Udział % aktywów poza Polską w aktywach ogółem	12,50%	13,13%
* W tym PGNiG Upstream International AS	3 646	4 041

3.3. Informacje dotyczące głównych klientów

Grupa nie posiada zewnętrznych, pojedynczych klientów, od których przychody z tytułu sprzedaży stanowiłyby 10 lub więcej procent łącznych przychodów Grupy.

4. KOSZTY OPERACYJNE

4.1. Zużycie surowców i materiałów

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Koszt sprzedanego gazu	(22 005)	(18 750)
Paliwa do produkcji energii i ciepła	(695)	(760)
Energia elektryczna na cele handlowe	(917)	(1 093)
Zużycie pozostałych surowców i materiałów	(599)	(626)
Razem	(24 216)	(21 229)

4.2. Świadczenia na rzecz pracowników

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	(1 839)	(2 091)
Składki na ubezpieczenie społeczne	(423)	(460)
Koszty przyszłych świadczeń pracowniczych	(72)	31
Pozostałe świadczenia pracownicze	(380)	(307)
Razem	(2 714)	(2 827)

4.3. Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Usługi przesyłowe	(1 156)	(1 076)
Koszt spisanych aktywów dotyczących poszukiwania i oceny zasobów	(283)	(330)
Usługi remontowe i budowlane	(232)	(246)
Usługi eksploatacji zasobów mineralnych	(168)	(111)
Usługi wynajmu	(80)	(127)
Pozostałe usługi obce	(755)	(953)
Razem	(2 674)	(2 843)

4.4. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody z tyt. odszkodowań, kar, grzywien	36	50
Pozostałe przychody operacyjne	217	169
Różnice kursowe netto dotyczące działalności operacyjnej	(94)	(59)
Wynik na instrumentach pochodnych dotyczących działalności operacyjnej	43	(79)
Zmiana stanu produktów	(52)	40
Zmiana stanu odpisów aktualizujących*	(747)	(863)
Zmiana stanu rezerw	(32)	(319)
Podatki i opłaty	(628)	(606)
Pozostałe koszty operacyjne	(476)	(373)
Razem	(1 733)	(2 040)

* W tym zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość środków trwałych w budowie dotyczących poszukiwania i oceny zasobów mineralnych

(324)	(238)
-------	-------

5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody finansowe	80	86
Przychody z tytułu odsetek	77	80
Dywidendy i udziały w zyskach	2	3
Pozostałe przychody finansowe	1	3
Koszty finansowe	(305)	(432)
Strata z wyceny i realizacji pochodnych instrumentów finansowych	(39)	(32)
Koszty z tytułu odsetek	(137)	(214)
Strata na różnicach kursowych	(86)	(143)
Strata ze zbycia inwestycji	(1)	-
Prowizje od kredytów	(19)	(19)
Koszt gwarancji	(3)	(3)
Pozostałe koszty finansowe	(20)	(21)
Wynik na działalności finansowej	(225)	(346)

6. WYCENA JEDNOSTEK METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

6.1. Skrócone informacje finansowe o jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
SGT EUROPOL GAZ S.A.		
Udział Grupy PGNiG w kapitale spółki*	51,18%	49,74%
Podstawowa działalność	Przesył gazu	Przesył gazu
Podstawowe dane finansowe**		
Aktywa trwałe	2 465	2 714
Aktywa obrotowe	1 970	1 798
Zobowiązania długoterminowe	401	569
Zobowiązania krótkoterminowe	329	303
Przychody ze sprzedaży	1 225	1 183
Zysk/(Strata) netto	78	32
GAS - TRADING S.A.***		
Udział Grupy PGNiG w kapitale spółki	79,58%	43,41%
Podstawowa działalność	Handel	Handel
Podstawowe dane finansowe**		
Aktywa trwałe	-	12
Aktywa obrotowe	-	29
Zobowiązania długoterminowe	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	-	1
Przychody ze sprzedaży	-	111
Zysk/(Strata) netto	-	0,4

* W tym 48% udział bezpośredni i 3,18% (1,74% na dzień 31 grudnia 2014 roku) udział pośredni poprzez spółkę GAS - TRADING S.A.

** Dane ze sprawozdań finansowych sporządzanych według polskich standardów rachunkowości.

***W bieżącym okresie sprawozdawczym, ze względu na wzrost udziału GK w jednostce, przestała być ona konsolidowana metodą praw własności.

Zgodnie z porozumieniem z dnia 20.05.1997 roku zawartym pomiędzy akcjonariuszami Spółki i SGT EUROPOL GAZ S.A. (EUROPOL GAZ), strony porozumienia uzgodniły, że do całkowitego wypełnienia przez EUROPOL GAZ jego zobowiązań związanych z kredytami i pożyczkami, przeznaczonymi na budowę gazociągu, nie będą podejmować decyzji o wypłacie przez Spółkę EUROPOL GAZ dywidendy. Terminem zapadalności zobowiązań kredytowych EUROPOL GAZ jest rok 2018. Poza tym, w spółce EUROPOL GAZ nie ma innych ograniczeń co do wypłaty dywidendy lub spłaty pożyczek lub zaliczek wypłaconych przez jednostkę.

6.2. Wartość netto udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
SGT EUROPOL GAZ S.A.		
Wycena udziałów metodą praw własności*	1 564	1 527
Cena nabycia udziałów	89	38
Udział w zmianie kapitałów	1 653	1 565
Odpis z tytułu utraty wartości	(813)	(725)
Wartość netto inwestycji	840	840
GAS - TRADING S.A.		
Wycena udziałów metodą praw własności	-	15
Cena nabycia udziałów	-	1
Udział w zmianie kapitałów	-	16
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-
Wartość netto inwestycji	-	16
Razem wartość netto inwestycji	840	856

* Po korekcie kapitału dostosowującej do zasad rachunkowości Grupy. Opis pod notą 6.3.

6.3. Uzgodnienie wartości udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wartość netto inwestycji na początek okresu	856	727
Nabycie udziałów	51	-
Wyłączenie z konsolidacji	(16)	-
Wycena odniesiona w wynik finansowy, w tym:	(51)	129
Wycena SGT EUROPOL GAZ S.A.	(51)	129
Wycena GAS - TRADING S.A.	-	-
Wartość netto inwestycji na koniec okresu	840	856

Jednostka Dominująca dokonała szacunku udziału w kapitałach własnych EUROPOL GAZ opierając się na wartości tych kapitałów wynikającej ze sprawozdania finansowego EUROPOL GAZ, sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z Ustawą o rachunkowości, skorygowanego o różnice wynikające ze stosowanych w Grupie zasad rachunkowości oraz wyniki na transakcjach wewnątrz Grupy. Różnice zasad rachunkowości dotyczyły ujęcia (do końca 2008 roku) kosztów odsetek w wartości netto środków trwałych. Grupa do końca 2008 roku stosowała podejście wzorcowe ujmowania kosztów finansowania (MSR 23), w którym wartość początkowa środków trwałych nie obejmowała kosztów finansowania. W związku z tym, że obecnie Grupa (od początku 2009 roku) aktywuje koszty finansowania zewnętrznego w wartości środków trwałych, korekta dotyczy eliminacji tych kosztów z lat poprzednich.

Jednostka Dominująca przeprowadziła również testy na utratę wartości wycenianych akcji EUROPOL GAZ, stosując metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, opierając wyliczenia na postanowieniach Protokołu Międzyrządowego z dnia 29 października 2010 roku w zakresie docelowego wyniku netto EUROPOL GAZ. Do wyliczeń przyjęto, że wynik EUROPOL GAZ w latach 2011 – 2021 będzie wynosił 21 milionów złotych rocznie. Zdyskontowane przepływy obejmują wszystkie przepływy gotówkowe generowane przez EUROPOL GAZ, w tym również przepływy związane z obsługą oprocentowanych obcych źródeł finansowania (koszty odsetkowe oraz spłatę kapitału kredytów i pożyczek) oraz inne znane emitentowi ryzyka.

Dodatkowo, zgodnie z informacją w nocie 1.5 *Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej emitenta*, na skutek pośredniego nabycia dodatkowych udziałów w spółce GAS - TRADING S.A., Grupa Kapitałowa uzyskała dodatkowe 1,44 % udziałów w spółce EUROPOL GAZ.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, stosując metodę praw własności, Jednostka Dominująca wyceniła wartość udziału (uwzględniając nabyte 1,44% udziałów poprzez spółkę GAS - TRADING S.A.) w kapitale własnym wspólnego przedsięwzięcia w wysokości 1 653 milionów złotych. Wartość spółki ustalona przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na ten sam dzień kształtuje się na poziomie 840 milionów złotych.

W związku z powyższym, Jednostka Dominująca dokonała aktualizacji wartości netto inwestycji, korygując ją do bieżącej wartości wyceny, to jest do 840 milionów złotych. Zmiana wyceny na koniec 2015 roku, w związku z pośrednim nabyciem dodatkowych udziałów, w stosunku do wyceny na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła 51 milionów złotych i została ujęta w rachunku zysków i strat za bieżący okres w pozycji Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności.

7. PODATEK DOCHODOWY

W dniu 24 lutego 2014 roku zarejestrowano Podatkową Grupę Kapitałową PGNiG (PGK) dla potrzeb rozliczania podatku dochodowego od osób prawnych (PDOP), która rozpoczęła działalność z dniem 1 kwietnia 2014 roku.

W skład PGK wchodzi następujące spółki: PGNiG S.A. (wskazana w umowie jako Spółka Reprezentująca PGK), PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o., PSG Sp. z o.o., PGNiG Termika S.A., OSM Sp. z o.o., PGNiG SPV 5 Sp. z o.o., PGNiG SPV 6 Sp. z o.o. oraz PGNiG SPV 7 Sp. z o.o.

Umowa PGK obejmuje trzy kolejne lata podatkowe tj.:

- pierwszy rok podatkowy - okres od 1 kwietnia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku;
- drugi rok podatkowy - okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku;
- trzeci rok podatkowy - okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

Pozostałe podmioty Grupy Kapitałowej są oddzielnymi podatnikami PDOP.

Odrębność podmiotowa PGK istnieje wyłącznie na gruncie PDOP. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności każda ze spółek tworzących PGK jest nadal odrębnym podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych.

7.1. Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	3 014	3 626
Obowiązująca w okresie stawka podatkowa	19%	19%
Podatek według obowiązującej stawki podatkowej	(573)	(689)
Różnice trwałe pomiędzy zyskiem/(stratą) przed opodatkowaniem a podstawą opodatkowania oraz różnica w stawkach podatkowych	(305)	(115)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(878)	(804)
Bieżący podatek dochodowy (nota 7.2.)	(697)	(726)
Odroczony podatek dochodowy (nota 7.3.)	(181)	(78)
Efektywna stopa podatkowa	29%	22%

7.2. Bieżący podatek dochodowy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem (skonsolidowany)	3 014	3 626
Korekty konsolidacyjne	761	(42)
Różnice pomiędzy zyskiem/(stratą) przed opodatkowaniem a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	(172)	(259)
Przychody podatkowe niezaliczane do księgowych	186	356
Koszty stanowiące koszt uzyskania przychodu, niezaliczane do kosztów księgowych	(2 610)	(3 534)
Przychody niezaliczane do dochodu do opodatkowania	1 906	2 233
Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodu	(4 630)	(5 630)
Odliczenia od dochodu	(472)	(478)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	3 603	3 325
Stawka podatkowa w danym okresie	19%	19%
Podatek dochodowy	(685)	(632)
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	(12)	(94)
Podatek dochodowy bieżący wykazany w deklaracji podatkowej okresu	(697)	(726)
Bieżący podatek dochodowy wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(697)	(726)

7.3. Odroczonego podatek dochodowy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
I. Odroczonego podatek dochodowy wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(181)	(78)
Powstanie i odwrócenie się podatku odroczonego z tytułu ujemnych różnic przejściowych	(131)	35
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe, należności i środki trwałe w budowie	94	58
Rezerwy na przyszłe zobowiązania	11	58
Koszty zawartych transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe i ryzyko stopy procentowej	137	97
Ujemne różnice kursowe	(2)	(1)
Ulgi inwestycyjne (Norwegia)	4	(169)
Strata podatkowa bieżącego okresu	(350)	10
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	(25)	(18)
Powstanie i odwrócenie się podatku odroczonego z tytułu dodatnich różnic przejściowych	(50)	(113)
Różnica pomiędzy wartością podatkową i rachunkową aktywów trwałych	79	85
Wycena pozytywna zawartych transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe i ryzyko stopy procentowej	(141)	(127)
Dodatnie różnice kursowe	1	3
Przychody z tytułu obowiązku podatkowego w następnym miesiącu	22	(13)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(11)	(61)
II. Odroczonego podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach netto, w tym:	84	58
Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń	82	50
Zyski/(Straty) aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	2	8
III. Pozostałe zmiany	49	(470)
Różnice kursowe z przeliczenia podatku odroczonego spółek zagranicznych	155	22
Wykorzystanie podatku dotyczącego ulg inwestycyjnych (Norwegia)	(45)	(462)
Podatek odroczonego odniesiony na rzeczowe aktywa trwałe (Norwegia)	(58)	(30)
Pozostałe zmiany	(3)	-
Razem zmiany (I - III)	(48)	(490)

Bieżący okres sprawozdawczy obejmował okres podatkowy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. W 2015 roku obowiązywała 19% stawka PDOP dla podmiotów działających na terenie Polski. W okresie porównawczym, tj. w 2014 roku stawka ta wynosiła również 19%.

Zagraniczne spółki zależne oraz oddziały zagraniczne Jednostki Dominującej oraz polskich spółek zależnych podlegają przepisom podatkowym krajów, na terenie których prowadzą działalność gospodarczą oraz przepisom wynikającym z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. W przypadku oddziałów zagranicznych spółek zależnych, w 2015 roku obowiązywały stawki podatkowe z przedziału od 12 do 42 % podstawy opodatkowania (podobnie w 2014 roku).

W przypadku PGNiG Upstream International AS (PUI), marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Działalność PUI na norweskim szelfie kontynentalnym w 2015 roku podlegała opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych:

- System podatku dochodowego (stawka podatku 27%);

- System podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 51%).

Tak wysoka stopa podatkowa w Norwegii związana jest z szeregiem ulg inwestycyjnych i dodatkowych odliczeń, takich jak:

- możliwość zastosowania wysokich stawek amortyzacji (roczna stawka amortyzacji wynosi 16,67%) i rozpoczęcia okresu amortyzacji natychmiast po poniesieniu nakładów inwestycyjnych. W pierwszym roku, spółce przysługuje prawo do pełnej rocznej amortyzacji, niezależnie od daty poniesienia wydatku;
- możliwość zastosowania w ramach reżimu podatku naftowego ulgi inwestycyjnej w wysokości 5,5% rocznie przez okres czterech lat. Ulga dotyczy nakładów inwestycyjnych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym (NSK) (z wyjątkiem kosztów poszukiwań) i wynosi 22% wydatków, które podlegają amortyzacji (5,5% przez 4 lata, przy czym dla inwestycji rozpoczętych przed miesiącem majem 2013 roku ulga wynosi 30%, tj. 7,5% przez 4 lata). Ulga ta jest odejmowana wyłącznie od podstawy opodatkowania podatkiem naftowym (stawka 51%) i nie dotyczy podatku dochodowego. Jeżeli wartość ulgi przekracza wysokość dochodu w danym roku, może być ona realizowana w kolejnych latach;
- możliwość odjęcia od przychodów całości wydatków na poszukiwania złoża. W sytuacji, gdy spółka nie uzyskuje dochodu, od którego może odliczyć koszty poszukiwań, przysługuje jej prawo do zwrotu 78% kosztów poszukiwań. Zwrot ma formę pieniężną i jest realizowany do końca kolejnego roku po roku objętym zeznaniem podatkowym;
- możliwość odliczenia kosztów finansowych w obu systemach podatkowych.

PUI od 2007 roku amortyzuje poniesione nakłady inwestycyjne oraz realizuje ulgę inwestycyjną, ujmując ją jako podatek odroczony, który jest rozliczany od momentu uzyskania przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Norweski system podatkowy zezwala na rozliczanie strat bez ograniczeń czasowych, a dodatkowo przewiduje oprocentowanie dla strat przenoszonych na następne lata. Stopa oprocentowania takich strat jest kalkulowana jako stopa wolna od ryzyka, po uwzględnieniu podatku dochodowego (27%). Straty podatkowe poniesione przez PUI we wcześniejszych latach (do roku 2012), powiększone o oprocentowanie, obniżają wysokość podatku bieżącego. W związku z powyższym przez cały okres od powstania PUI do końca 2015 roku spółka nie płaciła w Norwegii podatku dochodowego.

Salda podatku odroczonego prezentowane w sprawozdaniu finansowym są pomniejszone o korektę wyceny dla różnic przejściowych, których realizacja dla celów podatkowych nie jest w 100% uprawdopodobniona.

8. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W 2015 roku Grupa nie zaniechała żadnej działalności.

9. ZYSK/(STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk/(Strata) podstawowy na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłym akcjonariuszom Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk/(Strata) rozwodniony na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłym akcjonariuszom (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe), przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu sprawozdawczego (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/(Strata) netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	2 134	2 823
Zysk/(Strata) netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	2 134	2 823
Średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję (szt.)	5 900	5 900
Średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję (szt.)	5 900	5 900
Zysk/(Strata) podstawowy za okres obrotowy na jedną akcję, przypisany zwykłymi akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych)	0,36	0,48
Zysk/(Strata) rozwodniony za okres obrotowy na jedną akcję, przypisany zwykłymi akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych)	0,36	0,48

Średnia ważona liczba akcji została obliczona w sposób zaprezentowany w poniższej tabeli:

Początek okresu	Koniec okresu	Liczba akcji zwykłych na rynku (w mln szt.)	Liczba dni	Średnia ważona liczba akcji (w mln szt.)
31 grudnia 2015				
01-01-2015	31-12-2015	5 900	365	5 900
Razem			365	5 900
31 grudnia 2014				
01-01-2014	31-12-2014	5 900	365	5 900
Razem			365	5 900

10. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Dywidendy zadeklarowane i wypłacone w okresie		
Wypłacona dywidenda na jedną akcję (w złotych)	0,20	0,15
Liczba akcji (szt.)	5 900	5 900
Wartość wypłaconej dywidendy	1 180	885
- dywidenda dla akcjonariuszy jednostki dominującej	1 180	885
- dywidenda dla akcjonariuszy mniejszościowych	-	-

W dniu 16 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG podjęło decyzję o podziale zysku Spółki za 2014 rok, zgodnie z którą postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy kwotę 1 180 milionów zł. Oznaczało to dywidendę na jedną akcję w wysokości 0,20 zł.

Dniem prawa do dywidendy był 15 lipca 2015 roku, a terminem wypłaty dywidendy 4 sierpnia 2015 roku.

Dywidenda za 2013 rok została wypłacona w dniu 4 września 2014 roku. Zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PGNiG, kwota przeznaczona na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy wynosiła 885 milionów zł (0,15 zł na jedną akcję), a dniem prawa do dywidendy był 14 sierpnia 2014 roku.

11. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Grunty	67	71
Budynki i budowle	18 055	17 172
Urządzenia techniczne i maszyny	8 518	8 602
Środki transportu i pozostałe	1 181	1 211
Razem środki trwałe	27 821	27 056
Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	2 237	2 148
Środki trwałe w budowie pozostałe	2 909	4 324
Razem rzeczowe aktywa trwałe	32 967	33 528

11.1. ŚRODKI TRWAŁE

Stan na 31 grudnia 2015 roku	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	71	17 172	8 602	1 211	27 056
Zwiększenie stanu	-	126	-	1	127
Zmniejszenie stanu	(1)	(142)	(18)	(5)	(166)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	6	(199)	-	(193)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	1	2 152	1 445	192	3 790
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4)	(148)	(44)	(4)	(200)
Amortyzacja za okres sprawozdawczy	-	(1 111)	(1 268)	(214)	(2 593)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących*	67	18 055	8 518	1 181	27 821
Stan na 1 stycznia 2015 roku					
Wartość brutto	78	28 536	13 467	2 583	44 664
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(7)	(11 364)	(4 865)	(1 372)	(17 608)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	71	17 172	8 602	1 211	27 056
Stan na 31 grudnia 2015 roku					
Wartość brutto	78	30 570	14 552	2 704	47 904
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(11)	(12 515)	(6 034)	(1 523)	(20 083)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	67	18 055	8 518	1 181	27 821

*Z tego wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 994 mln stanowi zabezpieczenie zobowiązań o wartości 1 390 mln

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Stan na 31 grudnia 2014 roku	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	77	17 188	8 663	1 213	27 141
Zwiększenie stanu	-	249	1	-	250
Zmniejszenie stanu	(1)	(110)	(25)	(4)	(140)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	(165)	1	(164)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	-	1 271	1 238	212	2 721
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5)	(357)	(67)	(8)	(437)
Amortyzacja za okres sprawozdawczy	-	(1 069)	(1 043)	(203)	(2 315)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	71	17 172	8 602	1 211	27 056
Stan na 1 stycznia 2014 roku					
Wartość brutto	79	27 169	12 528	2 424	42 200
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(2)	(9 981)	(3 865)	(1 211)	(15 059)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	77	17 188	8 663	1 213	27 141
Stan na 31 grudnia 2014 roku					
Wartość brutto	78	28 536	13 467	2 583	44 664
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(7)	(11 364)	(4 865)	(1 372)	(17 608)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	71	17 172	8 602	1 211	27 056

*Z tego wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 488 mln stanowi zabezpieczenie zobowiązań o wartości 682 mln

11.2. Rzeczowe aktywa trwale użytkowane na podstawie leasingu finansowego

	Stan na 31 grudnia 2015 roku				Stan na 31 grudnia 2014 roku			
	Wartość początkowa aktywowanego leasingu finansowego	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Wartość początkowa aktywowanego leasingu finansowego	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Urządzenia techniczne i maszyny	182	(77)	(1)	104	215	(74)	(1)	140
Środki transportu i pozostałe	38	(13)	-	25	40	(13)	-	27
Razem	220	(90)	(1)	129	255	(87)	(1)	167

11.3. Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem środki trwałe	Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Środki trwałe w budowie pozostałe	Razem rzeczowe aktywa trwałe
Stan na 1 stycznia 2015	7	1 030	233	20	1 290	1 035	81	2 406
Zwiększenie stanu	5	452	87	8	552	482	18	1 052
Zmniejszenie stanu	(1)	(299)	(43)	(4)	(347)	(152)	(47)	(546)
Przeniesienia	-	(5)	-	-	(5)	-	-	(5)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	35	-	35
Stan na 31 grudnia 2015	11	1 178	277	24	1 490	1 400	52	2 942
Stan na 1 stycznia 2014	2	673	166	12	853	760	65	1 678
Zwiększenie stanu	6	735	138	15	894	414	36	1 344
Zmniejszenie stanu	(1)	(389)	(72)	(7)	(469)	(182)	(20)	(671)
Przeniesienia	-	11	-	-	11	-	-	11
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	1	-	1	43	-	44
Stan na 31 grudnia 2014	7	1 030	233	20	1 290	1 035	81	2 406

Kwota odpisów aktualizujących wartość środków trwałych na początek okresu wyniosła 1 290 milionów złotych, w tym:

- majątek służący bezpośrednio działalności wydobywczej - 1 030 milionów złotych,
- majątek dystrybucyjny - 3 milionów złotych,
- majątek pozostały - 257 milionów złotych.

W bieżącym okresie miało miejsce zwiększenie odpisów na kwotę 552 milionów złotych oraz zmniejszenie na kwotę 352 miliony złotych, w tym odpowiednio 528 i 320 milionów złotych przypada na aktualizację wartości majątku służącego bezpośrednio działalności wydobywczej, a pozostała wartość zmian dotyczy innych środków trwałych wykorzystywanych przez Grupę.

Kwota odpisów aktualizujących wartość środków trwałych na koniec okresu wyniosła 1 490 milionów złotych, w tym:

- majątek służący bezpośrednio działalności wydobywczej - 1 238 miliony złotych,
- majątek dystrybucyjny - 3 milionów złotych,
- majątek pozostały - 249 milionów złotych.

12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wartość netto na początek okresu, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	9	9
Zmniejszenie stanu	(3)	-
Przeniesienia z/do rzeczowych aktywów trwałych	6	-
Wartość netto na koniec okresu, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	12	9
Na początek okresu		
Wartość brutto	13	13
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4)	(4)
Wartość netto na początek okresu	9	9
Na koniec okresu		
Wartość brutto	17	13
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5)	(4)
Wartość netto na koniec okresu	12	9

Składnikami inwestycji Grupy w nieruchomości są budynki biurowe oraz budynki przemysłowe, w całości lub częściowo przeznaczone pod wynajem. Wartość księgową netto budynków biurowych ujętych jako nieruchomości inwestycyjne na koniec bieżącego okresu wyniosła 6 milionów złotych (9 milionów złotych na koniec 2014 roku), wartość budynków przemysłowych (zakwalifikowanych jako nieruchomości inwestycyjne w 2015 roku) wyniosła również 6 milionów złotych.

Grupa w bieżącym okresie uzyskała przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych w wysokości 3 milionów złotych (3 miliony złotych w 2014 roku).

Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które zostały poniesione w związku z przychodami z wynajmu, wyniosły w bieżącym okresie 2 milionów złotych (2 miliony złotych w 2014 roku).

Ze względu na nieistotność pozycji nieruchomości inwestycyjnych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, Grupa nie dokonuje wyceny tych nieruchomości w celu ustalenia ich wartości godziwej.

13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Stan na 31 grudnia 2015	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Prawo wieczystego użytkowania gruntów - nabyte odpłatnie*	Programy komputerowe	Uprawnienia do emisji CO2	Inne wartości niematerialne	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1	44	663	114	47	244	1 113
Zwiększenie stanu	-	-	1	-	90	-	91
Zmniejszenie stanu	-	-	-	-	-	(16)	(16)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	1	-	3	4
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	-	-	(5)	118	3	44	160
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	-	(18)	(1)	-	2	(17)
Amortyzacja za okres sprawozdawczy	(1)	-	(2)	(60)	(59)	(75)	(197)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	-	44	639	172	81	202	1 138
<hr/>							
Stan na 1 stycznia 2015							
Wartość brutto	5	44	682	387	338	629	2 085
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4)	-	(19)	(273)	(291)	(385)	(972)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	1	44	663	114	47	244	1 113
<hr/>							
Stan na 31 grudnia 2015							
Wartość brutto	5	44	677	499	430	617	2 272
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5)	-	(38)	(327)	(349)	(415)	(1 134)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	44	639	172	81	202	1 138

* Ponadto Grupa użytkuje otrzymane nieodpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów, które ujmuje wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Stan na 31 grudnia 2014	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Prawo wieczystego użytkowania gruntów - nabyte odpłatnie**	Programy komputerowe	Uprawnienia do emisji CO2	Inne wartości niematerialne	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1	44	670	258	37	154	1 164
Zwiększenie stanu	-	-	-	1	55	-	56
Zmniejszenie stanu	-	-	(7)	(1)	-	-	(8)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	5	5
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	-	-	2	(92)	-	193	103
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	-	-	(1)	-	(19)	(20)
Amortyzacja za okres sprawozdawczy	-	-	(2)	(51)	(45)	(89)	(187)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1	44	663	114	47	244	1 113
<hr/>							
Stan na 1 stycznia 2014							
Wartość brutto	5	44	689	583	283	341	1 945
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4)	-	(19)	(325)	(246)	(187)	(781)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	1	44	670	258	37	154	1 164
<hr/>							
Stan na 31 grudnia 2014							
Wartość brutto	5	44	682	387	338	629	2 085
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4)	-	(19)	(273)	(291)	(385)	(972)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	1	44	663	114	47	244	1 113

** Ponadto Grupa użytkuje otrzymane nieodpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów, które ujmuje wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

13.1. Odpisy aktualizujące wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Prawo wieczystego użytkowania gruntów - nabyte odpłatnie	Programy komputerowe	Uprawnienia do emisji CO2	Inne wartości niematerialne	Razem
Stan na 1 stycznia 2015	-	-	4	2	-	51	57
Zwiększenie stanu	-	-	21	1	-	5	27
Zmniejszenie stanu	-	-	(1)	-	-	(11)	(12)
Przeniesienia	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	4	4
Stan na 31 grudnia 2015	-	-	22	3	-	49	74
Stan na 1 stycznia 2014	-	-	4	1	-	32	37
Zwiększenie stanu	-	-	1	1	-	15	17
Zmniejszenie stanu	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	4	4
Stan na 31 grudnia 2014	-	-	4	2	-	51	57

14. INNE AKTYWA FINANSOWE

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Udzielone pożyczki	213	191
Udziały i akcje nienotowane na giełdzie	79	88
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	4	4
Należności z tytułu sprzedaży udziałów	2	-
Zaliczki na środki trwałe w budowie	9	-
Pozostałe aktywa finansowe	2	2
Razem brutto	309	285
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(34)	(42)
Razem netto	275	243
W tym należności netto od jednostek powiązanych (nota 36.1.)	213	191

15. AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tyt. wypłat odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych	115	120
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	127	141
Pozostałe rezerwy	178	157
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	204	145
Pozostałe odpisy	67	33
Wycena negatywna pochodnych instrumentów finansowych	274	136
Opłata przyłączeniowa	55	57
Ulgi inwestycyjne (Norwegia)	289	305
Strata podatkowa	217	602
Pozostałe aktywa z tytułu podatku odroczonego	49	87
Razem	1 575	1 783

16. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Opłata przyłączeniowa	127	129
Zapłacone prowizje od kredytów, pożyczek, obligacji	19	25
Pozostałe aktywa trwałe	6	6
Razem	152	160

17. ZAPASY

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Materiały		
Według cen nabycia, w tym:	2 407	3 176
- paliwo gazowe	1 748	2 389
- paliwa do produkcji energii i ciepła	278	331
Według wartości netto możliwej do uzyskania, w tym	2 100	3 064
- paliwo gazowe	1 491	2 321
- paliwa do produkcji energii i ciepła	278	331
Półprodukty i produkty w toku		
Według cen nabycia/kosztu wytworzenia	22	47
Według wartości netto możliwej do uzyskania	22	47
Produkty gotowe		
Według cen nabycia/kosztu wytworzenia	15	43
Według wartości netto możliwej do uzyskania	15	42
Towary		
Według cen nabycia	94	36
Według wartości netto możliwej do uzyskania	92	36
Zapasy razem według ceny nabycia (kosztu wytworzenia)	2 538	3 302
Zapasy razem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	2 229	3 189

17.1. Zmiana stanu zapasów w okresie

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan zapasów według ceny nabycia na początek okresu	3 302	3 413
Zakup	24 635	21 892
Inne zwiększenia	96	215
Wartość zapasów rozpoznanych jako koszt okresu	(25 111)	(21 606)
Różnice kursowe z przeliczenia	(8)	1
Inne zmniejszenia	(376)	(613)
Stan zapasów według ceny nabycia na koniec okresu	2 538	3 302
Odpis aktualizujący zapasy	(309)	(113)
Razem zapasy netto na koniec okresu	2 229	3 189

17.2. Odpisy aktualizujące zapasy

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na początek okresu	(113)	(36)
Utworzenie odpisu	(269)	(228)
Rozwiązanie odpisu	73	152
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(1)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(309)	(113)

18. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności z tytułu dostaw i usług	2 899	3 944
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	431	429
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	150	134
Wymagalna część udzielonych pożyczek jednostkom powiązanym	50	45
Należności z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3	12
Zaliczki na środki trwałe w budowie	15	44
Pozostałe należności	614	453
Razem należności brutto	4 162	5 061
W tym należności (wraz z wymagalną częścią pożyczki) brutto od jednostek powiązanych (nota 36.1.)	52	60
Odpis aktualizujący należności wątpliwe (nota 18.1.)	(790)	(825)
Razem należności netto	3 372	4 236
w tym:		
Należności z tytułu dostaw i usług	2 541	3 504
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	431	429
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	147	131
Wymagalna część udzielonych pożyczek jednostkom powiązanym	2	6
Należności z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3	12
Zaliczki na środki trwałe w budowie	15	44
Pozostałe należności	233	110
W tym należności (wraz z wymagalną częścią pożyczki) netto od jednostek powiązanych (nota 36.1.)	4	16

Należności z tytułu dostaw i usług wynikają głównie ze sprzedaży paliwa gazowego.

Standardowe terminy płatności należności związanych z normalnym tokiem sprzedaży stosowane w jednostkach Grupy Kapitałowej wynoszą średnio 21 dni.

18.1. Odpisy aktualizujące należności

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na początek okresu	(825)	(691)
Utworzenie odpisu	(251)	(561)
Rozwiązanie odpisu	241	350
Wykorzystanie odpisu	44	77
Różnice kursowe z przeliczenia	1	-
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(790)	(825)

19. ROZRACHUNKI Z TYTUŁU PODATKU BIEŻĄCEGO

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności z tytułu podatku bieżącego na początek okresu	5	48
Przeniesienie pomiędzy należnościami a zobowiązaniami z tytułu podatku bieżącego	4	(43)
Pozostałe zmiany	(2)	-
Należności z tytułu podatku bieżącego na koniec okresu*	7	5
Odpis aktualizujący należności z tytułu podatku bieżącego	-	-
Należności z tytułu podatku bieżącego na koniec okresu	7	5
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego na początek okresu	191	184
Podatek dochodowy ujęty w wyniku netto bieżącego okresu	697	726
Podatek dochodowy zapłacony w okresie	(833)	(677)
Różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań z tytułu podatku bieżącego	(1)	-
Przeniesienie pomiędzy należnościami a zobowiązaniami z tytułu podatku bieżącego	4	(43)
Pozostałe zmiany	(5)	1
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego na koniec okresu	53	191

*Nie wszystkie spółki zależne należą do podatkowej grupy kapitałowej, w związku z tym należności i zobowiązania z tytułu podatku bieżącego od osób prawnych nie zostały skompensowane.

20. POZOSTAŁE AKTYWA

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wycena kontraktów długoterminowych	64	59
Pozostałe aktywa obrotowe	82	73
Razem	146	132

21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Środki pieniężne w kasie i w banku	508	619
Lokaty bankowe	5 502	2 315
Inne środki pieniężne*	229	24
Razem	6 239	2 958
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	712	482

* Bony (handlowe, skarbowe, NBP, itp.), certyfikaty depozytowe, środki pieniężne w drodze oraz czeki i weksle obce o terminie zapadalności poniżej 3 miesięcy.

Spółki Grupy lokują środki pieniężne w bankach o uznanej renomie, w efekcie czego wystąpienie koncentracji ryzyka związanego z lokowaniem środków pieniężnych jest ograniczone.

22. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Nazwa składnika aktywów trwałych lub grupy aktywów	Oczekiwany termin zbycia	Wartość księgowa na 31 grudnia 2015	Warunki zbycia
Udziały w przeznaczonych do sprzedaży spółkach z udziałem mniejszościowym Jednostki Dominującej	2016 rok	3	Zaoferowanie pozostałym akcjonariuszom oraz potencjalnym inwestorom odkupienia akcji lub dobrowolne umorzenie akcji
Pozostałe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	2016-2017 rok	161	tryb bezprzetargowy; przetargi
Razem		164	

Nazwa składnika aktywów trwałych lub grupy aktywów	Oczekiwany termin zbycia	Wartość księgowa na 31 grudnia 2014	Warunki zbycia
Udziały w przeznaczonych do sprzedaży spółce Huta Stalowa Wola S.A. (spółka niepowiązana)	2015 rok	1	publiczne zaproszenie do rokowań
Pozostałe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	2015 rok	146	przetargi
Razem		147	

Na koniec 2015 roku wartość netto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży wynosiła 164 miliony złotych. Najistotniejszą pozycją był budynek biurowy, zlokalizowany w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2014 wartość netto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży wynosiła 147 milionów złotych. Najistotniejszymi pozycjami były: budynek biurowy zlokalizowany w Warszawie, prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz inne budynki i budowle.

23. KAPITAŁ PODSTAWOWY

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Liczba akcji razem (w mln szt.)	5 900	5 900
Wartość nominalna jednej akcji (w złotych)	1	1
Kapitał podstawowy (akcyjny), razem*	5 900	5 900

* Kapitał w pełni opłacony.

24. KREDYTY, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE

nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Długoterminowe	5 799	5 069
Kredyty bankowe	24.1., 24.2. 1 241	463
Dłużne papiery wartościowe	24.4. 4 514	4 533
Zobowiązania z tytułu leasingu	24.5., 24.6. 44	73
Krótkoterminowe	583	769
Kredyty bankowe	24.1., 24.2. 283	351
Pożyczki	24.3. -	11
Dłużne papiery wartościowe	24.4. 258	361
Zobowiązania z tytułu leasingu	24.5., 24.6. 42	46
Razem	6 382	5 838

24.1. Kredyty bankowe

Stan na 31 grudnia 2015

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgowa	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2016	2017-2021	2022 i później
PLN	Wibor1M+marża	160	160	152	6	2
PLN	Wibor3M+marża	43	43	41	-	2
USD	Libor+marża	151	574	6	23	545
EUR	Eonia+marża	18	76	76	-	-
EUR	Euribor+marża	157	671	8	-	663
Razem			1 524	283	29	1 212

Stan na 31 grudnia 2014

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgowa	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2015	2016-2020	2021 i później
PLN	Wibor1M+marża	204	204	193	1	10
PLN	Wibor3M+marża	54	54	50	1	3
USD	Libor+marża	123	436	7	429	-
EUR	Eonia+marża	20	84	84	-	-
EUR	Euribor+marża	8	36	17	7	12
Razem			814	351	438	25

24.2. Wysokość przyznanych i niewykorzystanych linii kredytowych

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wartość przyznanych linii kredytowych	2 350	1 578
Wartość wykorzystanych linii kredytowych	(1 487)	(752)
Wartość niewykorzystanych linii kredytowych	863	826

24.3. Pożyczki

Stan na 31 grudnia 2015

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgową	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2016	2017-2021	2022 i później
	W bieżącym okresie nie wystąpiły	-	-	-	-	-
Razem						

Stan na 31 grudnia 2014

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgową	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2015	2016-2020	2021 i później
PLN	Wibor1M+marża	11	11	11	-	-
Razem						

24.4. Dłużne papiery wartościowe

Stan na 31 grudnia 2015

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgową	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2016	2017-2021	2022 i później
PLN	Wibor3M+marża	110	110	110	-	-
PLN	Wibor6M+marża	2 469	2 469	74	2 395	-
EUR	4%	517	2 193	74	2 119	-
Razem						

Stan na 31 grudnia 2014

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgową	w tym z terminem spłaty w roku:		
				2015	2016-2020	2021 i później
PLN	Wibor3M+marża	190	190	190	-	-
PLN	Wibor6M+marża	2 478	2 478	95	2 383	-
EUR	4%	516	2 226	76	2 150	-
Razem						

24.5. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Stan na 31 grudnia 2015

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgowa
PLN	3%-5%	2	2
PLN	Wibor1M+marża	21	21
PLN	6%-8%	10	10
USD	Libor+marża	13	50
USD	Średnio 6%	1	2
EUR	Euribor+marża	-	1
Razem			86

Stan na 31 grudnia 2014

Waluta	Stopa procentowa	Wartość w walucie	Wartość księgowa
PLN	3%-5%	5	5
PLN	Wibor1M+marża	32	32
PLN	5%-8%	15	15
USD	Libor+marża	17	60
USD	Średnio 6%	2	6
EUR	Euribor+marża	-	1
Razem			119

24.6. Zapadalność zobowiązań z tytułu leasingu finansowego (wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)

Stan na 31 grudnia 2015

	Wartość zdyskontowanych płaćności ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Odsetki	Wartość rzeczywistych rat do zapłaty
Zapadalność w terminie:			
do 1 roku	42	(2)	41
od 1 roku do 5 lat	44	(5)	39
Razem	86	(7)	80

Stan na 31 grudnia 2014

	Wartość zdyskontowanych płaćności ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Odsetki	Wartość rzeczywistych rat do zapłaty
Zapadalność w terminie:			
do 1 roku	46	(1)	45
od 1 roku do 5 lat	73	(4)	69
Razem	119	(5)	114

25. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	481	491
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych	115	100
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	56	74
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	47	63
Świadczenia pracownicze z tytułu rozwiązania stosunku pracy	36	10
Pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	182	150
Razem	917	888
Długoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	565	604
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	352	284

25.1. Aktuarialny rachunek zysków i strat dla zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Nagrody jubileuszowe		
Wartość zobowiązania ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na początek okresu	491	425
Koszty odsetek	5	11
Koszty bieżącego zatrudnienia	23	24
Koszty przeszłego zatrudnienia	(25)	17
Wypłacone świadczenia	(53)	(61)
Aktuarialny zysk/(strata)	41	69
Zysk/(Strata) z tytułu ograniczeń i rozliczeń	(1)	5
Reklasyfikacja do zobowiązań dotyczących grup aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	1
Wartość zobowiązania ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu	481	491
Odprawy emerytalne		
Wartość zobowiązania ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na początek okresu	100	78
Koszty odsetek	1	2
Koszty bieżącego zatrudnienia	4	4
Koszty przeszłego zatrudnienia	(10)	(1)
Wypłacone świadczenia	(15)	(14)
Aktuarialny zysk/(strata)	35	30
Zysk/(Strata) z tytułu ograniczeń i rozliczeń	-	1
Wartość zobowiązania ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu	115	100
Razem wartość zobowiązania ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu	596	591

Stopa techniczna przyjęta do obliczenia zdyskontowanej wartości przyszłych wypłat należnych z tytułu odpraw emerytalnych ustalona została na poziomie 1,4%, jako wypadkowa stopy zwrotu z długoletnich obligacji skarbowych w wysokości 2,9% rocznie i planowanej rocznej inflacji wynagrodzeń w wysokości 1,5% (na koniec 2014 roku stopa ta przyjęta była na poziomie 0,9% jako wypadkowa stóp odpowiednio 2,5% i 1,6%).

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

26. REZERWY

	Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	Rezerwa na karę UOKiK	Rezerwy związane z ochroną środowiska	Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów	Rezerwa na zobowiązania dot. prac poszukiwawczych za granicą	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz efektywności energetycznej	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 1 stycznia 2015	1 608	60	94	87	164	228	282	2 523
Zwiększenia	193	11	4	18	18	214	71	529
Wykorzystanie/rozwiązanie	(210)	(6)	-	(59)	-	(227)	(111)	(613)
Różnice kursowe z przeliczenia	(18)	-	-	-	-	-	1	(17)
Stan na 31 grudnia 2015	1 573	65	98	46	182	215	243	2 422
Stan na 1 stycznia 2014	1 254	60	87	81	153	134	281	2 050
Zwiększenia	439	-	7	6	24	228	114	818
Wykorzystanie/rozwiązanie	(74)	-	-	-	(14)	(134)	(114)	(336)
Różnice kursowe z przeliczenia	(11)	-	-	-	1	-	1	(9)
Stan na 31 grudnia 2014	1 608	60	94	87	164	228	282	2 523
Długoterminowe	1 540	-	90	25	4	-	69	1 728
Krótkoterminowe	33	65	8	21	178	215	174	694
Stan na 31 grudnia 2015	1 573	65	98	46	182	215	243	2 422
Długoterminowe	1 580	-	86	45	4	-	88	1 803
Krótkoterminowe	28	60	8	42	160	228	194	720
Stan na 31 grudnia 2014	1 608	60	94	87	164	228	282	2 523

W 2015 roku do wyliczenia rezerwy na koszt likwidacji odwiertów i infrastruktury towarzyszącej na terenie Polski zastosowano stopę dyskonta w wysokości 0,48 %, która jest wypadkową stopy zwrotu z aktywów w wysokości 2,99 % oraz stopy inflacji na poziomie ciągłego celu inflacyjnego realizowanego przez NBP w wysokości 2,50 % (na koniec 2014 roku stopa ta przyjęta była na poziomie 0,01 % jako wypadkowa stóp odpowiednio 2,51 % i 2,50 %).

Spółka zależna PUI, działająca na terenie Norwegii, do wyliczenia rezerwy na koszt likwidacji infrastruktury wydobywczej na koniec 2015 roku zastosowała następujące wskaźniki - stopę inflacji w wysokości 2,00 % oraz nominalną stopę dyskonta w wysokości 3,79 %.

27. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Długoterminowe		
Niezamortyzowana wartość przyłączy gazowych finansowanych przez odbiorców	288	337
Opłata przyłączeniowa	360	382
Dotacje	843	843
Pozostałe przychody przyszłych okresów	20	19
Razem długoterminowe	1 511	1 581
Krótkoterminowe		
Niezamortyzowana wartość przyłączy gazowych finansowanych przez odbiorców	47	48
Opłata przyłączeniowa	20	19
Pozostałe przychody przyszłych okresów	87	160
Razem krótkoterminowe	154	227

Dotacje

Grupa Kapitałowa prowadzi projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Największe projekty prowadzone są przez Jednostkę Dominującą i mają na celu zwiększenie pojemności magazynów gazu oraz prawidłowe funkcjonowanie systemu dystrybucyjnego gazu.

W 2015 roku Jednostka Dominująca otrzymała dofinansowania dotyczące projektów:

- „Podziemny Magazyn Gazu Kosakowo” w wysokości 4,8 milionów złotych (6,5 milionów złotych w 2014 roku);
- „Podziemny Magazyn Gazu Husów” w wysokości 11,2 milionów złotych (6 milionów złotych w 2014 roku).

Kwoty te zostały ujęte w pozycji Rozliczenia międzyokresowe przychodów i będą rozliczane w przychody z działalności operacyjnej proporcjonalnie do amortyzacji środków trwałych, których dofinansowanie dotyczy.

28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Różnica pomiędzy wartością podatkową i rachunkową aktywów trwałych	2 829	2 985
Wycena pochodnych instrumentów finansowych oraz innych aktywów i zobowiązań finansowych	181	120
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	80	145
Razem	3 090	3 250

29. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu koncesji, praw do informacji geologicznej i użytkowania górniczego	47	68
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	11	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	44	9
Razem	102	77
W tym jednostki powiązane (nota 36.1.)	-	-

30. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ INNE ZOBOWIĄZANIA

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	956	1 290
Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług	1 115	1 074
Zobowiązania z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	258	336
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	383	415
Rozliczenia międzyokresowe bierne i zaliczki na dostawy	311	212
Pozostałe zobowiązania	265	262
Razem	3 288	3 589
W tym zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 36.1.)	9	13

31. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY POZYCJAMI SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE ZMIAN NIEKTÓRYCH POZYCJI SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ ROZBICIE POZYCJI POZOSTAŁE KOREKTY W DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Zmiana stanu środków pieniężnych	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
1) Środki pieniężne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na początek okresu	2 958	2 827
a) Saldo różnic kursowych netto od środków pieniężnych na początek okresu	2	1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych na początek okresu (1-a)	2 956	2 826
2) Środki pieniężne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu	6 239	2 958
b) Saldo różnic kursowych netto od środków pieniężnych na koniec okresu	1	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych na koniec okresu (2-b)	6 238	2 956
I. Zmiana stanu środków pieniężnych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (2-1)	3 281	131
II. Zmiana stanu różnic kursowych netto od środków pieniężnych (b-a)	(1)	1
Zmiana stanu środków pieniężnych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych (I - II)	3 282	130
	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu należności		
Zmiana stanu innych aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(32)	(1)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	864	(150)
Zmiana stanu udziałów i akcji - korekta działalności inwestycyjnej	-	(5)
Zmiana stanu należności z tytułu leasingu w aktywach finansowych - korekta działalności inwestycyjnej	-	1
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu sprzedaży i zakupu wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(9)	10
Zmiana stanu zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	(20)	5
Wymagalna część pożyczek udzielonych	17	12
Zmiana stanu należności z tytułu sprzedaży udziałów	3	-
Należności z tytułu dywidendy	-	-
Zmiany w Grupie	-	-
Pozostałe zmiany stanu należności	-	-
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	823	(128)
	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zapasów		
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	960	189
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	960	189

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	29	11
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	29	11
Zmiana stanu rezerw		
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(101)	473
Zmiana stanu rezerwy na koszty likwidacji odwiertów korygującej rzeczowe aktywa trwałe (korekta działalności inwestycyjnej)	16	(343)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(85)	130
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych		
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(301)	(444)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu zakupu wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	21	(52)
Pozostałe zmiany stanu zobowiązań	25	19
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(255)	(477)
Zmiana stanu pozostałych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		
Zmiana stanu pozostałych aktywów trwałych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8	(89)
Zmiana stanu pozostałych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(14)	39
Koszt prowizji dotyczących programu emisji obligacji	(7)	19
Zmiana stanu pozostałych aktywów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(13)	(31)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(143)	89
Dotacje otrzymane na rzeczowe aktywa trwałe	(37)	(103)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(180)	(14)
Pozostałe pozycje netto w działalności operacyjnej		
Pochodne instrumenty finansowe	28	(20)
Spisane nakłady inwestycyjne na niefinansowe aktywa trwałe	284	347
Nabycie uprawnień do emisji CO2	(90)	(55)
Pozostałe pozycje netto w działalności operacyjnej	54	638
Razem	276	910

32. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

32.1. Instrumenty finansowe według kategorii (wartość księgowa)

31 grudnia 2015		Kategorie instrumentów finansowych								
Klasy instrumentów finansowych	Noty	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Aktywa i zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Razem aktywa finansowe		1	687	-	9 247	-	-	22	45	10 002
Akcje i udziały nienotowane	14, 20	1	-	-	-	-	-	-	45	46
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	-	-	-	2 779	-	-	-	-	2 779
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	-	687	-	-	-	-	22	-	709
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	-	-	-	6 239	-	-	-	-	6 239
Inne aktywa finansowe	14, 20	-	-	-	229	-	-	-	-	229
Razem zobowiązania finansowe		-	-	-	-	371	8 313	794	86	9 564
Kredyty i pożyczki	24.1., 24.3.	-	-	-	-	-	1 524	-	-	1 524
Dłużne papiery wartościowe	24.4.	-	-	-	-	-	4 772	-	-	4 772
Leasing finansowy	24.5.	-	-	-	-	-	-	-	86	86
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	29, 30	-	-	-	-	-	2 017	-	-	2 017
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	-	-	-	-	371	-	794	-	1 165

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

31 grudnia 2014		Kategorie instrumentów finansowych								
Klasy instrumentów finansowych	Noty	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Aktywa i zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Razem aktywa finansowe		1	497	-	6 787	-	-	70	45	7 400
Akcje i udziały nienotowane	14, 20	1	-	-	-	-	-	-	45	46
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	-	-	-	3 632	-	-	-	-	3 632
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	-	497	-	-	-	-	70	-	567
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	-	-	-	2 958	-	-	-	-	2 958
Inne aktywa finansowe	14, 20	-	-	-	197	-	-	-	-	197
Razem zobowiązania finansowe		-	-	-	-	294	7 975	299	119	8 687
Kredyty i pożyczki	24.1., 24.3.	-	-	-	-	-	825	-	-	825
Dłużne papiery wartościowe	24.4.	-	-	-	-	-	4 894	-	-	4 894
Leasing finansowy	24.5.	-	-	-	-	-	-	-	119	119
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	29, 30	-	-	-	-	-	2 256	-	-	2 256
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	33	-	-	-	-	294	-	299	-	593

32.2. Hierarchia wartości godziwej

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2015			Stan na 31 grudnia 2014		
	poziom 1	poziom 2	poziom 3	poziom 1	poziom 2	poziom 3
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	709	-	-	567	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	1 165	-	-	593	-

32.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Razem aktywa finansowe	9 957	9 956	7 355	7 354
Akcje i udziały nienotowane*	1	-	1	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 779	2 779	3 632	3 632
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	709	709	567	567
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 239	6 239	2 958	2 958
Pozostałe aktywa finansowe	229	229	197	197
Razem zobowiązania finansowe	9 564	9 564	8 687	8 687
Kredyty i pożyczki	1 524	1 524	825	825
Dłużne papiery wartościowe	4 772	4 772	4 894	4 894
Leasing finansowy	86	86	119	119
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 017	2 017	2 256	2 256
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 165	1 165	593	593

* Wycena według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

32.4. Pozycje przychodów i kosztów, zysków i strat dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Razem wpływ na zysk/(stratę) netto, w tym:	(399)	(754)
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	109	92
Pożyczki i należności, w tym:	133	66
Odsetki od lokat	64	67
Odsetki od należności	25	53
Odsetki od udzielonych pożyczek	13	13
Odpisy aktualizujące należności	37	(62)
Odpisy aktualizujące pożyczki	(7)	(7)
Wycena walutowa pożyczek udzielonych w walucie	1	2
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(255)	(376)
Pochodne instrumenty finansowe	(379)	(518)
Aktywa i zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	(7)	(18)
Razem wpływ na inne całkowite dochody netto, w tym:	(431)	(265)
Pochodne instrumenty finansowe	(431)	(265)
Razem wpływ na całkowite dochody	(830)	(1 019)

32.5. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa prowadząc swoją działalność gospodarczą narażona jest na ryzyko finansowe, a w szczególności na następujące rodzaje tego ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności.

W celu efektywnego zarządzania ryzykiem finansowym, w Jednostce Dominującej realizowana jest „Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w PGNiG S.A.” (Polityka) określająca podział kompetencji i zadań pomiędzy poszczególne jednostki organizacyjne Spółki w procesie zarządzania i kontroli ryzyka finansowego. Za przestrzeganie Polityki oraz jej okresową aktualizację odpowiada Komitet Ryzyka, który przedstawia propozycje zasad oraz na bieżąco ocenia, czy Polityka dotycząca ryzyka jest realizowana, jak również wprowadza niezbędne jej modyfikacje.

32.5.1. Ryzyko kredytowe

Przez ryzyko kredytowe Grupa rozumie prawdopodobieństwo nieterminowego lub całkowitego braku wywiązania się kontrahenta firmy ze zobowiązań. Ryzyko kredytowe wynikające z niemożności wypełnienia przez strony trzecie warunków umowy dotyczących instrumentów finansowych Grupy jest zasadniczo ograniczone do ewentualnych kwot, o które zobowiązania stron trzecich przewyższają zobowiązania Grupy. Grupa stosuje zasadę zawierania transakcji dotyczących instrumentów finansowych z wieloma podmiotami charakteryzującymi się wysoką zdolnością kredytową. Przy wyborze partnerów finansowych, Grupa kieruje się przede wszystkim ich standingiem finansowym zweryfikowanym przez agencje ratingowe, a także udziałem w rynku oraz posiadaną reputacją.

Grupa Kapitałowa PGNiG posiada ekspozycję na ryzyko kredytowe z tytułu:

- transakcji lokacyjnych,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- pożyczek i pozostałych aktywów finansowych,
- zawartych transakcji zabezpieczających,
- udzielonych gwarancji finansowych.

Poniżej zostały przedstawione maksymalne wartości ekspozycji na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas instrumentów finansowych.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 239	2 958
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 794	3 676
Pożyczki i pozostałe aktywa finansowe	229	197
Wartość dodatnia pochodnych instrumentów finansowych	709	567
Razem	9 971	7 398

32.5.1.1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa identyfikuje, mierzy i minimalizuje własną ekspozycję kredytową na poszczególne banki, z którymi zawiera transakcje lokacyjne. Efekt redukcji ekspozycji kredytowej został osiągnięty przez dywersyfikację portfela kontrahentów (w szczególności dotyczy to banków), z którymi zawierane są transakcje lokacyjne. Ponadto, w przypadku Jednostki Dominującej, ze wszystkimi bankami,

w których lokowane są środki finansowe, podpisane zostały Umowy Ramowe, szczegółowo regulujące warunki zawierania i rozliczania wszelkich transakcji finansowych.

Grupa wycenia ryzyko kredytowe z tego tytułu poprzez ciągłą weryfikację kondycji finansowej banków, odzwierciedlającej się w zmianach ratingu finansowego przyznawanego przez agencje ratingowe Fitch, Standards&Poor's i Moody's.

Znaczące i długoterminowe nadwyżki płynnych środków pieniężnych w 2015 roku Grupa lokowała w zdywersyfikowany portfel lokat w bankach o uznanej renomie.

32.5.1.2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Istotne wartościowo ryzyko kredytowe dotyczy należności, w tym w przeważającej części należności z tytułu sprzedanego paliwa gazowego, a także energii elektrycznej i produktów powiązanych, w tym uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej.

Transakcje zawierane na TGE nie powodują powstania ekspozycji na ryzyko kredytowe, ponieważ system gwarantowania rozliczeń za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych (IRGiT) zapewnia bezpieczeństwo rozliczeń każdemu Członkowi Izby w razie niewypłacalności poszczególnych uczestników rynku. W celu zminimalizowania ryzyka niespłacalności wierzytelności z tytułu sprzedaży poza TGE wprowadzane są jednolite zasady zawierania umów kompleksowych sprzedaży, mające na celu zabezpieczenie należności handlowych z tego tytułu.

Zgodnie z obowiązującymi w Grupie procedurami każdy instytucjonalny kontrahent, ubiegający się o kredyt kupiecki poddawany jest weryfikacji w celu zbadania jego zdolności kredytowej. W zależności od przyznanej kontrahentowi oceny ustalany jest dla każdego adekwatny limit kredytowy. W zawieranych umowach określone zostają odpowiednie warunki płatności, formy zabezpieczenia oraz zapisy ustalające wstrzymanie dostaw w przypadku niewywiązywania się przez kontrahenta ze swoich zobowiązań, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa energetycznego.

Stan należności od odbiorców jest monitorowany na bieżąco, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Grupie. W przypadku stwierdzenia braku wpływu zapłaty w umownym terminie, podejmowane są stosowne czynności windykacyjne; wszystkie czynności windykacyjne są podejmowane w oparciu o funkcjonujące w Grupie Kapitałowej procedury windykacyjne.

32.5.1.3. Pożyczki i pozostałe aktywa finansowe

Ekspozycja na ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek wynika z pożyczek udzielonych przez Jednostkę Dominującą spółkom z Grupy Kapitałowej PGNiG: zależnym niekonsolidowanym metodą pełną, stowarzyszonym i wspólnym przedsięwzięciom. Udzielanie pożyczek tym spółkom odbywa się na podstawie procedury wewnętrznej, regulującej szczegółowo proces zawierania umów pożyczkowych oraz ich monitorowania, przez co minimalizuje się ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe z tego tytułu. Pożyczki są udzielane jedynie po spełnieniu przez wnioskujące spółki szeregu warunków i ustanowieniu zabezpieczeń.

32.5.1.4. Wartość dodatnia pochodnych instrumentów finansowych

Ekspozycja na ryzyko kredytowe z tytułu zawartych pochodnych instrumentów finansowych jest równa wartości księgowej netto dodatniej wyceny według wartości godziwej. Podobnie jak w przypadku transakcji lokacyjnych, pochodne transakcje finansowe są zawierane z bankami o uznanej renomie i wysokim standingu finansowym. Ponadto, ze współpracującymi bankami zawarte są Umowy Ramowe lub umowy ISDA regulujące szczegółowe zasady współpracy i określające kwoty progowe na maksymalną ekspozycję z tytułu wartości godziwej zawartych instrumentów pochodnych.

Dzięki opisanym wyżej działaniom, Grupa nie przewiduje poniesienia istotnych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

32.5.1.4.1. Analiza wiekowa należności przeterminowanych na dzień bilansowy, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość należności przeterminowanych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości wynosiła 418 milionów złotych (906 milionów złotych na koniec 2014 roku).

Okres, jaki upłynął od terminu spłaty	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
do 1 miesiąca	328	806
od 1 do 3 miesięcy	59	57
od 3 miesięcy do 1 roku	14	21
od 1 roku do 5 lat	17	22
powyżej 5 lat	-	-
Razem należności netto przeterminowane	418	906

32.5.1.5. Udzielone gwarancje

Ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych gwarancji, na które narażona jest Grupa Kapitałowa, zasadniczo ogranicza się do ryzyka defaultu banku, który na zlecenie Grupy udzielił gwarancję innym podmiotom zewnętrznym. Jednakże banki, którym Grupa zleca wystawianie gwarancji, są instytucjami o uznanej renomie i wysokim ratingu, zatem prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu i ryzyko z tym związane jest znikome. Podobnie jak w przypadku ryzyka związanego z transakcjami lokacyjnymi, ryzyko z tego tytułu jest wyceniane przez bieżącą weryfikację kondycji finansowej banków wystawiających gwarancje.

32.5.2. Ryzyko rynkowe

Przez ryzyko rynkowe Grupa rozumie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu zmiany warunków na rynkach finansowych i towarowych na wartość ekonomiczną lub wynik finansowy Grupy.

Podstawowym zadaniem w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym jest identyfikacja, pomiar, monitorowanie i ograniczanie podstawowych źródeł ryzyka rynkowego, do których zalicza się:

- ryzyko walutowe,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko cen towarów (np. paliwo gazowe, ropa naftowa, energia elektryczna oraz produkty powiązane).

32.5.2.1. Analiza wrażliwości

Do ustalenia racjonalnego zakresu zmian, jakie mogą wystąpić na poszczególnych czynnikach ryzyka walutowego oraz stopy procentowej Grupa wykorzystwała poziom zmienności (volatility) rynkowej (implikowanej) dla okresu rocznego i przyjęła na koniec 2015 roku średnią wartość zmiany na poziomie 10% dla analizy wrażliwości kursów walut (na koniec 2014 roku przyjęto również zmienność na poziomie 10%), +/-50 bp dla stóp procentowych (na koniec 2014 roku przyjęto +/-100 bp) oraz 30% dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych (na 31 grudnia 2014 roku było to również 30%).

W związku ze zmianą metodologii wyliczania poziomu zmienności dla 2015 roku z półrocznej na roczną w celu zachowania porównywalności danych, dla roku 2014 zmieniono poziom zmienności dla

towarowych transakcji na surowcach energetycznych z 40% na 30%. Zmienność dla analizy wrażliwości kursów walut oraz dla stóp procentowych za 2014 rok nie uległy zmianie.

32.5.2.2. Ryzyko walutowe

Przez ryzyko walutowe Grupa rozumie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Grupy.

Głównym celem podejmowanych przez Grupę działań zabezpieczających przed ryzykiem walutowym jest ochrona przed wahaniami kursów wymiany, które towarzyszą realizowanym w obcych walutach płatnościom, które w większości stanowią płatności za dostawy paliwa gazowego. Do zabezpieczenia swoich zobowiązań Grupa wykorzystuje opcje call, strategie opcyjne oraz transakcje forward.

Przeprowadzona analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2015 roku wskazuje, że zysk netto byłby o 173 milionów złotych niższy gdyby kurs EUR, USD, NOK, oraz pozostałych walut umocnił się o 10% w stosunku do złotówki przy wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie (spadek zysku o 118 milionów złotych z powodu umocnienia NOK, spadek o 28 milionów złotych z powodu umocnienia EUR, spadek o 27 milionów złotych z powodu umocnienia USD oraz brak wpływu z powodu umocnienia pozostałych walut).

Największy wpływ na analizę wrażliwości ma wzrost wyceny ujemnej instrumentów pochodnych typu CCIRS zabezpieczających pożyczkę udzieloną spółce PGNiG Upstream International AS, która w sprawozdaniu skonsolidowanym jest wyeliminowana.

W przypadku gdyby pożyczka została ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (tak jak w sprawozdaniu jednostkowym Jednostki Dominującej) przepływy wynikające z pożyczki i transakcji zabezpieczających wzajemnie by się kompensowały, dlatego też zmiany w dodatniej (ujemnej) wycenie pożyczki kompensowane byłyby ujemnymi (dodatnimi) zmianami wyceny transakcji CCIRS. Łącznie, pozycje te byłyby niewrażliwe na zmiany kursu walutowego i stopy procentowej.

Niższy zysk byłby przede wszystkim rezultatem wzrostu ujemnej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych (ujemna wartość godziwa transakcji swap w NOK).

Wpływ zmiany wyceny transakcji CCIRS jest niższy niż w roku poprzednim ponieważ w 2015 roku nastąpiła częściowa spłata pożyczki udzielonej spółce PGNiG Upstream International AS i w związku z tym analizie wrażliwości podlegała niższa wartość instrumentu zabezpieczającego.

Ujemny wpływ instrumentów finansowych w walucie NOK na zysk netto zostałby w dużym stopniu wzmocniony przez wzrost wyceny kredytu w walucie USD posiadanego przez spółkę zależną PGNiG Upstream International AS oraz wzrost wyceny zaciągniętego w bieżącym okresie przez tę spółkę kredytu w EUR i osłabiony przez wzrost wyceny aktywów w tych walutach. Wzrost ujemnych różnic kursowych z wyceny euroobligacji w walucie EUR zostałby skompensowany przez wzrost dodatniej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych dla EUR.

Zysk netto na dzień 31 grudnia 2015 roku byłby o 168 milionów złotych wyższy, gdyby kurs EUR, USD, NOK oraz pozostałych walut osłabił się o 10% w stosunku do złotego przy wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie (wzrost o 118 milionów złotych z powodu osłabienia NOK, wzrost o 27 milionów złotych z powodu osłabienia EUR, wzrost o 23 miliony złotych z powodu osłabienia się USD oraz brak wpływu z powodu osłabienia pozostałych walut). Dodatni wynik byłby przede wszystkim rezultatem wzrostu dodatniej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych (dodatnia wartość godziwa transakcji swap w NOK). Wzrost dodatnich różnic kursowych z wyceny euroobligacji w walucie EUR zostałby skompensowany przez wzrost ujemnej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych dla EUR. Spadek wyceny kredytów w walucie EUR oraz USD zaciągniętych przez spółkę zależną PGNiG Upstream International AS wpłynęłyby na wynik pozytywnie, co jednak zostałoby w części skompensowane przez spadek wycenianych w tej samej walucie aktywów, głównie środków pieniężnych i w mniejszym stopniu należności.

Przeprowadzona analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2014 roku wskazuje, że zysk netto byłby o 306 milionów złotych niższy gdyby kurs EUR, USD, NOK, oraz pozostałych walut umocnił się o 10% w stosunku do złotówki przy wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie (spadek zysku o 249 miliony złotych z powodu umocnienia NOK, spadek o 61 milionów złotych z powodu umocnienia USD, spadek o 1 milion złotych z powodu umocnienia EUR oraz wzrost o 5 milionów złotych z powodu umocnienia pozostałych walut).

Największy wpływ na analizę wrażliwości ma wzrost wyceny ujemnej instrumentów pochodnych typu CCIRS zabezpieczających pożyczkę udzieloną spółce PGNiG Upstream International AS, która w sprawozdaniu skonsolidowanym jest wyeliminowana.

W przypadku gdyby pożyczka została ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (tak jak w sprawozdaniu jednostkowym Jednostki Dominującej) przepływy wynikające z pożyczki i transakcji zabezpieczających wzajemnie by się kompensowały, dlatego też zmiany w dodatniej (ujemnej) wycenie pożyczki kompensowane byłyby ujemnymi (dodatnimi) zmianami wyceny transakcji CCIRS. Łącznie, pozycje te byłyby niewrażliwe na zmiany kursu walutowego i stopy procentowej.

Niższy zysk byłby przede wszystkim rezultatem wzrostu ujemnej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych (ujemna wartość godziwa transakcji swap w NOK).

Ujemny wpływ instrumentów finansowych w walucie NOK na zysk netto zostałby w dużym stopniu wzmocniony przez wzrost wyceny kredytu w walucie USD zaciągniętego przez spółkę zależną PGNiG Upstream International AS i osłabiony przez wzrost wyceny aktywów w tej walucie. Wzrost ujemnych różnic kursowych z wyceny euroobligacji w walucie EUR zostałby skompensowany przez wzrost dodatniej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych dla EUR.

Zysk netto na dzień 31 grudnia 2014 roku byłby o 282 milionów złotych wyższy, gdyby kurs EUR, USD, NOK oraz pozostałych walut osłabił się o 10% w stosunku do złotego przy wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie (wzrost o 249 milionów złotych z powodu osłabienia NOK, wzrost o 46 milionów złotych z powodu osłabienia USD, spadek o 8 milionów złotych z powodu osłabienia się EUR oraz spadek o 5 miliony złotych z powodu osłabienia pozostałych walut). Dodatni wynik byłby przede wszystkim rezultatem wzrostu dodatniej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych (dodatnia wartość godziwa transakcji swap w NOK). Wzrost dodatnich różnic kursowych z wyceny euroobligacji w walucie EUR zostałby skompensowany przez wzrost ujemnej części wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych dla EUR. Wynik dla EUR zostałby nieznacznie obniżony przez spadek wycenianych w tej samej walucie aktywów z tytułu należności. Z kolei spadek wyceny kredytu w walucie USD zaciągniętego przez spółkę zależną PGNiG Upstream International AS wpłynąłaby na wynik pozytywnie, co jednak zostałoby w części skompensowane przez spadek wycenianych w tej samej walucie aktywów z tytułu należności.

32.5.2.2.1. Analiza wrażliwości instrumentów finansowych w walutach obcych odnoszonych w rachunek zysków i strat na zmiany kursów walut

31 grudnia 2015	Wartość księgowa								
	Ryzyko walutowe								
	Zmiany kursu o: 10%					-10%			
	EUR	USD	NOK	pozostałe waluty		EUR	USD	NOK	pozostałe waluty
Aktywa finansowe									
Inne aktywa finansowe*	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	391	20	18	2	-	(20)	(18)	(2)	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych**	326	234	-	-	-	-	12	138	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	834	22	58	1	2	(22)	(58)	(1)	(2)
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	276	76	3	2		(42)	(64)	135	(2)
Podatek 19%		(52)	(15)	-	-	8	12	(26)	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	224	61	3	2		(34)	(52)	109	(2)
razem waluty			290				21		
Zobowiązania finansowe									
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (w tym leasing finansowy)	3 567	294	63	-	-	(294)	(63)	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	601	17	30	11	2	(17)	(30)	(11)	(2)
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych**	-	-	16	138	-	235	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	311	109	149	2		(76)	(93)	(11)	(2)
Podatek 19%		(59)	(21)	(28)	-	15	18	2	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	252	88	121	2		(61)	(75)	(9)	(2)
razem waluty			463				(147)		
Razem zwiększenie/zmniejszenie	(28)	(27)	(118)	-		27	23	118	-
Razem waluty			(173)				168		
Kursy walutowe na dzień bilansowy i ich zmiana:									
kurs EUR/PLN	4,2615	-	4,6877	4,6877	4,6877	-	3,8354	3,8354	3,8354
kurs USD/PLN	3,9011	4,2912	-	4,2912	4,2912	3,5110	-	3,5110	3,5110
kurs NOK/PLN	0,4431	0,4874	0,4874	-	0,4874	0,3988	0,3988	-	0,3988

* Pozycja zawiera udziały i akcje, które są prezentowane w wartościach historycznych. W związku z tym, zmiana kursów walut nie będzie miała wpływu na wycenę tych aktywów i na wynik okresu.

** W przypadku pochodnych instrumentów finansowych w tabeli został przedstawiony jedynie wpływ zmiany kursów na rachunek zysków i strat. W związku ze stosowaniem rachunkowości zabezpieczeń, część zmiany pochodnych instrumentów finansowych za pośrednictwem innych całkowitych dochodów wpływa na kapitał własny. Wpływ zmiany kursów walut na tą część pochodnych instrumentów finansowych został zaprezentowany w odrębnej tabeli na kolejnych stronach sprawozdania.

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

31 grudnia 2014	Ryzyko walutowe								
	Wartość księgowa					Zmiany kursu o:			
	10%					-10%			
	EUR	USD	NOK	pozostałe waluty		EUR	USD	NOK	pozostałe waluty
Aktywa finansowe									
Inne aktywa finansowe*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	385	16	13	2	7	(16)	(13)	(2)	(7)
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych**	358	234	-	-	-	-	-	299	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	382	27	9	-	2	(27)	(9)	-	(2)
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	277	22	2	9	(43)	(22)	297	(9)	
Podatek 19%	(53)	(4)	(1)	(2)	8	4	(56)	2	
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	224	18	1	7	(35)	(18)	241	(7)	
razem waluty		250				181			
Zobowiązania finansowe									
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (w tym leasing finansowy)	2 849	235	50	-	-	(235)	(50)	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	920	43	36	10	3	(43)	(36)	(10)	(3)
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych**	4	-	11	299	-	245	7	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	278	97	309	3	(33)	(79)	(10)	(3)	
Podatek 19%	(53)	(18)	(59)	(1)	6	15	2	1	
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	225	79	250	2	(27)	(64)	(8)	(2)	
razem waluty		556				(101)			
Razem zwiększenie/zmniejszenie	(1)	(61)	(249)	5	(8)	46	249	(5)	
Razem waluty		(306)				282			
Kursy walutowe na dzień bilansowy i ich zmiana:									
kurs EUR/PLN	4,2623	-	4,6885	4,6885	4,6885	-	3,8361	3,8361	3,8361
kurs USD/PLN	3,5072	3,8579	-	3,8579	3,8579	3,1565	-	3,1565	3,1565
kurs NOK/PLN	0,4735	0,5209	0,5209	-	0,5209	0,4262	0,4262	-	0,4262

* Pozycja zawiera udziały i akcje, które są prezentowane w wartościach historycznych. W związku z tym, zmiana kursów walut nie będzie miała wpływu na wycenę tych aktywów i na wynik okresu.

** W przypadku pochodnych instrumentów finansowych w tabeli został przedstawiony jedynie wpływ zmiany kursów na rachunek zysków i strat. W związku ze stosowaniem rachunkowości zabezpieczeń, część zmiany pochodnych instrumentów finansowych za pośrednictwem innych całkowitych dochodów wpływa na kapitał własny. Wpływ zmiany kursów walut na tą część pochodnych instrumentów finansowych został zaprezentowany w odrębnej tabeli na kolejnych stronach sprawozdania.

32.5.2.2. Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych odnoszonych na kapitał własny na zmiany kursów walut

31 grudnia 2015	10%		-10%	
	dla EUR	dla USD	dla EUR	dla USD
Wpływ na kapitały przed opodatkowaniem	9	57	-	(29)
Podatek 19%	(2)	(11)	-	6
Wpływ na aktywa/zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	7	46	-	(23)
Razem waluty	53		(23)	

31 grudnia 2014	10%		-10%	
	dla EUR	dla USD	dla EUR	dla USD
Wpływ na kapitały przed opodatkowaniem	93	135	(49)	(42)
Podatek 19%	(18)	(26)	9	8
Wpływ na aktywa/zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	75	109	(40)	(34)
Razem waluty	184		(74)	

Analiza wrażliwości instrumentów pochodnych na zmiany kursów walut odnoszonych na kapitał własny zaprezentowana w powyższej tabeli wskazuje, że wzrost kursu USD oraz EUR o 10% spowodowałby zwiększenie kapitału własnego za pośrednictwem innych całkowitych dochodów. W przypadku spadku kursu USD oraz EUR o 10% wystąpiłaby sytuacja odwrotna tj. nastąpiłoby zmniejszenie kapitału własnego. Wynika to z wyceny instrumentów pochodnych, które Grupa wykorzystuje do zabezpieczania się przed wzrostem zobowiązań i wydatków z tytułu zakupów paliwa gazowego w walucie USD oraz EUR. Wycena ta w części skutecznej odnoszona jest na kapitał własny.

32.5.2.3. Ryzyko stopy procentowej

Przez ryzyko stopy procentowej Grupa rozumie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu zmiany stóp procentowych na wynik finansowy Grupy.

Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej w Grupie są zobowiązania finansowe. Szczegółowe informacje dotyczące zobowiązań finansowych, wraz z zastosowaną stopą procentową znajdują się w nocie 24.

Jednostka Dominująca wycenia ryzyko rynkowe (walutowe i stopy procentowej) monitorując wartość VaR (Value at Risk, czyli wartość zagrożona). VaR oznacza, że maksymalna strata z tytułu zmiany wartości rynkowej (godziwej) z określonym prawdopodobieństwem (np. 99%) nie będzie większa niż ta wartość w okresie kolejnych n dni roboczych. VaR szacowany jest metodą wariacji – kowariancji.

Grupa zbadała wrażliwość instrumentów finansowych z tytułu zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji oraz zobowiązań leasingowych o zmiennej stopie, przyjmując zmianę stopy procentowej o +/-50 bp (punktów bazowych) dla 2015 roku (na koniec 2014 roku zmienność była ustalona na +/-100 bp).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wrażliwość zobowiązań kredytowych, wyemitowanych obligacji, zobowiązań leasingowych (opartych o zmienną stopę procentową) oraz zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla Interest Rate Swap na zmianę stóp procentowych o +/- 50 bp wyniosła +/- 40 milionów złotych (na koniec 2014 roku wyniosła +/- 73 miliony złotych). Natomiast wrażliwość udzielonych pożyczek na zmianę stóp procentowych o +/-50 bp dla 2015 roku wyniosła +/- 1 milion złotych (na koniec 2014 roku wyniosła również +/- 2 miliony złotych).

32.5.2.3.1. Analiza wrażliwości instrumentów finansowych na zmiany stopy procentowej

31 grudnia 2015	Wartość księgowa	Zmiany o:	
		+50 bp	-50 bp
Udzielone pożyczki	215	1	(1)
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 524	8	(8)
Wyemitowane obligacje	4 772	24	(24)
Zobowiązania leasingowe	86	-	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla Interest Rate Swap	83	8	(8)
Razem zobowiązania	6 465	40	(40)

31 grudnia 2014	Wartość księgowa	Zmiany o:	
		+100 bp	-100 bp
Udzielone pożyczki	197	2	(2)
Otrzymane kredyty i pożyczki	825	8	(8)
Wyemitowane obligacje	4 894	49	(49)
Zobowiązania leasingowe	119	1	(1)
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla Interest Rate Swap	106	15	(15)
Razem zobowiązania	5 944	73	(73)

32.5.2.4. Ryzyko cen towarów

Przez ryzyko cen towarów Grupa rozumie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu zmiany cen towarów na wynik finansowy Grupy.

Ryzyko cen towarów w Grupie związane jest głównie z kontraktami na dostawy paliwa gazowego oraz kontraktami sprzedaży wynikającymi z codziennego ofertowania i sprzedaży na TGE. Czynnikiem ryzyka jest zmienność cen gazu i produktów ropopochodnych na światowych giełdach paliwowych. W niektórych kontraktach formuła wyliczenia ceny zakupu paliwa gazowego ogranicza zmienność poprzez zastosowanie średnioważonych cen z poprzednich miesięcy.

Ryzyko cen towarów jest także związane z obrotem energią elektryczną, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia energii oraz uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla. Handel energią elektryczną odbywa się na giełdowych rynkach regulowanych w Polsce i za granicą. Grupa zawiera także transakcje poza rynkiem regulowanym w oparciu o umowy ramowe. Grupa aktywnie zarządza ekspozycją na ryzyko cen towarów wykorzystując do tego między innymi wdrożone miary Value at Risk – tzw. wartości zagrożonej (VaR). Pomiar wartości VaR oraz wprowadzenie i aktywny monitoring limitów na wartość VaR mają na celu ograniczenie potencjalnych strat związanych z podejmowaniem ryzyka cenowego przez Spółkę.

Grupa w 2015 roku szczegółowo identyfikowała i zabezpieczała ten rodzaj ryzyka. Do zabezpieczenia cen towarów Grupa wykorzystywała opcje azjatyckie call z rozliczeniem europejskim, strategie opcyjne risk reversal, swapy towarowe oraz transakcje futures i forward.

Grupa zbadała wrażliwość pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych. Dla analizy wrażliwości za 2015 rok przyjęto 30% zmienność dla tego typu instrumentów (na 31 grudnia 2014 roku było to 30%).

W poniższych tabelach została zaprezentowana analiza wrażliwości dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych na zmiany cen dla 2015 i 2014 roku.

32.5.2.4.1. Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych odnoszonych w rachunek zysków i strat na zmiany cen towarów

31 grudnia 2015	Ryzyko cenowe										
	Wartość księgowa						Zmiany ceny o:				
	30%						-30%				
	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Energia elektryczna	Gaz - działalność tradingowa w Niemczech		Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Energia elektryczna	Gaz - działalność tradingowa w Niemczech
Aktywa finansowe											
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych	382	-	-	5	1	-	-	-	1	14	1
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	-	5	1	-	-	-	1	14	1	
Podatek 19%	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(3)	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	-	4	1	-	-	-	1	11	1	
<i>razem towary</i>	5						13				
Zobowiązania finansowe											
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych	1 081	-	-	-	14	1	-	-	-	1	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	-	-	14	1	-	-	-	-	1	-
Podatek 19%	-	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	-	-	11	1	-	-	-	-	1	-
<i>razem towary</i>	12						1				
Razem zwiększenie/zmniejszenie	-	-	4	(10)	(1)	-	-	1	10	1	
Razem towary	(7)						12				

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

31 grudnia 2014	Wartość księgowa		Ryzyko cenowe							
	Zmiany ceny o:		30%			-30%				
	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Energia elektryczna	Gaz TGE	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Energia elektryczna	Gaz TGE
Aktywa finansowe										
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych	209	-	-	8	-	-	-	-	-	4
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	-	8	-	-	-	-	-	-	4
Podatek 19%	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	-	7	-	-	-	-	-	-	3
<i>razem towary</i>			7					3		
Zobowiązania finansowe										
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych	483	-	2	-	-	4	-	-	9	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	2	-	-	-	4	-	-	9	-
Podatek 19%	-	-	-	-	-	(1)	-	-	(2)	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	2	-	-	-	3	-	-	7	-
<i>razem towary</i>			5					7		
Razem zwiększenie/zmniejszenie	-	(2)	7	-	(3)	-	-	(7)	-	3
Razem towary			2					(4)		

W powyższych tabelach został przedstawiony jedynie wpływ zmiany cen na rachunek zysków i strat. Część zmiany pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych wpływa bezpośrednio na kapitały.

Wpływ zmian pochodnych instrumentów finansowych dla towarowych transakcji na surowcach energetycznych odnoszonych na kapitał własny został zaprezentowany w poniższej tabeli.

32.5.2.4.2. Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych odnoszonych na kapitał własny na zmiany cen towarów

31 grudnia 2015	Zmiany cen o: 30%			-30%		
	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility
Wpływ na kapitały przed opodatkowaniem	1	(4)	495	-	5	(395)
Podatek 19%	-	1	(94)	-	(1)	75
Wpływ na aktywa/zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	1	(3)	401	-	4	(320)

31 grudnia 2014	Zmiany cen o: 30%			-30%		
	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility	Gasoil	Fueloil	Title Transfer Facility
Wpływ na kapitały przed opodatkowaniem	41	31	237	(33)	(24)	(167)
Podatek 19%	(8)	(6)	(45)	6	4	32
Wpływ na aktywa/zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	33	25	192	(27)	(20)	(135)

Analiza wrażliwości instrumentów pochodnych na zmiany cen towarów odnoszonych na kapitał własny, zaprezentowana w powyższej tabeli, pokazuje, że wzrost cen towarów o 30% (30% na koniec 2014 roku) spowodowałby zwiększenie kapitału własnego za pośrednictwem innych całkowitych dochodów. W przypadku spadku cen o 30% (30% na koniec 2014 roku) wystąpiłaby sytuacja odwrotna tj. nastąpiłoby zmniejszenie kapitału własnego. Wynika to z faktu zabezpieczania się przez Grupę przed wzrostem cen surowców energetycznych przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych, których wycena w części skutecznej odnoszona jest na kapitał własny.

32.5.3. Ryzyko płynności

Głównym zadaniem w procesie zarządzania ryzykiem płynności jest bieżąca kontrola i planowanie poziomu płynności. Poziom płynności jest kontrolowany poprzez przygotowywanie prognozy przepływów pieniężnych obejmującej okres co najmniej 12 miesięcy i aktualizowanej co miesiąc. Realizacja planowanych przepływów jest cyklicznie weryfikowana i obejmuje m.in. analizę niezrealizowanych przepływów pieniężnych, ich przyczyny i skutki.

Zagrożenia związanego z ryzykiem płynności nie należy wyłączać utożsamiać z ryzykiem utraty płynności przez Grupę. Równie istotnym zagrożeniem może być strukturalna nadpłynność, która niekorzystnie wpływałaby na rentowność prowadzonej przez Grupę działalności.

Grupa Kapitałowa na bieżąco kontroluje i planuje poziom płynności finansowej. Zabezpieczając się przed ryzykiem płynności, Grupa na dzień 31 grudnia 2015 roku realizowała następujące programy emisji dłużnych papierów wartościowych:

- zawarta w dniu 10 czerwca 2010 roku przez Jednostkę Dominującą Umowa programu emisji obligacji, w ramach którego Spółka może emitować obligacje dyskontowe lub kuponowe z terminem zapadalności od jednego do dwunastu miesięcy na łączną kwotę 7 000 milionów złotych. Pierwotnie umowa podpisana była z sześcioma bankami (Bank Pekao S.A., ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Societe Generale S.A., BNP Paribas S.A. Oddział w Polsce), natomiast na mocy postanowień aneksu do umowy z dnia 25 listopada 2011 roku do programu dołączyły: BRE Bank S.A. (aktualnie mBank S.A.), Bank Zachodni WBK S.A. oraz Nordea Bank Polska S.A. Na mocy postanowień aneksu z dnia 8 sierpnia 2014, lista banków została pomniejszona o Nordea Bank Polska. jednocześnie wydłużony został termin obowiązywania Umowy do dnia 31 lipca 2020 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiło zadłużenie z tytułu Umowy;
- Podpisana w dniu 25 sierpnia 2011 roku, przez Jednostkę Dominującą ze spółką zależną PGNiG Finance AB oraz z bankami Societe Generale S.A., BNP Paribas S.A. oraz Unicredit Bank AG, dokumentacja Programu emisji średnioterminowych euroobligacji, w ramach której PGNiG Finance AB może emitować obligacje z terminem zapadalności do dziesięciu lat do kwoty 1 200 milionów euro. Emisja pierwszej transzy euroobligacji, o wartości 500 milionów euro z 5-letnim okresem zapadalności, przeprowadzona przez PGNiG Finance AB nastąpiła 10 lutego 2012 roku. Zadłużenie nominalne z tytułu emisji euroobligacji na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 2 131 milionów złotych (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku);
- Podpisany w dniu 22 maja 2012 roku przez Jednostkę Dominującą z Bankiem Pekao S.A. oraz ING Bankiem Śląskim S.A. Program emisji obligacji do kwoty 4 500 milionów złotych. W dniu 30 lipca 2012 roku wyemitowane pięcioletnie obligacje zadebiutowały na rynku Catalyst, w alternatywnym systemie obrotu BondSpot. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym emisje nie wystąpiły. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zadłużenie nominalne z tytułu tego Programu wynosiło 2 500 milionów złotych;
- Podpisana w dniu 2 października 2014 przez Jednostkę Dominującą z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Umowa programu emisji obligacji do kwoty 1 000 milionów złotych. Umowa obowiązuje do 30 września 2024 roku. W ramach programu PGNiG może emitować obligacje z terminem wykupu równym co najmniej 12 miesięcy. Zgodnie z zapisami umowy, celem emisji obligacji mogą być wyłącznie wydatki inwestycyjne związane m.in. z utrzymaniem zdolności wydobywczych, dywersyfikacją źródeł dostaw gazu, działalnością związaną z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, budową sektora energetycznego oraz rozpoczętymi projektami związanymi z budową infrastruktury magazynowej. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym PGNiG nie emitowało obligacji w ramach tego programu. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiło zadłużenie z tytułu Umowy;

- Program emisji obligacji, podpisany w dniu 4 lipca 2012 roku przez PGNiG TERMIKA S.A. z bankami: ING Bank Śląski S.A., PKO Bank Polski S.A., Nordea Bank Polska S.A. oraz Bank Zachodni WBK S.A. Z dniem 1 listopada 2014 roku nastąpiła fuzja prawna gwarantów emisji PKO z Nordea Bank. Po renegocjacjach z trzema bankami PKO BP, ING Bank Śląski i BZ WBK warunków Programu emisji obligacji, dnia 15 grudnia 2014 roku podpisane zostały aneksy zmieniające treść umowy gwarancyjnej oraz umowy agencyjnej i depozytowej, zmienione kolejno aneksami w dniu 18 sierpnia oraz w dniu 11 grudnia 2015 roku. W ramach Programu spółka może emitować obligacje kuponowe lub dyskontowe do łącznej kwoty 1 500 milionów złotych. Program emisji obligacji po podpisaniu aneksów obowiązuje do dnia 29 grudnia 2019 roku, z możliwością przedłużenia tego okresu na kolejne dwa lata, tj. do dnia 29 grudnia 2021 roku.

Zadłużenie nominalne spółki PGNiG TERMIKA S.A. z tytułu emisji obligacji na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 110 milionów złotych i wynika z emisji przeprowadzonej w IV kwartale 2015 roku.

Ponadto, spółki Grupy Kapitałowej posiadają umowy na linie kredytowe do wysokości 2 350 milionów złotych (1 578 milionów złotych na koniec 2014 roku). Informacje na ten temat zostały przedstawione w nocie 24.2.

Wszelkie nadwyżki środków finansowych Grupa Kapitałowa lokuje przede wszystkim w zdywersyfikowany portfel lokat w bankach o uznanej renomie.

W Jednostce Dominującej ryzyko płynności jest znacząco ograniczone przez stosowanie „Procedury zarządzania płynnością w PGNiG S.A.”. Procedura zapewnia prawidłowe zarządzanie płynnością finansową, poprzez: realizację płatności, prognozowanie przepływów pieniężnych, optymalne zarządzanie wolnymi środkami pieniężnymi, pozyskanie i restrukturyzację finansowania działalności bieżącej i przedsięwzięć inwestycyjnych, zabezpieczenie ryzyka chwilowej utraty płynności wskutek niespodziewanych zakłóceń oraz obsługę zawartych umów kredytowych.

Wycena ryzyka płynności oparta jest o bieżącą i szczegółową kontrolę przepływów pieniężnych, uwzględniającą prawdopodobieństwo terminu realizacji danych przepływów oraz planowaną pozycję gotówkową netto.

W poniższych tabelach została zaprezentowana analiza wymagalności zobowiązań finansowych.

32.5.3.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

Stan na 31 grudnia 2015	Zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów, pożyczek i obligacji	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Zobowiązania handlowe	Razem
do 1 roku	467	41	1 915	2 423
od 1 roku do 5 lat	5 310	39	64	5 413
powyżej 5 lat	550	-	38	588
Razem	6 327	80	2 017	8 424

Stan na 31 grudnia 2014	Zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów, pożyczek i obligacji	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Zobowiązania handlowe	Razem
do 1 roku	628	45	2 179	2 852
od 1 roku do 5 lat	5 108	69	63	5 240
powyżej 5 lat	5	-	14	19
Razem	5 741	114	2 256	8 111

Kwoty zaprezentowane w tabelach powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych).

W bieżącym okresie oraz w okresie porównawczym Grupa terminowo spłacała zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek. Nie wystąpiły również żadne przypadki naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, które mogłyby skutkować przyspieszeniem terminu wymagalności zobowiązań.

32.5.3.2. Analiza wymagalności pochodnych instrumentów finansowych

31 grudnia 2015	Wartość księgowa*	Kontraktowe przepływy pieniężne, w tym:	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) oraz transakcje forward zawarte w celu zabezpieczenia ryzyka	220	286	(28)	314	-
- wpływy	-	4 795	268	4 527	-
- wypływy	-	(4 509)	(296)	(4 213)	-
Transakcje forward	52	21	6	15	-
- wpływy	-	159	18	141	-
- wypływy	-	(138)	(12)	(126)	-
Transakcje futures	(24)	(19)	(3)	(16)	-
- wpływy	-	32	21	11	-
- wypływy	-	(51)	(24)	(27)	-
Opcje walutowe**	8	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Opcje towarowe**	(6)	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Swapy towarowe	(706)	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Razem	(456)	288	(25)	313	-

31 grudnia 2014	Wartość księgowa*	Kontraktowe przepływy pieniężne, w tym:	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) oraz transakcje forward zawarte w celu zabezpieczenia ryzyka	193	180	9	171	-
- wpływy	-	5 423	647	4 776	-
- wypływy	-	(5 243)	(638)	(4 605)	-
Transakcje forward	19	(1)	(15)	14	-
- wpływy	-	962	872	90	-
- wypływy	-	(963)	(887)	(76)	-
Transakcje futures	(5)	(1)	-	(1)	-
- wpływy	-	5	3	2	-
- wypływy	-	(6)	(3)	(3)	-
Opcje walutowe**	50	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Opcje towarowe**	(2)	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Swapy towarowe	(281)	-	-	-	-
- wpływy	-	-	-	-	-
- wypływy	-	-	-	-	-
Razem	(26)	178	(6)	184	-

* Wartość netto (pozytywna wycena z aktywów minus ujemna wycena z aktywów) prezentuje wartość godziwą, czyli płatności z tytułu transakcji swap zdyskontowane, natomiast przepływy pieniężne są przedstawione bez dyskontowania.

** Wykazana wartość księgowa opcji walutowych i towarowych uwzględnia zapłacone premie od opcji, natomiast ze względu na uwarunkowanie wystąpienia przepływu pieniężnego w zależności od poziomu kursów walutowych lub cen towarów w momencie realizacji opcji na rynku, nie przedstawiono przepływów.

Grupa Kapitałowa nie zidentyfikowała innych istotnych ryzyk w bieżącej działalności.

33. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Metody wyceny pochodnych instrumentów finansowych

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, wykazane w sprawozdaniu finansowym pochodne instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała następujące rodzaje instrumentów pochodnych: Cross Currency Interest Rate Swap (CCIRS), Interest Rate Swap (IRS), zakupione walutowe opcje call europejskie i azjatyckie, zakupione i sprzedane kontrakty forward walutowe oraz towarowe (z dostawą fizyczną), zakupione i sprzedane kontrakty futures, a także zakupione kontrakty forward rozliczane do średniej. Ponadto, w 2015 roku Grupa zabezpieczała ryzyko cen towarów korzystając z opcji azjatyckich call, strategii risk reversal (zakupione opcje towarowe azjatyckie call i sprzedane opcje put) oraz zakupionych swapów towarowych.

Wycena do wartości godziwej opcji walutowych call została przeprowadzona według modelu Garmana-Kohlhagena, natomiast wycena towarowych opcji azjatyckich call i put została przeprowadzona wg modelu Espen Levy-ego. Wycena kontraktów forward, forward rozliczany do średniej, swap oraz transakcji CCIRS i IRS do wartości godziwej dokonywana jest metodą dyskontową. Do wyceny wykorzystano dane rynkowe, dotyczące: stóp procentowych, kursów walutowych, basis spread'ów cen towarów i zmienności towarowej (volatility) na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Rachunkowość zabezpieczeń

Jednostka Dominująca stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych dla transakcji walutowych oraz transakcji towarowych, a także rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej dla udzielonej pożyczki. Szczegółowe zasady zostały przedstawione w punkcie 2.3.12.

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

33.1. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument zabezpieczany	Wycena do wartości godziwej instrumentu						
	Wartość nominalna w walucie	Waluta / aktywo	Data wymagalności	Cena lub przedział ceny realizacji instrumentu	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014	Zabezpieczane ryzyko
Cross Currency Interest Rate Swap							
euroobligacje	500	EUR	1 - 3 lata	4,1580	159	193	kurs walutowy i stopa procentowa
pożyczka	2 940	NOK	1 - 3 lata	0,5049	144	-	kurs walutowy i stopa procentowa
pożyczka	4 350	NOK	1 - 3 lata	0,5033	-	53	kurs walutowy i stopa procentowa
pożyczka	730	NOK	1 - 3 m-cy	0,5595	-	53	kurs walutowy i stopa procentowa
					303	299	
Interest Rate Swap							
pożyczka	1 500	PLN	1 - 3 lata	-	(83)	(106)	stopa procentowa
					(83)	(106)	
Forward							
uprawnienia do emisji CO ₂	9	EUR	3 - 12 m-cy	4,3849	(1)	-	kurs walutowy
płatności za gaz	40	USD	1 - 3 m-cy	3,9530	2	-	kurs walutowy
płatności za gaz	70	USD	3 - 12 m-cy	3,7112	14	-	kurs walutowy
działalność tradingowa	103	energia elektryczna	1-3 miesięcy	157,9198	4	-	ceny energii
działalność tradingowa	510	energia elektryczna	1-3 miesięcy	164,8958	(4)	-	ceny energii
działalność tradingowa	1 072	energia elektryczna	3-12 miesięcy	164,7299	10	-	ceny energii
działalność tradingowa	395	energia elektryczna	3-12 miesięcy	164,2402	(9)	-	ceny energii
działalność tradingowa	161	energia elektryczna	1-3 lata	164,1005	5	-	ceny energii
działalność tradingowa	230	energia elektryczna	1-3 lata	165,9836	(5)	-	ceny energii
działalność tradingowa	0,15	Gaz OTC	powyżej 3 lat	15,6068	(1)	-	ceny gazu
działalność tradingowa	7	Gaz OTC	1 - 3 lata	21,8953	(176)	-	ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz OTC	6 - 12 m-cy	17,9978	(16)	-	ceny gazu
działalność tradingowa	2	Gaz OTC	3 - 6 m-cy	21,7167	(61)	-	ceny gazu

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

działalność tradingowa	0,48	Gaz OTC	1 - 3 m-cy	16,2471	(3)	- ceny gazu
działalność tradingowa	7	Gaz OTC	1 - 3 lata	22,1167	197	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz OTC	6 - 12 m-cy	19,3960	20	- ceny gazu
działalność tradingowa	2	Gaz OTC	3 - 6 m-cy	21,2013	57	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz OTC	1 - 3 m-cy	16,8227	8	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna OTC	1 - 3 lata	33,5467	(18)	- ceny energii
działalność tradingowa	0,02	Energia Elektryczna OTC	3 - 6 m-cy	36,4040	(1)	- ceny energii
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna OTC	1 - 3 lata	33,8782	28	- ceny energii
działalność tradingowa	0,04	Energia Elektryczna OTC	6 - 12 m-cy	30,7475	1	- ceny energii
działalność tradingowa	0,05	Energia Elektryczna OTC	3 - 6 m-cy	36,4039	1	- ceny energii
pożyczka	850	NOK	3 - 12 m-cy	0,4697	-	(5) kurs walutowy
płatności za gaz	35	USD	1 - 3 m-cy	3,3562	-	5 kurs walutowy
działalność tradingowa	1	energia elektryczna	1-3 miesięcy	168,8870	-	7 ceny energii
działalność tradingowa	1	energia elektryczna	1-3 miesięcy	171,4998	-	(6) ceny energii
działalność tradingowa	1	energia elektryczna	3-12 miesięcy	171,0307	-	12 kurs walutowy
działalność tradingowa	1	energia elektryczna	3-12 miesięcy	174,9214	-	(12) kurs walutowy
płatności za gaz	65	EUR	1 - 3 m-cy	4,2385	-	2 kurs walutowy
płatności za gaz	40	EUR	3 - 12 m-cy	4,2732	-	1 kurs walutowy
płatności za gaz	10	EUR	1 - 3 lata	4,2997	-	- kurs walutowy
działalność tradingowa	2	Gaz OTC	1 - 3 m-cy	22,5500	-	(3) ceny gazu
działalność tradingowa	6	Gaz OTC	3 - 6 m-cy	25,6800	-	(27) ceny gazu
działalność tradingowa	3	Gaz OTC	6 - 12 m-cy	24,2500	-	(11) ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz OTC	do 1 m-ca	21,9100	-	1 ceny gazu
działalność tradingowa	2	Gaz OTC	1 - 3 m-cy	22,7100	-	3 ceny gazu
działalność tradingowa	6	Gaz OTC	3 - 6 m-cy	25,0900	-	23 ceny gazu
działalność tradingowa	3	Gaz OTC	6 - 12 m-cy	24,1200	-	11 ceny gazu
działalność tradingowa	0,15	Energia Elektryczna OTC	1 - 3 m-cy	39,9000	-	(1) ceny energii
działalność tradingowa	2	Energia Elektryczna OTC	6 - 12 m-cy	50,7600	-	(33) ceny energii
działalność tradingowa	0,23	Energia Elektryczna OTC	3 - 6 m-cy	41,3000	-	1 ceny energii
działalność tradingowa	3	Energia Elektryczna OTC	6 - 12 m-cy	48,6000	-	36 ceny energii
działalność tradingowa	19	Gaz OTC	1 - 3 lata	25,0900	-	(69) ceny gazu
działalność tradingowa	15	Gaz OTC	1 - 3 lata	24,8700	-	50 ceny gazu
działalność tradingowa	7	Gaz OTC	powyżej 3 lat	26,3100	-	32 ceny gazu
działalność tradingowa	0,36	Energia Elektryczna OTC	1 - 3 lata	39,2200	-	(2) ceny energii
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna OTC	1 - 3 lata	40,1100	-	4 ceny energii
					52	19

Futures

działalność tradingowa	26	prawa do emisji CO ₂	3-12 miesięcy	37,1285	1	- ceny praw do emisji CO ₂
------------------------	----	---------------------------------	---------------	---------	---	---------------------------------------

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

działalność tradingowa	26	prawa do emisji CO ₂	3-12 miesięcy	37,1413	(1)	- ceny praw do emisji CO ₂
działalność tradingowa	0,10	Gaz EEX AG	1 - 3 lata	20,9545	(3)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,04	Gaz EEX AG	6 - 12 m-cy	20,2500	(1)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,05	Gaz EEX AG	1 - 3 lata	20,6333	1	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,21	Gaz ICE ENDEX B.V.	1 - 3 lata	19,2164	(3)	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	6 - 12 m-cy	17,2111	(6)	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	3 - 6 m-cy	19,3634	(16)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,09	Gaz ICE ENDEX B.V.	1 - 3 m-cy	16,2659	(1)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,13	Gaz ICE ENDEX B.V.	1 - 3 lata	19,0103	2	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	6 - 12 m-cy	17,8396	7	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	3 - 6 m-cy	19,7822	14	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,07	Gaz ICE ENDEX B.V.	1 - 3 m-cy	16,5040	1	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz POWERNEXT SA	1 - 3 lata	19,3753	11	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,12	Gaz POWERNEXT SA	6 - 12 m-cy	17,9809	2	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,38	Gaz POWERNEXT SA	3 - 6 m-cy	19,7383	8	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,13	Gaz POWERNEXT SA	1 - 3 m-cy	16,1546	1	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz POWERNEXT SA	1 - 3 lata	19,8459	(19)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,07	Gaz POWERNEXT SA	6 - 12 m-cy	18,2438	(1)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,39	Gaz POWERNEXT SA	3 - 6 m-cy	20,5228	(9)	- ceny gazu
działalność tradingowa	0,12	Gaz POWERNEXT SA	1 - 3 m-cy	16,4669	(1)	- ceny gazu
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna EEX AG	1 - 3 lata	32,9545	(14)	- ceny energii
działalność tradingowa	0,02	Energia Elektryczna EEX AG	3 - 6 m-cy	38,2955	(1)	- ceny energii
działalność tradingowa	0,23	Energia Elektryczna EEX AG	1 - 3 lata	32,1423	4	- ceny energii
działalność tradingowa	1	Gaz EEX AG	3 - 6 m-cy	25,2100	-	(3) ceny gazu
działalność tradingowa	0,48	Gaz EEX AG	3 - 6 m-cy	25,7800	-	2 ceny gazu
działalność tradingowa	0,40	Gaz EEX AG	6 - 12 m-cy	24,2100	-	2 ceny gazu
działalność tradingowa	0,15	Energia Elektryczna EEX AG	3 - 6 m-cy	43,6500	-	(1) ceny energii
działalność tradingowa	2	Energia Elektryczna EEX AG	6 - 12 m-cy	35,8600	-	(6) ceny energii
działalność tradingowa	0,13	Energia Elektryczna EEX AG	1 - 3 m-cy	38,9300	-	1 ceny energii
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna EEX AG	6 - 12 m-cy	35,1400	-	3 ceny energii
działalność tradingowa	0,28	Gaz ICE ENDEX B.V.	3 - 6 m-cy	23,4600	-	(1) ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	6 - 12 m-cy	22,1500	-	(1) ceny gazu
działalność tradingowa	1	Gaz ICE ENDEX B.V.	3 - 6 m-cy	25,2200	-	2 ceny gazu
działalność tradingowa	0,47	Gaz ICE ENDEX B.V.	6 - 12 m-cy	22,5500	-	1 ceny gazu
działalność tradingowa	3	Gaz EEX AG	1 - 3 lata	24,3100	-	(9) ceny gazu
działalność tradingowa	2	Gaz EEX AG	1 - 3 lata	24,2800	-	6 ceny gazu
działalność tradingowa	1	Energia Elektryczna EEX AG	1 - 3 lata	37,0800	-	(3) ceny energii
działalność tradingowa	0,49	Energia Elektryczna EEX AG	1 - 3 lata	35,9500	-	2 ceny energii
					(24)	(5)

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Opcje call						
płatności za gaz	9	EUR	1 - 3 m-cy	4,4600	-	- kurs walutowy
płatności za gaz	36	EUR	3 - 12 m-cy	4,5068	1	- kurs walutowy
płatności za gaz	70	USD	1 - 3 m-cy	3,8857	5	- kurs walutowy
płatności za gaz	40	USD	3 - 12 m-cy	4,2350	2	- kurs walutowy
płatności za gaz	25	EUR	1 - 3 m-cy	4,3350	-	- kurs walutowy
płatności za gaz	72	EUR	3 - 12 m-cy	4,3915	-	4 kurs walutowy
płatności za gaz	45	EUR	1 - 3 lata	4,4975	-	5 kurs walutowy
płatności za gaz	260	USD	1 - 3 m-cy	3,4221	-	29 kurs walutowy
płatności za gaz	90	USD	3 - 12 m-cy	3,4575	-	12 kurs walutowy
					8	50
Opcje call commodity						
płatności za gaz	4,140	TTF	1 - 3 m-cy	21,07	-	- ceny towarów
płatności za gaz	3,129	TTF	3 - 12 m-cy	21,89	-	- ceny towarów
płatności za gaz	1,015	TTF	3 - 12 m-cy	23,67	-	4 ceny towarów
płatności za gaz	1,091	TTF	1 - 3 lata	24,95	-	8 ceny towarów
					-	12
Opcje put commodity						
płatności za gaz	0,263	TTF	1 - 3 lata	19,00	(6)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,024	FO	3 - 12 m-cy	391,25	-	(7) ceny towarów
płatności za gaz	0,013	GO	3 - 12 m-cy	672,12	-	(7) ceny towarów
					(6)	(14)
Swap commodity						
płatności za gaz	7,696	TTF	1 - 3 m-cy	20,49	(161)	- ceny towarów
płatności za gaz	14,596	TTF	3 - 12 m-cy	20,56	(358)	- ceny towarów
płatności za gaz	7,680	TTF	1 - 3 lata	19,00	(110)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,107	FO	1 - 3 m-cy	312,77	(39)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,043	FO	3 - 12 m-cy	315,70	(20)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,023	GO	1 - 3 m-cy	552,13	(10)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,019	GO	3 - 12 m-cy	516,27	(8)	- ceny towarów
płatności za gaz	0,087	FO	1 - 3 m-cy	598,25	-	(18) ceny towarów
płatności za gaz	0,136	FO	3 - 12 m-cy	483,61	-	(77) ceny towarów
płatności za gaz	0,052	GO	1 - 3 m-cy	896,24	-	(15) ceny towarów

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

płatności za gaz	0,107	GO	3 - 12 m-cy	773,05	-	(71)	ceny towarów
płatności za gaz	4,301	TTF	1 - 3 m-cy	24,24	-	(41)	ceny towarów
płatności za gaz	4,692	TTF	3 - 12 m-cy	23,83	-	(58)	ceny towarów
płatności za gaz	0,186	TTF	1 - 3 lata	23,90	-	(1)	ceny towarów
						(706)	(281)
						(456)	(26)
						709	567
						(1 165)	(593)

w tym: - wycena pozytywna (aktywa)
- wycena negatywna (zobowiązania)

GO - Gasoil
FO - Fuel Oil
HFO - Heavy Fuel Oil
TTF - Natural Gas at the Title Transfer Facility

Wycena pozytywna instrumentów pochodnych na koniec okresu jest prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji aktywów obrotowych. Natomiast wycena negatywna jest prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji zobowiązań krótkoterminowych. Skutki wyceny otwartych pozycji odnoszone są w wyniku finansowy okresu lub bezpośrednio w kapitały w przypadku wystąpienia części skutecznej, stanowiącej efektywne zabezpieczenie zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. W takim przypadku w momencie realizacji pochodnego instrumentu finansowego i pozycji zabezpieczanej zmniejszeniu lub zwiększeniu ulegają kapitały Grupy, a wartość skuteczna odnoszona jest w rachunek zysków i strat w miejscu powstawania kosztów pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczna oraz wartość godziwa transakcji niewyznaczonych jako transakcje zabezpieczające odnoszona jest w pozostałe pozycje wyniku finansowego danego okresu.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynik z wyceny pochodnych instrumentów finansowych - niezrealizowany	57	70
Wynik z wyceny pochodnych instrumentów finansowych - zrealizowany	(327)	(496)
Razem wynik z wyceny pochodnych instrumentów finansowych ujęty w rachunku zysków i strat	(270)	(426)
w tym:		
ujęty w koszcie zużycia surowców i materiałów	(274)	(315)
ujęty w pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	43	(79)
ujęty w przychodach lub kosztach finansowych	(39)	(32)
Wynik z wyceny pochodnych instrumentów finansowych ujęty w innych całkowitych dochodach - niezrealizowany	(431)	(265)
Razem wynik z wyceny pochodnych instrumentów finansowych ujęty w kapitałach	(701)	(691)

34. ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE

34.1. Należności warunkowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Od jednostek powiązanych:		
z tytułu otrzymanych poręczeń i gwarancji	-	1
z tytułu otrzymanych weksli	-	78
Od jednostek powiązanych razem	-	79
Od jednostek pozostałych:		
z tytułu otrzymanych poręczeń i gwarancji	6	104
z tytułu otrzymanych weksli	14	52
pozostałe aktywa warunkowe	31	154
Od jednostek pozostałych razem	51	310
Aktywa warunkowe razem	51	389

Na koniec 2015 roku nastąpił spadek wartości należności warunkowych, wynikający przede wszystkim z analizy na dzień bilansowy prawdopodobieństwa wpływu korzyści ekonomicznych, a także wygaśnięcia gwarancji bankowych i gwarancji należytego wykonania umowy oraz wygaśnięcia weksli, będących zabezpieczeniem poręczenia pożyczki i należności za paliwo gazowe.

34.2. Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Na rzecz pozostałych jednostek		
z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji*	7 711	7 889
z tytułu wystawionych weksli	1 435	1 559
pozostałe zobowiązania warunkowe	27	72
Na rzecz jednostek pozostałych razem	9 173	9 520
Zobowiązania warunkowe razem	9 173	9 520

* Zobowiązania warunkowe w walucie przeliczone według kursów NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku.

Na skutek umocnienia się dolara amerykańskiego w 2015 roku zwiększeniu uległy pozycje zobowiązań warunkowych wyceniane w tej walucie (głównie gwarancja należytego wykonania umowy dla National Oil Corporation w Libii), jednak wzrost ten został zniwelowany zmniejszeniem wynikającym z wygaśnięcia zobowiązań warunkowych z powodu zakończenia umów, które były gwarantowane tymi poręcznikami/gwarancjami.

35. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE

35.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
do 1 roku	2	4
od 1 do 5 lat	1	1
Razem	3	5

35.2. Zobowiązania z tytułu podpisanych umów na nabycie rzeczowych aktywów trwałych (nieujęte jeszcze w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania wynikające z podpisanych umów	6 532	5 069
Stan realizacji umów na dzień bilansowy	(2 767)	(3 478)
Zobowiązania wynikające z umów, zapadające po dniu bilansowym	3 765	1 591

36. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

36.1. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmiot powiązany	Obroty od 1 stycznia do dnia:	Sprzedaż do podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Saldo na dzień	Należności brutto od podmiotów powiązanych	Należności netto od podmiotów powiązanych	Udzielone pożyczki brutto podmiotom powiązanym	Udzielone pożyczki netto podmiotom powiązanym	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	31 grudnia 2015	31	-	31 grudnia 2015	1	1	-	-	7
	31 grudnia 2014	40	-	31 grudnia 2014	5	5	-	-	7
Jednostki zależne niekonsolidowane oraz jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia niewyceniane metodą praw własności	31 grudnia 2015	4	(19)	31 grudnia 2015	1	1	263	215	2
	31 grudnia 2014	8	(44)	31 grudnia 2014	10	5	236	197	6
Razem podmioty powiązane	31 grudnia 2015	35	(19)	31 grudnia 2015	2	2	263	215	9
	31 grudnia 2014	48	(44)	31 grudnia 2014	15	10	236	197	13

W 2015 roku, poza wypłatą dywidendy przedstawioną w nocie 10, nie wystąpiły istotne transakcje z akcjonariuszami.

W 2015 roku Jednostka Dominująca ani spółki od niej zależne nie zawarły żadnych istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Grupa sporządza dokumentację dla transakcji z jednostkami powiązanymi zgodną z art. 9a Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Procedura stosowana jest każdorazowo przy zawieraniu przez podmioty z Grupy Kapitałowej PGNiG umów, aneksów do umów, zleceń (umów szczegółowych) lub zamówień składanych na podstawie umów ramowych z podmiotami powiązanymi, w przypadku gdy łączna kwota zobowiązań/należności (z jednym kontrahentem na podstawie jednej umowy) lub jej równowartość w złotych przekracza w roku kalendarzowym wartość 100 tysięcy euro dla transakcji towarowych oraz 30 tysięcy euro dla transakcji związanych ze świadczeniem usług, sprzedażą lub udostępnieniem wartości niematerialnych.

Wykaz spółek zależnych niekonsolidowanych znajduje się w nocie 1.4 *Sprawozdanie zawiera dane skonsolidowane*. Tabela poniżej przedstawia wykaz spółek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć niewycenianych metodą praw własności.

Wspólne przedsięwzięcia i spółki stowarzyszone niewyceniane metodą praw własności

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Procentowy udział Grupy Kapitałowej w kapitale spółki na dzień		Rodzaj powiązania na dzień	
		31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
1. InterTransGas GmbH w likwidacji	Niemcy	-	50,00%	-	współkontrola
2. Sahara Petroleum Technology Llc w likwidacji	Oman	49,00%	49,00%	współkontrola	współkontrola
3. PFK GASKON S.A.	Polska	45,94%	45,94%	znaczący wpływ	znaczący wpływ
4. GAZOMONTAŻ S.A. w upadłości likwidacyjnej ¹⁾	Polska	45,18%	45,18%	-	znaczący wpływ
5. ZRUG Sp. z o.o.	Polska	-	40,06%	-	znaczący wpływ
6. ZWUG INTERGAZ Sp. z o.o.	Polska	38,30%	38,30%	znaczący wpływ	znaczący wpływ
7. Dewon ZSA	Ukraina	36,38%	36,38%	znaczący wpływ	znaczący wpływ
8. ZRUG TORUŃ S.A. w upadłości likwidacyjnej ¹⁾	Polska	25,24%	25,24%	-	znaczący wpływ
9. Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Polska	50,00%	50,00%	współkontrola	współkontrola
10. Gazobudowa Kraków Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej ¹⁾	Polska	47,20%	47,20%	-	znaczący wpływ
11. Geotermia Sp. z o.o.	Polska	25,00%	25,00%	znaczący wpływ	znaczący wpływ
12. ALFA-CENTER Sp. z o.o. ¹⁾	Polska	45,94%	45,94%	-	znaczący wpływ

1) Na dzień 31.12.2015 na skutek przeprowadzonej analizy wywierania znaczącego wpływu/sprawowania współkontroli, spółka wyłączona z grupy spółek stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięć

36.2. Transakcje z jednostkami, których udziałowcem/akcjonariuszem jest Skarb Państwa

Grupa korzysta ze zwolnienia przewidzianego w paragrafach 25-27 MSR 24 dotyczących szczegółowości prezentacji transakcji z podmiotami powiązаныmi poprzez udziałowca/akcjonariusza, którym jest Skarb Państwa. Brak szczególnych transakcji z tymi podmiotami upoważnia Spółkę do prezentowania informacji w dozwolonym przez znowelizowany MSR 24 minimalnym zakresie zaprezentowanym poniżej.

Główne transakcje prowadzone z jednostkami, których udziałowcem/akcjonariuszem jest Skarb Państwa dotyczą bieżącej działalności Grupy, czyli obrotu gazem ziemnym, sprzedaży ropy naftowej oraz energii elektrycznej.

W 2015 roku Grupa uzyskała największe obroty z następującymi podmiotami, których akcjonariuszem lub udziałowcem (bezpośrednio lub pośrednio) jest Skarb Państwa: Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. ORLEN Południe S.A., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., Grupa LOTOS S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A., Zakłady Azotowe w Tarnowie - Mościcach S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Grupa Azoty Zakłady Chemiczne POLICE S.A., KGHM Polska Miedź S.A., Anwil S.A.

W 2014 roku Grupa uzyskała największe obroty z następującymi podmiotami, których akcjonariuszem lub udziałowcem (bezpośrednio lub pośrednio) jest Skarb Państwa: Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A., Orlen Południe S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A., Zakłady Azotowe w Tarnowie - Mościcach S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Grupa LOTOS S.A., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., Energa Obrót S.A., Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

36.3. Informacje o wynagrodzeniach osób wchodzących w skład organów zarządzających i nadzorujących w spółkach Grupy Kapitałowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenie osób zarządzających	36,12	40,73
Jednostka dominująca	7,68	11,69
Jednostki zależne	19,13	25,58
Wspólne przedsięwzięcia	9,31	2,65
Jednostki stowarzyszone	-	0,81
Wynagrodzenie osób nadzorujących	10,07	7,03
Jednostka dominująca	0,36	0,37
Jednostki zależne	4,05	4,89
Wspólne przedsięwzięcia	5,66	1,26
Jednostki stowarzyszone	-	0,51
Razem	46,19	47,76

36.4. Pożyczki udzielone osobom zarządzającym oraz osobom nadzorującym w spółkach Grupy Kapitałowej

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Osoby zarządzające		
Oprocentowanie (%)	5,99%	1%
Wymagalność	3 miesiące	3 lata
Wartość pożyczek pozostałych do spłaty	0,01	0,01
Osoby nadzorujące		
Oprocentowanie (%)	1%	-
Wymagalność	3 lata	-
Wartość pożyczek pozostałych do spłaty	0,01	-
Razem wartość pożyczek pozostałych do spłaty	0,02	0,01

36.5. Informacje o wynagrodzeniach wypłaconych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących Jednostkę Dominującą

Imię i nazwisko	Rok zakończony 31 grudnia 2015		
	Łączna kwota wynagrodzeń, świadczeń dodatkových oraz nagród wypłaconych w 2015 roku	Łączna kwota wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji w jednostkach podporządkowanych w 2015 roku	Razem wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku
Razem Zarząd, w tym:	7,677	2,905	10,582
Piotr Woźniak - Prezes Zarządu	0,013	0,043	0,056
Bogusław Marzec - Wiceprezes Zarządu	0,011	0,040	0,051
Janusz Kowalski - Wiceprezes Zarządu	0,011	0,037	0,048
Maciej Woźniak - Wiceprezes Zarządu	0,011	0,038	0,049
Waldemar Wójcik - Wiceprezes Zarządu	1,457	0,492	1,949
Violetta Jasińska - Jaśkowiak-Prokurent	0,494	0,105	0,599
Osoby zarządzające w 2015 roku, ale nie pełniące już swoich funkcji na 31 grudnia 2015 roku:			
Mariusz Zawisza	1,961	0,891	2,852
Jarosław Bauc	1,645	0,771	2,416
Zbigniew Skrzyplikiewicz	1,645	0,488	2,133
Osoby zarządzające w 2014 roku, ale nie pełniące już swoich funkcji na 31 grudnia 2014 roku:			
Jerzy Kurella	0,429	-	0,429
Razem Rada Nadzorcza, w tym:	0,361	-	0,361
Grzegorz Nakoneczny	0,009	-	0,009
Wojciech Bieńkowski	0,001	-	0,001
Magdalena Zegarska	0,045	-	0,045
Sławomir Borowiec	0,045	-	0,045
Mateusz Boznański	0,001	-	0,001
Wojciech Chmielewski	0,025	-	0,025
Andrzej Gonet	0,001	-	0,001
Andrzej Janiak	0,045	-	0,045
Maciej Mazurkiewicz	0,032	-	0,032
Irena Ożóg	0,032	-	0,032
Janusz Pilitowski	0,045	-	0,045
Krzysztof Rogala	-	-	-
Ryszard Wąsowicz	0,045	-	0,045
Agnieszka Woś	0,036	-	0,036
Piotr Woźniak	0,001	-	0,001
Razem	8,038	2,905	10,943

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

Imię i nazwisko	Rok zakończony 31 grudnia 2014		
	Łączna kwota wynagrodzeń, świadczeń dodatkowych oraz nagród wypłaconych w 2014 roku	Łączna kwota wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji w jednostkach podporządkowanych w 2014 roku	Razem wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku
Razem Zarząd, w tym:	11,688	3,780	15,468
Mariusz Zawisza - Prezes Zarządu	1,178	0,757	1,935
Jarosław Bauc - Wiceprezes Zarządu	0,971	0,674	1,645
Waldemar Wójcik - Wiceprezes Zarządu	0,711	0,505	1,216
Zbigniew Skrzyplikiewicz - Wiceprezes Zarządu	0,965	0,608	1,573
Violetta Jasińska-Jaśkowiak - Prokurent	0,499	0,101	0,600
Osoby zarządzające w 2014 roku, ale nie pełniące już swoich funkcji na 31 grudnia 2014 roku:			
Andrzej Parafianowicz	0,610	0,411	1,021
Jerzy Kurella	1,070	0,724	1,794
Osoby zarządzające w 2013 roku, ale nie pełniące już swoich funkcji na 31 grudnia 2013 roku:			
Grażyna Piotrowska-Oliwa	0,541	-	0,541
Radosław Dudziński	0,492	-	0,492
Jacek Murawski	2,339	-	2,339
Mirosław Szkałuba	2,312	-	2,312
Razem Rada Nadzorcza, w tym:	0,372	0,024	0,396
Wojciech Chmielewski	0,045	-	0,045
Agnieszka Chmielarz	0,017	-	0,017
Józef Głowacki	0,017	-	0,017
Mieczysław Kawecki	0,017	0,024	0,041
Marcin Moryń	0,017	-	0,017
Janusz Pilitowski	0,045	-	0,045
Agnieszka Woś	0,029	-	0,029
Ewa Sibrecht-Ośka	0,017	-	0,017
Jolanta Siergiej	0,017	-	0,017
Magdalena Zegarska	0,029	-	0,029
Sławomir Borowiec	0,029	-	0,029
Andrzej Janiak	0,035	-	0,035
Ryszard Wąsowicz	0,029	-	0,029
Agnieszka Trzaskalska	0,010	-	0,010
Bogusław Nadolnik	0,022	-	0,022
Razem	12,060	3,804	15,864

36.6. Wynagrodzenie firmy audytorskiej za obowiązkowe badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej oraz inne usługi

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	0,06	0,06
Badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego	0,06	0,06
Inne usługi poświadczające, w tym za przegląd sprawozdań finansowych	0,47	0,47
Pozostałe usługi	-	0,01
Razem	0,59	0,60

36.7. Wspólne działania

31 grudnia 2015

Nazwa wspólnego ustalenia umownego	Kraj prowadzenia wspólnego działania	Udziały we wspólnym działaniu	Charakter wspólnych działań
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Płotki”	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Płotki”-„PTZ” tzw. Poszerzony Teren Zaniemyśla	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 24,5%; Calenergy Resources Poland 24,5%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym "Poznań"	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Bieszczady”	Polska	PGNiG S.A. 51%; ORLEN Upstream sp. z o.o. 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Sieraków”	Polska	PGNiG S.A. 51%; Orlen Upstream Sp. z o.o. 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Kamień Pomorski”	Polska	PGNiG S.A. 51%; LOTOS Petrobaltic S.A. 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Górowo Iławieckie	Polska	PGNiG S.A. 51%; LOTOS Petrobaltic S.A. 49%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Warszawa-Południe” (bloki 254, 255)	Polska	PGNiG S.A. 49%; FX Energy 51%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na wydzielonej części koncesji Lubben we wschodnich Niemczech w landzie Brandenburgia	Niemcy	PGNiG S.A. 36%; Central European Petroleum GmbH 39%;Rohöl-Aufsuchungs AG 25%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na na obszarze koncesji Kirthar	Pakistan	PGNiG S.A. 70%; Pakistan Petroleum Ltd. 60%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Skarv Unit (PL212, PL212B, PL262)	Norwegia	PGNiG UI 11.9175%, BP 23.835%, Statoil 36.165%, EON 28.0825%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL212E	Norwegia	PGNiG UI 15%, BP 30%, Statoil 30%, EON 25%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL702	Norwegia	PGNiG UI 40%, OMV 60%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL703	Norwegia	PGNiG UI 40%, OMV 60%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL707	Norwegia	PGNiG UI 30%, Edison 50%, North 10%, Lime 10%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL711	Norwegia	PGNiG UI 20%, Repsol 30%, OMV 20%, Idemitsu 20%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL756	Norwegia	PGNiG UI 50%, Idemitsu 25%, Rocksource 25%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL756	Norwegia	PGNiG UI 40%, VNG 20%, Statoil 20%, Explora 20%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Morvin Field (PL134B)	Norwegia	PGNiG UI 6%, Statoil 64%, Eni 30%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Gina Krog Unit (PL029C)	Norwegia	PGNiG UI 8%, Statoil 58.7%, Total 30%, Det norske 3.3%	Poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej

Grupa Kapitałowa PGNiG
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku
(w milionach złotych)

31 grudnia 2014

Nazwa wspólnego ustalenia umownego	Kraj prowadzenia wspólnego działania	Udziały we wspólnym działaniu	Charakter wspólnych działań
Wspólne działanie na obszarze 4 koncesji poszukiwawczych w południowo-wschodniej Polsce	Polska	PGNiG S.A. 50%; Chevron Polska Energy Resources Sp. z o.o. 50%	Pierwsza faza współpracy przy poszukiwaniu niekonwencjonalnych złóż gazu
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Górowo Iławieckie	Polska	PGNiG S.A. 51%; LOTOS Petrobaltic S.A. 49%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Kamień Pomorski”	Polska	PGNiG S.A. 51%; LOTOS Petrobaltic S.A. 49%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Płotki”	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 49%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Płotki”-„PTZ” tzw. Poszerzony Teren Zaniemyśla	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 24,5%; Cal Energy 24,5%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym "Poznań"	Polska	PGNiG S.A. 51%; FX Energy 49%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Warszawa-Południe” (bloki 254, 255)	Polska	PGNiG S.A. 49%; FX Energy 51%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Ostrowiec”	Polska	PGNiG S.A. 49%; FX Energy 51%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym "Kutno”	Polska	PGNiG S.A. 50%; FX Energy 50%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Bieszczady”	Polska	PGNiG S.A. 51%; Eurogas Polska Sp. z o.o. 24%; Energia Bieszczady Sp. z o.o. 25%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Sieraków”	Polska	PGNiG S.A. 51%; Orlen Upstream Sp. z o.o. 49%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Karpaty Zachodnie”	Polska	PGNiG S.A. 40%; Energia Karpaty Zachodnie Sp. z o.o. Sp. k. 60%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym „Karpaty Wschodnie”	Polska	PGNiG S.A. 20%; Energia Karpaty Wschodnie Sp. z o.o. Sp. k. 80%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesji Kirthar	Pakistan	PGNiG S.A. 70%; Pakistan Petroleum Ltd. 60%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym Skarv Unit (PL212, PL212B, PL262)	Norwegia	PGNiG UI 11.9175%; BP 23.835%; Statoil 36.165%; EON 28.0825%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL212E	Norwegia	PGNiG UI 15%; BP 30%; Statoil 30%; EON 25%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL558	Norwegia	PGNiG UI 30%; EON 30%; Det norske 20%; Petoro 20%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL646	Norwegia	PGNiG UI 20%; Lundin Norway 20%; Wintershall 40%; Noreco 20%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL648S	Norwegia	PGNiG UI 50%; OMV 50%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL702	Norwegia	PGNiG UI 40%; OMV 60%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL703	Norwegia	PGNiG UI 40%; OMV 60%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL707	Norwegia	PGNiG UI 30%; Edison 50%; North 10%; Lime 10%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL711	Norwegia	PGNiG UI 20%; Repsol 30%; OMV 20%; Idemitsu 20%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej
Wspólne działanie na obszarze koncesyjnym PL756	Norwegia	PGNiG UI 50%; Idemitsu 25%; Rocksource 25%	Poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego oraz ropy naftowej

37. ZATRUDNIENIE (DANE W OSOBACH)

Zatrudnienie w podziale na segmenty na koniec okresu	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Poszukiwanie i wydobywanie	8 903	10 221
Obrót i magazynowanie	3 748	4 218
w tym spółki konsolidowane metodą praw własności	286	289
Dystrybucja	10 678	12 173
Wytwarzanie	1 071	1 068
Pozostałe segmenty	1 305	1 605
Razem	25 705	29 285

38. INFORMACJE NA TEMAT PROCESU RESTRUKTURYZACJI W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

Zarząd PGNiG S.A., zgodnie z postanowieniami „Programu racjonalizacji zatrudnienia oraz osłon finansowych dla pracowników Grupy Kapitałowej PGNiG lata 2009-2011 (III etap)” (Program), w dniu 19 sierpnia 2014 roku podjął uchwałę o wypowiedzeniu Programu ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku, którą Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zaakceptowało uchwałą w dniu 24 września 2014 roku. W związku z tym od dnia 1 stycznia 2015 roku Program nie obowiązuje.

Koszty świadczeń osłonowych, przysługujące zwalnianym pracownikom na podstawie Programu, pokrywane były z Centralnego Funduszu Restrukturyzacji (CFR), którego dysponentem było Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. lub z analogicznych funduszy tworzonych na ten cel przez podmioty objęte Programem.

Ponadto, jednostki GK PGNiG realizują inne programy dotyczące racjonalizacji zatrudnienia, w tym Programy Dobrowolnych Odejść, zgodnie z założeniami Programu Poprawy Efektywności Grupy Kapitałowej PGNiG. Program ten jest elementem działań, mających na celu zwiększenie efektywności kosztowej i organizacyjnej Grupy, zgodnie z przyjętą w grudniu 2014 roku Strategią GK PGNiG na lata 2014 - 2022.

39. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Grupy dla akcjonariuszy.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten nie przekroczył 35%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, zobowiązania z tytułu emisji papierów dłużnych, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Jednostki Dominującej.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego oraz zobowiązania z tytułu emisji papierów dłużnych	6 382	5 838
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	3 443	3 857
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(6 239)	(2 958)
Zadłużenie netto	3 586	6 737
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)	30 736	30 164
Kapitał i zadłużenie netto	34 322	36 901
Wskaźnik dźwigni	10,4%	18,3%

40. INNE ISTOTNE INFORMACJE

40.1. Postępowanie przed Prezesem UOKiK

Postępowanie antymonopolowe rozpoczęte w dniu 28 grudnia 2010 roku

W dniu 28 grudnia 2010 roku Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie antymonopolowe w sprawie nadużywania przez PGNiG S.A. pozycji dominującej na krajowym rynku hurtowej sprzedaży gazu ziemnego, polegającej na:

- ograniczaniu zbytu ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów oraz
- przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji,

poprzez odmowę sprzedaży paliwa gazowego na zasadach umowy kompleksowej na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży gazu ziemnego, tj. Nowy Gaz Sp. z o.o. w Warszawie.

Prezes UOKiK decyzją z dnia 5 lipca 2012 roku uznał powyższe działania PGNiG S.A. za praktykę ograniczającą konkurencję, stwierdził zaniechanie przez PGNiG S.A. stosowania tych praktyk z dniem 30 listopada 2010 roku i nałożył na PGNiG S.A. karę pieniężną w wysokości 60 milionów złotych. W dniu 24 lipca 2012 roku PGNiG S.A. odwołała się od decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wyrokiem z dnia 12 maja 2014 roku SOKiK oddalił odwołanie w całości i zasądził od PGNiG S.A. na rzecz Prezesa UOKiK zwrot kosztów procesu. W dniu 4 czerwca 2014 roku PGNiG S.A. zaskarżyła ww. wyrok apelacją. W dniu 29 maja 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał prawomocny wyrok uwzględniający w części apelację PGNiG S.A., m.in. obniżając karę nałożoną na PGNiG do kwoty 5,5 miliona złotych.

We wrześniu 2015 roku zarówno PGNiG S.A. jak i Prezes UOKiK wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Do dnia sporządzenia sprawozdania Sąd Najwyższy nie podjął decyzji w sprawie przyjęcia do rozpoznania przedmiotowych skarg.

Postępowanie antymonopolowe rozpoczęte w dniu 3 kwietnia 2013 roku

W dniu 3 kwietnia 2013 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie nadużywania przez PGNiG S.A. pozycji dominującej na krajowym rynku hurtowej i detalicznej sprzedaży paliwa gazowego, polegającej na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji przez:

- ograniczanie odbiorcom biznesowym możliwości zmniejszania zamawianych ilości paliwa gazowego i mocy umownej,

- ograniczanie odbiorcom biznesowym możliwości odsprzedaży paliwa gazowego,
- wymaganie określenia w umowie przez odbiorców biznesowych maksymalnej ilości kupowanego paliwa gazowego przeznaczonego przez nich do dalszej odsprzedaży,
- nieprzyznanie odbiorcom hurtowym prawa do częściowej zmiany sprzedawcy.

W trakcie postępowania PGNiG S.A. złożyła do Prezesa UOKiK wnioski o wydanie decyzji zobowiązującej, w którym dobrowolnie zobowiązała się do zmiany niektórych postanowień w umowach z odbiorcami niebędącymi gospodarstwami domowymi. Prezes UOKiK decyzją z dnia 31 grudnia 2013 roku odstąpił od nałożenia na PGNiG S.A. kary finansowej i zobowiązał Spółkę do realizacji złożonego zobowiązania. PGNiG S.A. w terminach przewidzianych decyzją zobowiązującą Prezesa UOKiK wykonała obowiązki przewidziane przedmiotową decyzją.

W dniu 1 sierpnia 2014 roku PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. (PGNiG OD) przejęła dotychczasową działalność PGNiG S.A. w obszarze obrotu detalicznego gazem, przejmując tym samym wszelkie prawa i obowiązki wynikające z decyzji wydanych przez Prezesa UOKiK na podstawie Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie umów, których spółka stała się stroną. PGNiG OD jest w trakcie wykonywania zobowiązania, w części przypadającej na jej zakres działania, wynikającego z decyzji Prezesa UOKiK z dnia 31 grudnia 2013 roku.

W dniu 17 października 2014 roku Prezes UOKiK wszczął postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia na PGNiG S.A. oraz PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. kary pieniężnej, o której mowa w art. 107 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.), w związku z podejrzeniem pozostawania w zwłoce w wykonaniu decyzji Prezesa UOKiK z dnia 31 grudnia 2013 roku w zakresie dotyczącym możliwości zmniejszania przez odbiorców biznesowych zamawianych na kolejne lata ilości paliwa gazowego oraz mocy umownych. W odpowiedzi na wezwanie PGNiG S.A. oraz PGNiG OD przedstawiły uzasadnienie podjętych działań oraz stanowisko, iż działania te stanowią prawidłowe wykonanie ww. decyzji. W dniu 24 września 2015 roku Prezes UOKiK wydał decyzję o nałożeniu na PGNiG S.A. kary pieniężnej w wysokości 10,4 miliona zł za zwłokę w wykonaniu przedmiotowej decyzji.

Jednocześnie Prezes UOKiK podjął decyzję w sprawie umorzenia postępowania wobec PGNiG OD. Według Prezesa UOKiK PGNiG OD wykonała ciężące na niej zobowiązania, wynikające z decyzji z dnia 31 grudnia 2013 roku.

W dniu 2 listopada 2015 roku PGNiG S.A. złożyła odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Do dnia sporządzenia sprawozdania SOKiK nie zawiadomił PGNiG S.A. o wyznaczeniu terminu rozprawy.

40.2. Sprawa sporna PGNiG S.A. ze spółką PBG S.A.

Przedmiotowe postępowanie w odniesieniu do spółki PBG S.A. zostało zakończone w 2014 roku, wobec nie zawarcia ugody pomiędzy PGNiG S.A. a PBG S.A. w upadłości układowej, w zakresie roszczeń PGNiG S.A. o odszkodowanie na gruncie kontraktu dotyczącego inwestycji „Budowa Odazotowni Grodzisk”.

W odniesieniu do dwóch pozostałych podmiotów, objętych wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej, tj. Chart Inc-Process System Division oraz Thermo Design Engineering Ltd., Sąd Rejonowy Poznań Stare Miasto w Poznaniu w dniu 18 marca 2015 roku wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.

40.3. Postępowania wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

Postępowanie w sprawie naruszenia warunku koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą w latach 2007 i 2008

W dniu 14 stycznia 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie – VI Wydział Cywilny wydał wyrok w sprawie naruszenia przez Spółkę warunku udzielonej jej Koncesji na obrót gazem ziemnym

z zagranicą w latach 2007 i 2008. Wyrok dotyczy zmiany zaskarżonego Wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 października 2013 roku w zakresie zmiany zaskarżonej przez PGNiG decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

Kara pieniężna została nałożona za naruszenie przez Spółkę warunków udzielonej jej koncesji na obrót gazem z zagranicą. Naruszenie polegało na nieprzestrzeganiu w latach 2007 i 2008 określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 października 2000 roku w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy wyrażającym się w przekroczeniu w powyższych latach maksymalnego udziału gazu importowanego z jednego kraju pochodzenia, w stosunku do całkowitej wielkości gazu importowanego w każdym z tych lat.

Sąd Apelacyjny postanowił zmienić zaskarżoną decyzję poprzez obniżenie nałożonej kary pieniężnej do kwoty 500 tysięcy zł z uwagi na niewielki zakres niedotrzymania obowiązku dywersyfikacji, działania podejmowane przez PGNiG w celu wypełnienia obowiązku dywersyfikacyjnego, ograniczone możliwości dywersyfikacji oraz niską szkodliwość związaną z niewypełnieniem obowiązku. W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone.

W maju 2015 Spółka roku złożyła skargę kasacyjną. Do dnia sporządzenia sprawozdania nie nastąpiło rozstrzygnięcie w sprawie.

Postępowanie rozpoczęte w dniu 28 kwietnia 2014 roku

Postępowanie wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 28 kwietnia 2014 roku w sprawie nieprzestrzegania obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu w 2012 roku. Postępowanie jest w toku, Spółka na wezwanie przekazuje wyjaśnienia i dokumenty.

Decyzje w sprawie naruszenia warunku koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą w latach 2009 i 2010

W dniu 7 stycznia 2016 roku PGNiG S.A. otrzymała decyzję Prezesa URE z dnia 30 grudnia 2015 roku oraz w dniu 8 stycznia 2016 roku decyzję Prezesa URE z dnia 31 grudnia 2015 roku, na mocy których Prezes URE nałożył na PGNiG S.A. kary pieniężne odpowiednio w wysokości 2 milionów złotych oraz 4 milionów złotych w związku z naruszeniem obowiązku wynikającego z koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą polegającym na niewypełnieniu obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy w 2009 i 2010 roku.

W dniu 21 oraz 22 stycznia 2016 roku PGNiG złożyło odwołania od ww. decyzji Prezesa URE do Sądu Okręgowego w Warszawie, Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

40.4. Postępowanie przed Trybunałem Arbitrażowym

W dniu 13 maja 2015 roku Spółka skierowała do PAO Gazprom i OOO Gazprom export (Gazprom) wezwanie na arbitraż przed Trybunałem Arbitrażowym z siedzibą w Sztokholmie. Przedmiotem sporu jest zmiana warunków cenowych kontraktu długoterminowego na zakup gazu ziemnego z dnia 25 września 1996 roku (Kontrakt). Skierowanie do Gazpromu wezwania na arbitraż rozpoczyna przewidzianą Kontraktem procedurę arbitrażową. Wskazanie wartości przedmiotu sporu oraz terminu zakończenia sporu nie jest możliwe na obecnym etapie.

Spółka uzyskała podstawy do rozpoczęcia postępowania arbitrażowego na początku maja 2015 roku w związku z upływem okresu sześciu miesięcy od daty wniosku o renowację warunków cenowych Kontraktu. Przekazanie sporu do rozstrzygnięcia przez Trybunał Arbitrażowy nie wyklucza możliwości prowadzenia rozmów na poziomie handlowym i polubownego porozumienia z dostawcą.

Po 31 grudnia 2015 roku, w dniu 1 lutego 2016 roku, Spółka złożyła pozew przeciw OAO Gazprom i OOO Gazprom Export w postępowaniu przed Trybunałem Arbitrażowym z siedzibą w Sztokholmie, co stanowi element powyższego, rozpoczętego 13 maja 2015 roku, postępowania.

Działania podejmowane przez PGNiG mają na celu dostosowanie warunków Kontraktu do sytuacji na europejskim rynku gazu ziemnego.

40.5. Porozumienie do Umowy Długoterminowej zawartej z Qatar Liquefied Gas Company Limited

W związku z opóźnieniami w budowie terminala LNG w Świnoujściu i brakiem możliwości odbioru gazu od dnia 1 stycznia 2016 roku, w dniu 21 października 2015 roku zawarte zostało nowe porozumienie dodatkowe (Porozumienie) do umowy sprzedaży skroplonego gazu ziemnego (LNG) z dnia 29 czerwca 2009 roku (Umowa Długoterminowa) zawartej pomiędzy PGNiG a Qatar Liquefied Gas Company Limited (Qatargas) z siedzibą w Doha, Katar.

Zawarte Porozumienie przedłuża obowiązywanie zasad wykonywania Umowy Długoterminowej ustalonych w porozumieniu dodatkowym z dnia 9 grudnia 2014 roku. Rozliczenia według jego zasad pozwoliły skutecznie zniwelować ryzyko ponoszenia przez PGNiG S.A. opłat z tytułu take or pay w 2015 roku – cały wolumen gazu pierwotnie przeznaczony na dostawy do Świnoujścia w roku 2015 został ulokowany przez stronę katarską na innych rynkach.

Zgodnie z Porozumieniem PGNiG i Qatargas zmieniły zasady wykonywania Umowy Długoterminowej w pierwszej połowie 2016 roku. W tym okresie Qatargas ulokuje ilości określone Umową Długoterminową na innych rynkach. Zarazem PGNiG pokryje Qatargas ewentualną różnicę pomiędzy ceną LNG określoną w Umowie Długoterminowej a jego ceną rynkową uzyskaną przez Qatargas. Jeśli cena ta miałaby być niższa niż satysfakcjonująca PGNiG, wówczas odbiór niesprzedanego LNG będzie przesunięty na kolejne lata wykonywania Umowy Długoterminowej.

Dodatkowo, z uwagi na uwarunkowania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego do Polski, w Porozumieniu określone zostały zasady, na jakich PGNiG i Qatargas uzgodnią w razie potrzeby dostawy LNG w pierwszej połowie 2016 roku, po osiągnięciu pełnej funkcjonalności operacyjnej terminala w Świnoujściu.

40.6. Spór zbiorowy z pracodawcą.

W wyniku odrzucenia przez Pracodawcę w dniu 21 maja 2015 roku żądań organizacji związkowych działających przy PGNiG, wszczęty został spór zbiorowy.

Związki Zawodowe zgłosiły następujące żądania:

1. Przyrost wynagrodzeń w 2015 roku o 6%.
2. Wzrost wartości bonów w skali roku do poziomu 2 000 zł.
3. Wypłata premii rocznej za rok 2014 w wysokości 11,7% jej bazy, wg zasad jakie stosowano przy wypłacie premii rocznej dla pracowników PGNiG S.A. za rok 2013.

W ocenie Zarządu, żądania zgłoszone w ramach pkt 1 i 2 nie mogły być przedmiotem sporu zbiorowego w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, gdyż kwestie te reguluje obowiązujący w Spółce Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP).

W zakresie żądania określonego w pkt 3 Spółka nie zrealizowała oczekiwań strony społecznej z następujących względów:

- liberalizacji rynku gazu w Polsce oraz wzrostu konkurencji;
- zmian w otoczeniu rynkowym (radikalny spadek ceny ropy naftowej na rynkach światowych);
- zmian w otoczeniu regulacyjnym.

W lipcu 2015 roku rozpoczęły się mediacje w sporze zbiorowym. W rozwiązanie sporu zaangażowany został bezstronny Mediator, wskazany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W związku z tym, że nie udało się osiągnąć porozumienia, w dniu 24 września 2015 roku w obecności mediatora sporządzony został protokół uzgodnień i rozbieżności.

W dniu 8 października 2015 roku strona społeczna ogłosiła referendum strajkowe, którego przeprowadzono w dniach 12-30 października 2015 roku. Przy frekwencji wynoszącej 82% ogółu pracowników, 95,88% biorących udział w głosowaniu opowiedziało się za akcją protestacyjną ze

strajkiem włącznie. Akcję protestacyjną w formie manifestacji przeprowadzono przed siedzibą Centrali Spółki w dniu 24 listopada 2015 roku.

W dniu 16 grudnia 2015 roku został zakończony spór zbiorowy organizacji związkowych z Pracodawcą. Zawarte porozumienie uwzględniało interesy pracowników i możliwości finansowe Pracodawcy. Obejmowało między innymi wypłatę premii za rok 2014 oraz dodatkowe zasilenie bonów torwarowych.

Realizacja świadczeń, zgodnie z zawartym porozumieniem, nastąpiła w grudniu 2015 roku. Koszt Pracodawcy wynikający z zawartego porozumienia wyniósł 50 milionów złotych.

41. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

- W dniu 25 stycznia 2016 roku PGNiG S.A. wypowiedziała umowę zawartą ze Standard&Poors Rating Services Ltd („S&P”), która dotyczyła oceny kredytowej („rating”) Spółki oraz obligacji wyemitowanych przez PGNiG Finance AB, podmiot zależny Spółki.

Tym samym w najbliższym czasie S&P wycofa rating, który od 28 listopada 2012 roku był na poziomie BBB- z perspektywa stabilną.

Zarówno Spółka, jak i obligacje wyemitowane przez PGNiG Finance AB cały czas posiadają rating na poziomie inwestycyjnym, przyznany przez Moody’s Investors Service.

- W dniu 9 lutego została zarejestrowana w KRS zmiana umowy pośrednio zależnej od PGNiG spółki: Gaz Sp. z o.o. w Błoniu, dotycząca liczby udziałów. Od tego dnia kapitał zakładowy liczący 300 000 zł dzieli się na 160 udziałów o wartości nominalnej 1 875 zł każdy.
- W dniu 10 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki dokonała wyboru na biegłego rewidenta Deloitte Polska Sp. z o.o. sp.k., z siedzibą: Al. Jana Pawła II 19, 00-854 Warszawa, do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Emitenta za lata obrotowe 2016, 2017 oraz 2018.

Wybór audytora został dokonany zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Spółki i normami zawodowymi.

Spółka Deloitte Polska Sp. z o.o. sp.k. jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 73. Emitent korzystał z usług wskazanej wyżej spółki (poprzednio działającej pod nazwą Deloitte Audyt Sp. z o.o.) w zakresie badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego PGNiG w latach obrotowych 2003-2012.

W dniu 19 lutego 2016 roku wpłynęło do Krajowej Izby Odwoławczej odwołanie od wyboru Deloitte Polska Sp. z o.o. sp.k. na biegłego rewidenta ze strony jednej z firm uczestniczących w przetargu na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki za lata obrotowe 2016, 2017 oraz 2018. Do czasu ogłoszenia przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze, Spółka nie może zawrzeć umowy z Deloitte Polska Sp.z o.o. sp.k.

Zarząd PGNiG S.A.:

Prezes Zarządu	Piotr Woźniak	_____
----------------	---------------	-------

Wiceprezes Zarządu	Janusz Kowalski	_____
--------------------	-----------------	-------

Wiceprezes Zarządu	Łukasz Kroplewski	_____
--------------------	-------------------	-------

Wiceprezes Zarządu	Bogusław Marzec	_____
--------------------	-----------------	-------

Wiceprezes Zarządu	Maciej Woźniak	_____
--------------------	----------------	-------

Wiceprezes Zarządu	Waldemar Wójcik	_____
--------------------	-----------------	-------

Warszawa, dnia 19 lutego 2016 roku

OŚWIADCZENIE W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GK PGNIG ZA 2015 ROK

Oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGNiG sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej emitenta oraz jej wynik finansowy.

Oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej PGNiG zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej PGNiG, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

OŚWIADCZENIE W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GK PGNIG ZA 2015 ROK

Oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Zarząd PGNiG S.A.:

Prezes Zarządu	Piotr Woźniak
Wiceprezes Zarządu	Janusz Kowalski
Wiceprezes Zarządu	Łukasz Kroplewski
Wiceprezes Zarządu	Bogusław Marzec
Wiceprezes Zarządu	Maciej Woźniak
Wiceprezes Zarządu	Waldemar Wójcik